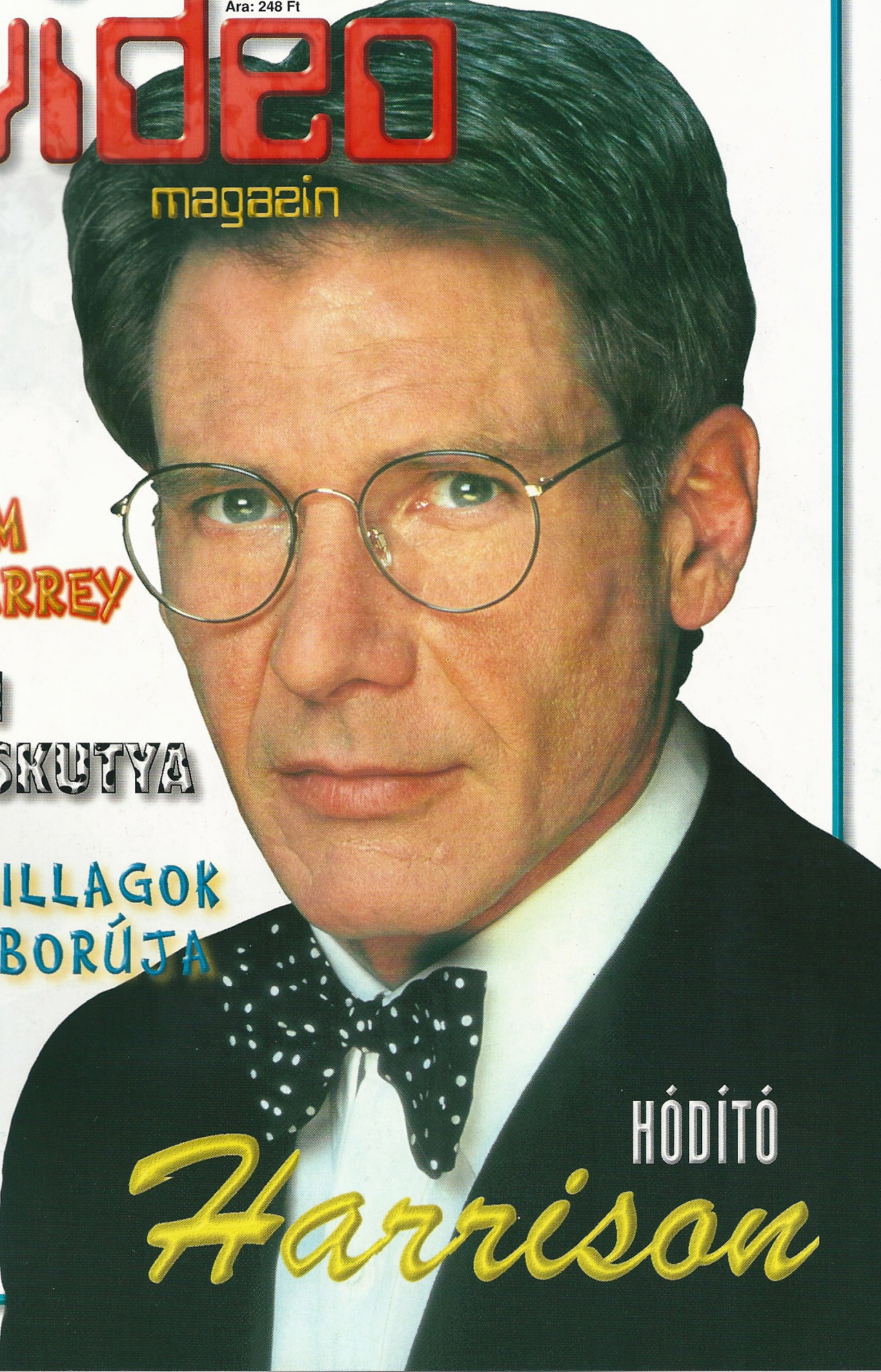
1997. NOVEMBER
XIII. évf. 11. (124.) szám
Ára: 248 Ft

video magazin



JIM CARREY

101 KISKUTYA

CSILLAGOK HÁBORÚJA

HÓDÍTÓ Harrison


A Walt Disney Pictures bemutatja
GLENN CLOSE
101 KISKUTYA
© Disney
Minden kazettában ajándék
101 KISKUTYA
Disney Micimackó
Disney Micimackó
Mackó muri
Játék-Mackó-Játék
MEGVÁSÁROLHATÓ VIDEOKAZETTÁN
MOST A MESE ÉLETRE KEL!
A kazetták megrendelhetők: RO-LEX '93 KFT. Telefon: 217-2730

A video magazin TARTALMÁBÓL

Kedves Olvasó!

Néhány napja Magyarországon is beindult az igazi kereskedelmi televíziózás. Az HBO mellett két vadonatúj és egy tartalmában megújult csatorna ontja a filmeket, és igyekszik rákapcsolni jó filmekkel az állami tv is. A kábelről, műholdról és a földi frekvenciákról otthonunkba áramló filmözön java a néhány évvel ezelőtti mozis videótermésből áll, így könnyedén pótolhatjuk az elmúlt évek mulasztásait, s rögzíthetjük képmagnónkon a számunkra valamiért kedves, érdekes alkotásokat. A videókiadókat, a tékákat és a videózást azonban, úgy gondolom, változatlanul nem kell féltenünk. Hiszen továbbra is sorra kerülnek szalagra az elmúlt hónapok nagy mozisikerei, de azok a filmek is, amelyek a mozi- és a tévéforgalmazást kihagyva, csak videókazettán lesznek hozzáférhetők. Miközben valóban örülhetünk a magyar nyelvű tv-csatornák bővülésének, a videó továbbra is él, s meghagyja a szabad filmválasztás lehetőségét. Márpedig választék akad bőven novemberben is, a legkülönfélébb műfajokban. Hiszen már játékfilmen is láthatjuk a 101 kiskutyát, de megnézhetjük Picasso magánéletének legérdekesebb fejezeteit is. Jackie Chan ismét verekszik, de újra élvezhetjük a Shakespeare-művekből készült különleges feldolgozásokat is, élükön a napjaink valóságába átültetett Romeó és Júliával. Jut film a hagyományos krimi kedvelőinek, de azoknak is, akik a gumiarcú Jim Carrey feltétlen hívei. A vígjáték kedvelői a nagyvárosi dzsungelben, New Yorkban láthatnak egy indiánt, akik pedig izgalomra vágynak, ismét Harrison Fordért szurkolhatnak. A csillagok már megint háborognak, ezúttal a legeslegújabb változatban. A havi videókínálathoz hasonlóan így magazinunk is kissé eklektikus, ahol Shakespeare békében elfér Jackie Channel, Jim Carrey pedig Anthony Hopkinsszal, aki hol Nixon, hol Picasso alakját ölti magára...

Budapest, 1997. november

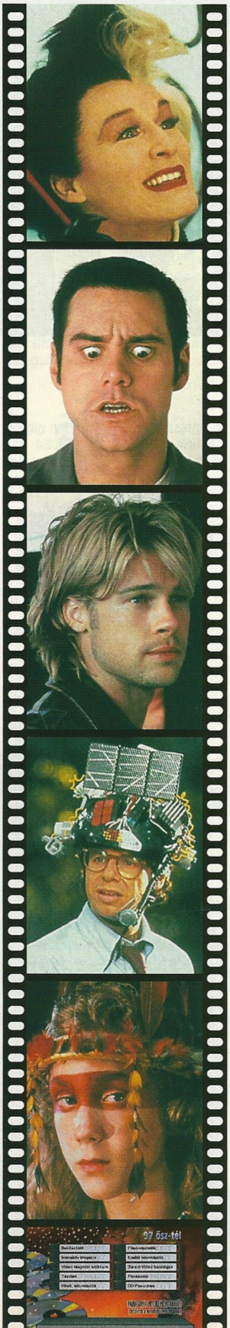
Falus Tamás

Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti szerkesztő: Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség címe:
1114 Budapest XI., Eszék u. 9–11.
Tel./fax: 361-3859
E-mail: video@irisz.hu

Kiadja a Video Magazin Kft. • Felelős kiadó: Belán Gábor ügyvezető igazgató
Nyomdai előkészítés: MULTIMIX Kft.
Nyomás:
VESZPRÉMI NYOMDA RT.

Felelős vezető: Erdős András igazgató
Terjeszti a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt. és a regionális részvénytársaságok, valamint az alternatív terjesztők. • Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Előfizethető a hírlapkézbesítőknél és a Hírlapelőfizetési Irodában (1089 Budapest VIII., Orczy tér 1., levélcím: 1900 Budapest, Orczy tér 1.), ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
HU ISSN 0237-5141

Címlapon: Harrison Ford



ALKOTÓK, SZTÁROK

FILMEK, TÉMÁK

LAKOSSÁGI VIDEÓKAZETTÁK

JOGI KÉRDEZZ–FELELEK

MULTIMÉDIA

TESZT

KISLEXIKON:

KEDVENC VIDEÓFILMJEIM

MOZI- ÉS VIDEÓELŐZETES



101 KISKUTYA

„Talán vannak, akik szemtelenségnek tartják egy ilyen legenda újrafeldolgozását. Szerintem viszont éppen az az izgalmas benne, hogyan tudjuk újszerűen elmesélni a jól ismert kétlábú és négylábú szereplők történetét. A rajzfilmeknek és a játékfilmeknek egyaránt megvannak a maguk eszközei és korlátai: amit megtehetünk az egyikben, nem lehetséges a másikban és viszont. Mi a játékfilmes eszközökkel és a csúcstechnika vívmányait felhasználva igyekeztünk – szó szerint – feleleveníteni ezt a csodálatos mesét... A történet egyik legérdekesebb mozzanata az állatok és gazdáik kapcsolata, valamint a két világ nyilvánvaló hasonlósága... A 101 kiskutya, mint minden mese, a jó és a rossz harcáról szól, a főszereplő Szörnyella de Frász pedig a mesevilág egyik legördögibb figurája, még ha komikus vonásai enyhítik is ezt a hatást. Pályám során sok kétbalkezes gonosztevővel és rosszfiúval találkoztam, de Szörnyellához hasonló démoni karakterrel még sohasem. Ez a nő »szörnyen« izgalmas és eredeti alak, és »pokolian« szórakoztató volt vele foglalkozni.” – **John Hughes** forgatókönyvíró.

❖

„Nem távolodtunk el az eredeti rajzfilm képi világától de azt sem állítom, hogy – akár hagyománytiszteletből, akár kényelmi szempontokból – túlságosan ragaszkodtunk volna hozzá. Elég, ha arra gondolunk, hogy a filmen napjainkban játszódik a történet. Igaz, a felvételek London régi házai között készültek, és ügyeltünk arra, hogy valami időtlen romantikát csempésszünk a képekre.” – **Stephen Herek** rendező





❖

„A szerepet nem oszthattuk akárkire – Szörnyella de Frász ugyanis kivételes képességű színésznőt kíván, aki nemcsak a gonosz delejt képes sugározni magából, hanem az előkelőséget és az eleganciát is. Első és egyetlen választásunk Glenn Close volt.” – **Ricardo Mestres** producer

❖

A hagyományos mesékben a szereplők egyoldalúan jók vagy rosszak és a jók győzedelmeskednek a gonosz fölött. A 101 kiskutyában annyira egyértelműen ördögi az ellenség, hogy a jók győzelme egészen rendkívüli színben tűnik fel. Szörnyella nagyon érdekes figura, szinte túl félelmetes és rosszindulatú, csak egy hajszál választja el attól, hogy önmaga paródiája legyen.” – **Glenn Close,** Szörnyella De Frász megszemélyesítője

❖

„A rajzfilmtől eltérően ez a fiatalember amerikai, bár szívesen született volna angolnak; ez egyébként látszik az öltözködésén és a viselkedésén is. Roger eredetileg zeneszerző, nálunk videójátékokat tervez, emellett jóval több komikus vonása van és több mulatságos helyzetbe kerül, mint a rajzfilmen... Úgy látszik, én vagyok az a színész, akit automatikusan kiválasztanak egy szerepre, ha a filmben állatok is szerepelnek. Talán a Babe az egyetlen kivétel, de szerintem csak véletlenül hagytak ki belőle... Állatokkal együtt dolgozni nemcsak szórakoztató, hanem nagyon nehéz és sok figyelmet igénylő feladat. Aki erre adja a fejét, tisztában kell lennie egy sor extra követelménnyel. Itt nem elég, ha a színész a tőle telhető legjobbat hozza. Minden jelenetben jónak kell lennie, mert – szinte tőle függetlenül – azt a snittet fogják megtartani, amelyikben az állatok a legjobbat nyújtják. El kell fogadnod, hogy értük dolgozol, hogy belőlük kell a legtöbbet kihozni. Ha így állsz hozzá a dologhoz, már nyert ügyed van. Többé nem az akadályokat és a kellemetlenségeket veszed észre, hanem igazi kihívást látsz a munkádban.” – **Jeff Deniels,** Roger megformálója

❖

„Hogy miért vállaltam el a szerepet? Nagyon önző okokból. A 101 kiskutya a kedvenc rajzfilmem, és semmi szín alatt sem akartam kimaradni a feldolgozásból. Ritkán adatik meg egy színésznek, hogy olyan klasszikus filmben vegyen részt, mely biztosan bejárja majd a világot, és valószínűleg sokáig műsoron is marad. Be kell valla-





nom, az amúgy is kézenfekvő döntést még egyértelműbbé tette a lehetőség, hogy az általam régóta csodált Glenn Close partnere lehettem." – **Joely Richardson,** Anita szerepében

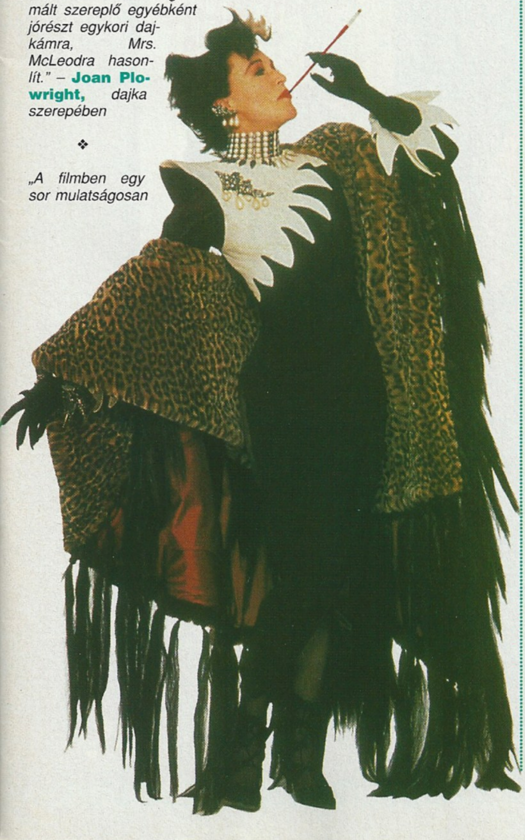
„A forgatás előtt direkt nem néztem meg az eredeti rajzfilmet, inkább saját emlékeimre és tapasztalataimra támaszkodtam. Annak idején ugyanis nekem is voltak dajkáim, melegszívű, finom idős hölgyek, akik azonban szükség esetén szigorúak és kemények is tudtak lenni. Az általam megformált szereplő egyébként jórészt egykori dajkámra, Mrs. McLeodra hasonlít." – **Joan Plowright,** dajka szerepében

❖

„A filmben egy sor mulatságosan »kemény« jelenet van, melyeken jórészt az én káromra nevetnek a nézők. Egyszer oda is jött hozzám egy asszisztens, hogy ők bizony számolták, a legutóbbi jelenet felvételei során Hugh összesen 147-szer ütött meg!" – **Mark Williams,** az egyik ügyetlen szolga

❖

„Végig nagyon jól szórakoztam, de azt hiszem, nehezen csináltam volna végig az elmúlt öt hónapot, ha nem vezethetem le az indulataimat és nem püfölhetem Markot. Igaz, a vége felé már furdalt a lelkiismeret és kezdtem sajnálni őt, kiváltképp mikor a rendező megismételtette a jelenetet, mert nem sóztam rá elég nagyot." – **Hugh Laurie,** a másik ügyetlen szolga





„A forgatás előtt megkérdeztem Glenntől, hogyan fogja játszani a szerepet. Azt válaszolta, addig nem tudja biztosan, míg fel nem próbálta a jelmezét és ki nem festették az arcát. »Ha belenézek a tükörbe, tudni fogom, ki ez az ember« – mondta. Más szóval a figura egy részét nekem kellett kitalálnom, s ez azért ijesztő, mert így könnyen rossz irányba lehet terelni a színészt. Szörnyella a prémek és az állatok megszállottja – erre utal összes jelmeze, a szőrmék, a tollak és a kígyóbőr is. Igaz, hogy egy divatház feje, öltözéke mégsem a kilencvenes évekre jellemző, aktuális divatot követi. Sokkal inkább tükröz valami időtlenséget, a mindenkori divat szélsőségeit és túlfinomultságát. Olyan kreációkban járkál, melyeket csak a kifutók manökenjei (vagy még ők sem) viselnek.

E különleges megjelenés tervezésekor első lépés a sziluett kidolgozása volt. Azt akartam, hogy az eltúlzott és feltűnő alakból rögtön sejteni lehessen nem mindennapi természetét. Sohasem látjuk a kezét; úgy érzem, van valami lágyság és gyengédség a csupasz kézben. Szörnyellától viszont ez teljesen idegen. Ezért is visel végig kesztyűt, méghozzá olyat, melynek körmök vannak a végén, s ez egy ragadozó madár karmaihoz teszi hasonlatossá." – **Anthony Powell** jelmeztervező

❖

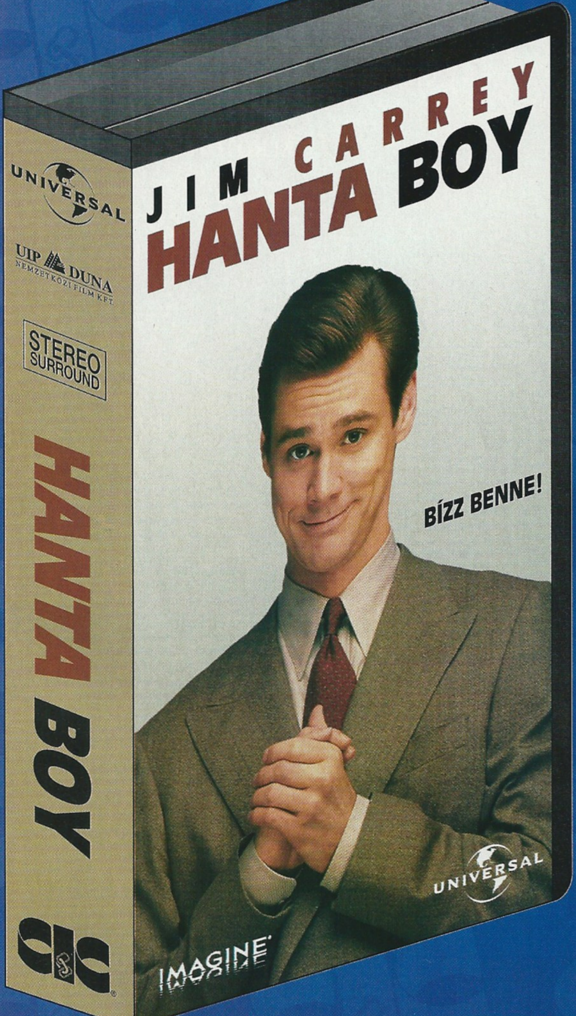
„A kölyökkutyák hihetetlenül fogékonyak és állandóan készen állnak a tanulásra. Éppen olyanok, mint a kisgyerekek – ragad rájuk a sok új ismeret. Amíg játékként »adod be« nekik a feladatokat, és élvezik, amit csinálnak, bármire ráveheted őket és fantasztikus eredményeket érsz el velük. A mi idomáraink egészen elképesztő dolgokra voltak képesek. 15 kiskutyát egymás mellé ültetni, hogy rövid ideig egy helyben is maradjanak – ez már teljesítmény! „A legnagyobb problémát az jelentette, hogy a kölykök – a forgatás tempójához mérten – túl gyorsan nőttek – folytatja Gero. – Egy-egy kutyát legfeljebb négy hétig vehettünk igénybe, de legtöbbjük mindössze egy hetet töltött velünk. 12 hetes koruk után már alkalmatlanok, vagyis túl nagyok lettek, különösen a közeli felvételekhez." „Egy kiskutyát nem kényszeríthetsz semmi olyasmire, amit nem akar megtenni. Ha éhes, eszik, ha fáradt, alszik, és ha nem talál örömet a feladatában, akkor nem dolgozik. Ez ilyen egyszerű." – **Gary Gero,** az idomárok vezetője

❖

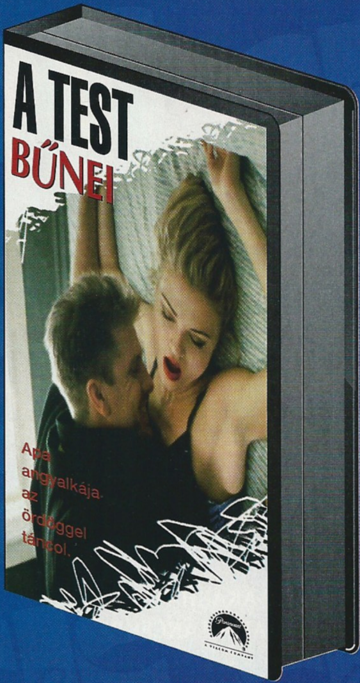
„A dzsungel könyve forgatásán 100 majom, 47 egzotikus állat, sok teve és elefánt adta fel a leckét a stáb tagjainak. Hamar megtanultuk, hogy ilyen filmeknél minden az állatok körül forog, a színészek a második helyre szorulnak. Glenn Close, Jeff Daniels és a többiek is hamar rájöttek erre az aranyszabályra, és alá is rendelték magukat az állatok igényeinek." – **Edward S. Feldman** ügyvezető producer.

VIDEO CSÚCSON

NOVEMBER 18-TÓL A VIDEOTÉKÁKBAN!



APA ANGYALKÁJA
AZ ÖRDÖGGEL
TÁNCOL.



UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT.

UNIVERSAL

UIP-DUNA FILM, 1021 BUDAPEST, HÜVÖSVÖLGYI ÚT 54. Tel.: 394-0007, Fax: 274-2177


VIDEO CSÚCSON
NOVEMBER 25-TŐL A VIDEOTÉKÁKBAN!
UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT.
HI-FI STEREO
HULLÁZÓ KEDÉLYEK
HARVEY KEITEL
CAMERON DIAZ
CRAIG SHEFFER
BILLY ZANE
HULLÁZÓ KEDÉLYEK
ARABA FILMS
AZ „APÁM NEVÉBEN" ALKOTÓITÓL
© 1996 CASTLE ROCK INTERNATIONAL ALL RIGHTS RESERVED.
Az „Apám nevében" alkotóitól
Helen Mirren
Őt is anya szülte
CASTLE ROCK INTERNATIONAL
MIT AKARHAT GEORGE AZZAL A LÁNCFŰRÉSSZEL?
© 1996 HAW PRODUCTIONS INC. AND FIRMJEWEL LTD. ALL RIGHTS RESERVED.
ARABA FILMS
UIP DUNA NEMZETKÖZI FILM KFT.
CASTLE ROCK INTERNATIONAL

SZERELEM ÉS VÉR

Minden bűnelkövető, legyen az betörő, rabló vagy gyilkos, arról álmodik, hogy neki végre sikerül elkövetnie a tökéletes bűntényt, s soha nem jönnek rá tettére, amelyet akár pénzszerzési céllal, akár féltékenységből, akár bosszúból követett el.
Egy filmsorozat producerei úgy döntöttek, olyan történeteket mesélnek el a celluloidszalag segítségével, amelyek hősei hisznek abban, hogy tettüket tökéletesen követték el, s hogy a nyomozás során a szálak soha nem fognak elérni hozzájuk. A történetek elkészítéséhez a legjobb színészeket és rendezőket kérték fel. Így *Steven Soderbergh*et *(szex, hazugság, videó)*, *John Dahl*t *(Red Rock West)* vagy *Agnieszka Holland*ot *(Titkok kertje)* a rendezők közül. *Danny Glover*t *(Halálos fegyver*-trilógia*)*, *Peter Coyote*-ot *(Keserű méz)*, *Christopher Lloyd*ot *(Addams Family)*, *Giancarlo Esposito*t *(Közönséges bűnözők)* vagy *Kiefer Sutherland*et a színészek közül. Az ifjabbik *Sutherland* egyben rendezőként is jegyzi a *Szerelem és vér* címet viselő sztorit, mely idehaza egyben címadója lett az egyik legújabb, három történetet elmesélő videókazettának. A *Szerelem és vér*ben egy bokszoló megbocsát hűtlen feleségének, ám másnap felesége helyett csak annak szeretőjére bukkan – holtan. Mellette egy pisztoly hever, saját ujjlenyomatával. Tökéletes gyilkosság. Vagy mégsem?

❖

A videótékába járók *Légyfogó* címmel már ismerhetnek e sorozatból három történetet. A *Légyfogó*ban *Christopher Lloyd* a sztár: a nyomozónak egy lányt kell előkerítenie, aki lelépett egy kemény fiúval. A nyomravezető tárgy nem más, mint egy arzénnal bevont légyfogó papír, mely nemcsak legyet fog…
Egy másik történetben *(A profi) Soderbergh Coyote*-ot rendezte. A főhős kettős életet él: nappal liftkezelő, éjjel bérgyilkos… A *Vörös szél* című epizódot *Agnieszka Holland* rendezte, *Danny Glover* játékával. Ebben Phillip Marlow ellopott igazgyöngyök visszaszerzésén fáradozik, miközben felfedez egy gyilkosságsorozatot és egy veszélyes zsarolási ügyet. Segítőtársa egy különleges vörös hajú lány…

❖

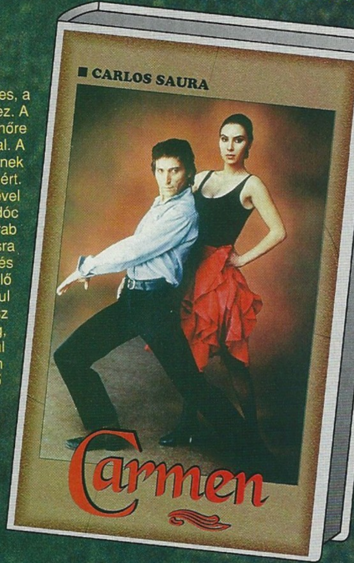
Az új, *Szerelem és vér* című kazettán a címadó történet mellett szintén két további történet során törheti fejét a krimit szerető néző, vajon mit is hoz a végkifejlet. A *Holnap meghalok* főszereplője *Heather Graham (Néha a csajok is úgy vannak vele)*. Menekülő bankrablók túszul ejtik egy bisztró vendégeit. A nem sokkal korábban betért egyik vendég úgy dönt, a maga kezébe veszi a dolgok irányítását, no és a kisvárosi sheriff lányát...
A *Fearless, a rettenthetetlen* című záróepizódban a főhős nem tud ellenállni egy énekesnő csábításának, de bár ne tette volna. Kellemetlen helyzetbe, sőt egy zsarolási ügybe is belekeveredik...
Tökéletes bűnesetek talán léteznek, talán nem. Minderről a film nyelvén is megfogalmazzák véleményüket a neves alkotók. Talán az életből is ellesett pillanatokat, helyzeteket, történeteket tárnak elénk, részben tanulságul: okulásunkra, de legfőképp szórakoztatásunkra.



MÁR MEGJELENT:

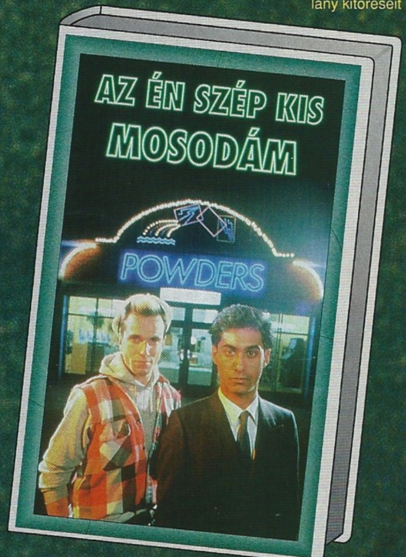
ODEON ART-VIDEO

CARMEN



Táncosok készülnek a próbára. Gades, a koreográfus címszereplőt keres a Carmenhez. A szerepet egy ismeretlen, protezsált táncosnőre osztja, szembeszállva társulata női sztárjával. A fiatal táncosnő a való életben is Carmennek bizonyul, férje börtönben ül csempészésért. Gades pedig lassanként Don José szerepével azonosul, féltékenység gyötri. Nem érti a vadóc lány kitöréseit és hűtlenségeit. A próbált darab és a próbálók élete egymásra kopírozódik, szerep és szereplő visszavonhatatlanul összemosódik. A művész ugyanazt a drámát éli meg, mint szereplője, végül Gades egy öltözőfolyosón megöli táncosnő szerelmesét.

Színes, feliratos spanyol táncdráma
Főszereplők: Antonio Gades, Laura Del Sol, Paco De Lucia, Sebastian Moreno
Rendezte: Carlos Saura
102 perc

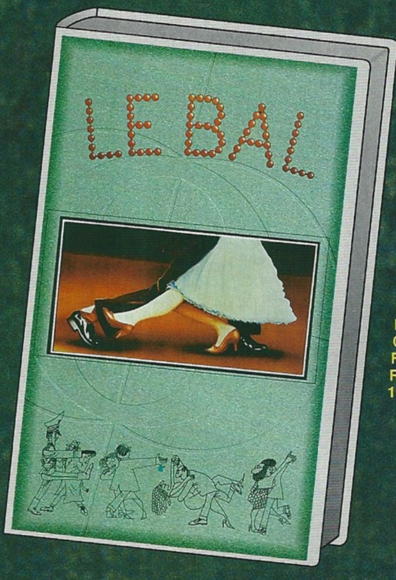


AZ ÉN SZÉP KIS MOSODÁM

(My Beautiful Laundrette)

Omar, a fiatal pakisztáni fiú nagybátyjától, aki kétes üzletekkel teremtette meg családja egzisztenciáját, elindulásképpen egy leromlott mosodát kap ajándékba. Lelkesen veti bele magát az üzlet felújításába egykori iskolatársával, Johnnyval. Barátja korábbi bőrfejű bandája gyanakodva figyeli az átalakulást. A végtelenül ellenséges környezet ellenére az üzlet fellendül, s a két fiú egymásra talál a magánéletben is. Halk, ironikus film a nyolcvanas évek Angliájáról, a peremcsoportok, a bevándorlók és a munkanélküliek keserű világáról... Rólunk.

Színes, feliratos angol film (1985)
Főszereplők: Daniel Day-Lewis, Saeed Jaffrey, Roshan Seth, Gordon Warnecke
Rendezte: Stephen Frears
97 perc



A BÁL

(Le bal)

Ettore Scola filmjében a francia történelmet kíséri végig a táncon és a pantomimen keresztül 1936-tól 1948-ig. A helyszín egy zenés párizsi kávéház, ahol a legkülönbözőbb emberek találkoznak. Táncaik és a zene fejezik ki a változó időt, bennük a népfront időszaka ugyanúgy visszatükröződik, mint a német megszállás.

Szöveg nélküli, színes francia–olasz film (1982)
Főszereplők: Etienne Guichard, Regis Bouquet, Francesco de Rosa
Rendezte: Ettore Scola
112 perc

Ügynökeink:
Interfilm 1113 Bp., Karolina út 17. Tel.: 166-4032 • **Video Nívó** Bp. XIII., ker. Vág u. 9. Tel.: 149-1335

1136 BUDAPEST XIII., HOLLÁN ERNŐ U. 7. TELEFON ÉS FAX: 329-2065

Piszkos történelem, fényes táncparkett

A ritmusnak és mozgásnak az emberi rituáléban ősidők óta fontos szerep jutott: amikor az emberek a tűznél ünnepnapokon összegyűltek, és a hétköznapi robot után énekszóra és dobok ritmusára eksztázisig fokozták táncukat, hogy felhívják magukra a bő termést hozó és a természeti csapásokat elhárító szellemek figyelmét. A táncban a táncos testét használja arra, hogy kifejezze érzéseit, vágyait, s a mozdulatokat, a mozgást művészetté alakítsa.

Amikor a tánc megjelenik a filmvásznon, a mozi a maga teljes téridő szabadságával feloldja ezt a szövetséget a táncos és a reális idő között, ezért is nehéz jó táncfilmet készíteni. A táncot sokféleképpen be lehet komponálni egy filmbe: lehet a szórakoztatás magas fokú eszköze *(Fred Astaire)*, állhat egy történet középpontjában *(Flashdance, Dirty Dancing, Kötelező táncok, Mindhalálig zene)* és lehet egy teljes történet hű kifejezője. Erre láthatunk most végre videón is két kitűnő példát.

„Amiről nem tudunk beszélni, arról hallgatni kell" (Wittgenstein). De amikor nem beszélhetünk, és mégsem hallgathatunk, illetve mégis szeretnénk elmondani, amit nem mondhatunk el, kifejezhetjük fintorral, gesztusokkal, koreografált mozdulatokkal is. E lehetőség nem kerülte el a spanyol fényképész, majd filmrendező *Carlos Saura* figyelmét, aki átélte a Franco-rezsim éveit, és kitapasztalta, miként lehet a szigorú cenzorok gyanúját elaltatva, allegorikus formában, másképp elmondani a meg-, el- vagy kimondhatatlant. A spanyol film vezéregyénisége mindig is érzékenyen reagált az őt körülvevő társadalmi jelenségekre, különösképp miután a madridi filmművészeti főiskolán megismerte az olasz neorealistákat, és nem titkoltan az ő hatásuk alatt rendezte meg első filmjét *Los Golfos* címmel, melynek szereplőit az utca emberei közül válogatta. A diktatúra alatt a spanyol „esperpento" artisztikus tradícióit választotta művészi kifejezési formaként (abszurdista fekete humor, kegyetlen irónia, melyben tréfák fantáziaképekkel keverednek), s kijátszva cenzorai éberségét, sikerült néhány filmjével beverekednie magát a film nemzetközi élvonalába. Sőt spanyol területről a diktatúra évtizedeiben ő volt az egyetlen rendező, aki a honi színeket és temperamentumot képviselte a világ közönsége előtt. A szatirikus, könnyed és súlyos, szórakoztató és mély, környezetére érzékenyen reagáló művész filmjeire vevő volt a cannes-i és berlini fesztiválok közönsége és zsűrije is. Amikor Franco 1975-ben meghalt, Saura is elkezdhetett nyíltabban foglalkozni azokkal a témákkal, melyek a diktátor életében tabunak számítottak. Az 1981-es Arany Medve-díj-nyertes *Deprisa, Deprisa* című filmje, a *Los Golfos* témáját, a madridi utcákon és piacokon folyó felnőtt életet tette terítékre, s hogy filmje még realistábbnak hasson, leszólított négy fiút az utcán, hogy vegyenek részt a forgatókönyv megírásában.

Csak ezután került celluloidra *Carmen* (1983), mint a rendező nagy tetszéssel fogadott táncfilm-trilógiájának középső darabja a *Blood Wedding* (Vérnász, 1981) és az *El Amor Brujo* (1986) között. E filmjeit, melyek a mozibevételek szempontjából a legsikeresebbeknek mondhatók a spanyol film történetében, Saura *Antonio Gades*, a világhírű koreográfus közreműködésével adaptálta klasszikus balettekből, illetve operából, és átültette jelenkori környezetbe. A filmtekercseket 1988-ban a Montreali Filmfesztiválon is vetítették, ahol a szakma egy speciális különdíjjal fejezte ki elismerését, de a *Carmen* egymaga 1984-ben, az olasz *Ettore Scola A bál* (Le Bal) című szatirikus táncfilmjével a legjobb külföldi film kategóriában az Oscar-díjért is versenyben volt. *„A Carmen egy erotikus film-hullámvasút, mely sztorijába beépíti a táncot is, mégpedig sokkal hatásosabban, mint bármelyik film amire emlékszem"* – fogalmazott a neves amerikai filmesztéta, *Roger Ebert*. Ez nem egy balettfilm és nem is egy musical, ahol alkalomadtán mindegyik szereplő szükségét érzi annak, hogy táncra perdüljön. A filmet Bizet operájára nyomán írták, megtartva zenéjét és a kerettörténetet vezérfonalként a szegény lányról, aki romantikus függetlenségével megőrjít egy férfit. Egyébként minden más új és ízig vérig mai. A rendező *Antonio Gades*nek egy sztorit is kreált a filmbe. A koreográfus szerepe szerint tánctanár, aki a tökéletes Carment keresi. Talál egyet egy flamenco tánciskolában, és kapcsolatuk lassacskán olyanná válik, mint az eredeti operában. A *Carmen* könnyen okos művészfilmmé válhatott volna, melyben minden részlet precízen a helyén van, és mégsem szólítja meg a közönséget. De nem ez történt. Azért sem, mert a táncosnő, aki Carment alakítja, *Laura Del Sol*. A 1983-ban 21 éves balerina nemcsak a tánctechnikában bravúros, hanem kellőképpen atletikus és szexi. Táncduettje Gadesszel merész, erotikus, gátlástalan. Saura pedig bravúrosan keveri a táncot, az operát a modern sztorival. S bár a tánc varázsa élőben hat igazán a közelben lévő nézőre, a Carmen ez alól kivétel. Még magnesszalagról is felvillanyozó.

Csakúgy, mint egy másik jelentős alkotás.

Ahogy Saura *Carmen*jén átsüt a történelem, a Franco-diktatúra utáni nagy felszabadultságérzés, *Ettore Scola A bál* című táncfilmjében még nyilvánvalóbb e kapcsolat. Szereplői egy fényes zenés párizsi kávéház táncparkettjén játsszák és táncolják el, rikító toalettekben, groteszk fintorokkal és a pantomim egyéb szórakoztató túlzásaival, tizenkét év francia történelmét 1936-tól 1948-ig. A táncparkett egy kitüntetett hely, ahová az emberek legjobb ruháikat és legelőnyösebb arcukat igyekeznek „felölteni", és ahol a divatok a leggyorsabban és leglátványosabban váltogatják egymást. S miközben a bálterem vendégei részt vesznek a folyamatosan ismétlődő rítusban, amikor nők férfiakat, férfiak nőket szemelnek ki, és párokba fejlődve járják a tangót vagy a rumbát, bizonyos háttérből érkező zajok, és a stílusváltás a táncparketten a falakon kívül zajló háborút követik nyomon – lebilincselően.

Mindkét alkotás a tánc és a filmművészet igazi találkozása.

Varga Mária









Ettore Scola: A bál







Carlos Saura: Carmen

Rendezte:

JEAN-LUC GODARD

A modern francia filmművészet viszonylag sok nagy rendezőnek köszönheti európai hírnevét és rangját, de közülük talán egyik sem váltott ki filmjeivel annyi elkeseredett vitát, mint Jean-Luc Godard, akinek velencei díjnyertes filmje, az 1983-ban készült Keresztneve: Carmen nemrégiben került idehaza videószalagra.

A művészetéről vitázó filmesztéták, politikusok és filozófusok (hogy a közönségről ne is beszéljünk) hol esztétikai, hol pedig – igencsak vitathatóan – aktuálpolitikai érvekkel hadakoztak mellette vagy ellene. A Godard-ral szemben megfogalmazott esztétikai kifogások közül a leggyakrabban hangoztatott máig az, hogy filmjei összefüggéstelen képek halmazából állnak, dramaturgiája felszínes, a vágások amatőrre vallanak, a párbeszédek gyakran ízléstelenek, röviden: a Godard-filmeknek nincs felfogható szerkezete.

Akik ezt mondják, tévednek.

Való igaz, hogy Godard pályája kezdetétől fogva nehezen emészthető és provokatív filmekkel bombázta nézőit, de ez a legtöbb esetben nem jelentett egyben művészi kudarcot is. Rendezői karaktere és világlátása az *új hullám* egyik vezéregyéniségévé tette az 1930-ban Párizsban született Godard-t, aki első nagyfilmjét csak az ötvenes évek végén adta közre, de már az évtized első felében szabálytalan, ám gyakran érzékeny cikkeket, esszéket publikált idősebb pályatársairól. Rendezői fellépése egybeesik az új hullám megjelenésével a filmtörténetben.

❖

Ahhoz, hogy Godard szokatlan módszerét megértsük, előbb az új hullám stílustörekvéseiről kell néhány szót ejtenünk.


© Microsoft Cinemania '97

A francia *nouvelle vague* (új hullám) nem tekinthető egységes irányzatnak. Olyan általános világszemléleti és filmkészítési elveket tulajdoníthatunk a filmtörténetileg ide sorolható rendezőknek, amelyek adott esetben egy pályán vagy pályaszakaszon belül is erősen módosulhattak. *Pasolini* szerint az új hullám magát a stílust tette meg a filmek főtémájául, *François Truffaut*, az „irányzat" Godard mellett másik legnevesebb képviselője pedig azt emelte ki, hogy neki és társainak nem volt egységes esztétikai programja, egyszerűen csak függetlenedni akartak a filmművészetre aggatott koloncoktól. A művészi függetlenedés kevesek életművén regisztrálható oly pontosan, mint éppen Godard-én: a pénz és a hollywoodi sikerreceptek által uralt filmipar éppúgy témája lett a rendező egynémely munkájának, mint a napi politikai szlogenek és a magukat üdvtanokkal reklámozó tömeggyilkos politikai rendszerek, illetve az európai (és amerikai) néző számára oly jól ismert életfilozófiai közhelyek (így a szerelem vagy a becsület megváltó erejébe vetett hit), melyekről Godard minduntalan kimutatja, hogy nem többek szentimentális álmodozásnál vagy hazudozásnál.

Godard független értelmiségiként politikus rendező tehát: szereplői gyakran folytatnak heves kávéházi vitákat (*Himnem – nőnem, One plus one* stb.) maoizmusról, a vörös szín politikai jelképtartalmáról, munkanélküliségről, jóléti társadalomról és kommunizmusról, de maga a rendező eközben gúnyosan mosolyog a háttérben saját, frissiben írt vagy éppen átírt szövegkönyvén – nem azonosul se naiv, se öntudatos szereplőinek nézeteivel. Az ő politizálása negatív, a nézők által is jól ismert eszmék elutasításából táplálkozik, vagyis alapvetően más tőről fakad, mint az olasz neorealistáké a korábbi években: az itáliai mesterek a filmet gyakran tekintették politikai nézetek művészi kifejeződéseinek: úgy vélték, a filmnek politikai állásfoglalásnak kell lennie. Godardék Franciaországban absztraktabb eljárásokat követtek, s a szubjektív rendezői megközelítésben hittek. A francia filmművészetben jelenik meg az *auteur* kifejezés, melynek épp az új hullám térhódításakor lesz megnövekedett jelentősége. A szó stílustörténeti szövegkörnyezetben lényegesen többet jelent, mint *szerző*. Felismerhető koncepcióval rendelkező művészt értenek ezen, olyasvalakit, aki filmjeit következetesen egy jól meghatározható szemlélet és stílus jegyében alkotta meg. Godard-ra



Keresztneve: Carmen



tökéletesen illik e definíció: már első filmjével, az azóta legendás kulcsművé magasztosult, de bátran állíthatjuk: a mai nézőt is sokkoló és felkavaró *Kifulladásig*gal (A bout de souffle, 1959) „igazi" Godard-művet hozott létre, melyben a rendező korai – legjobb – alkotásainak szinte minden fontos eleme megtalálható: a felszínes tekintet számára gengszterfilm (a főszereplő – *Belmondo* – gyilkol, kocsit lop, menekül, szerelembe esik, meghal), valójában antigengszterfilm, mely a *Humphrey Bogart* számára írt hollywoodi történetek folytathatatlanságát és kiüresedését mutatja. Godard már ekkor érvényesíti a *nouvelle vague*-ra jellemző visszatekintő szemléletet: az ekkori franciák használják fel először tudatosan az elődök munkáit és módszereit saját filmes gyakorlatukban. Godard azonban szinte minden fontos filmjében iróniával közeledik a klasszikusokhoz: példánkban a *Howard Hawks*-féle mozit teremti újjá francia környezetben, de egyben meg is kérdőjelezi a (nálánál egyébként sokkal jelentéktelenebb) amerikai rendező világát. A film képei végig a paródia és a tragédia minőségei között vibrálnak. Nem kivétel ez alól a Belmondo halálát mutató utolsó jelenet sem. De nemcsak a történet (meg ami mögötte van) kétarcú: azok a jellemek is, a *Jean Seberg* és *Belmondo* által megformált főhősök. A lány szereti, de elárulja barátját; a néző kissé habozva ugyan, de szurkol a fiatalembernek, ám nem tudja szívébe zárni, mint a kissé megfáradt, cigarettázó *Bogart*-t.

❖

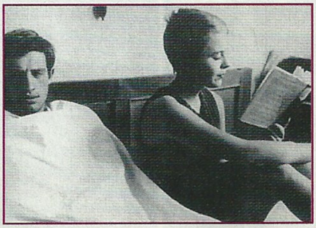
Godard két korai alapfilmje, a *Kifulladásig* és az 1966-os *Bolond Pierrot* (Pierrot le fou) antihőse, mint a Godard-filmek egésze, elbizonytalanítóan hat nézőire: a Godard-film, mint minden jelentős mű, felébreszti szendergéséből a szappanoperákhoz és a jó+rossz küzdelméről szóló lapos kalandfilmekhez szokott, gondolkodni is rest nézőt. De ezek a filmek nem a Kosztolányi-féle „ébredj a valóra" parancsát közvetítik. Godard szinte mindig gondoskodik róla, hogy a néző a brechti értelemben elidegenedjen a filmbéli eseményektől, felismerje: mindez csak játék, még ha komoly is. Egyszer úgy jár el (például a nagyszerű 1967-es *Week-end* legelején), hogy a narrátor képtelenségeket állít az éppen műsoron levő filmről (az űrben elveszett film, roncstelepen talált film), másszor úgy, hogy a film egyik szereplője figyelmezteti társát, hogy ők csak egy film szereplői. A rendező dúskál a zavarba hozó és többértelmű eljárásokban: előfordul, hogy színésze az ő hangján beszél, máskor a rendező láthatatlanul narrátorkodik, de úgy, hogy a narrátorhang „elé" vetített, nemegyszer kollázsszerű képek többletjelentéssel gazdagítják a művet. A kulturális (főleg politikai, történelmi és művészeti) utalások valóságos orgiája egy-egy Godard-opus. Névválasztásai gyakran megnevettetnek vagy összezavarnak (Ivan Johnson, Angéla Récamier, Eve Democracy, Edgar Typhus, Denise Rimbaud), a képeken hús-vér valójában megjelenő *(Fritz Lang)*, illetve látvánnyal és hanggal idézett *(Lumière, Truffaut, Marguerite Duras* stb.) rendezőkre és filmekre figyelhetünk fel, s az irodalmi-filozófiai idézeteknek (a leggyakrabban persze parodisztikusan, illetve ironikus képi környezetben) *Hölderlin*től és *Bernardin de Saint-Pierre*-től *Poe*-ig és *Lautréamont*-ig, *Aragon*ig és *Éluard*-ig se szeri, se száma. Világvége-krónikát rögzítő visszatérésekor pedig, 1980-ban – *Mentse, aki tudja (az életét)* – már saját nevével látja el egyik szereplőjét, aki filmes és videószakember Svájcban. Godard útja is élete során többször Svájcba vezetett, nem nehéz felismernünk itt az önéletrajzi indíttatást.

❖

A filmeket nagy elődökhöz és kortársakhoz kötő motívumokat Godard bámulatos gazdagságban variálja, s ezek, még ha harsányak is, a felületes néző előtt rejtve maradnak. A rendező koncepciójának megfelelően e klasszikus *emblémák* elvesznek a jelenetek természetellenes mindennapiságában, primitívségében: a *Week-end*ben néhány pillanatra megjelenő, *Emily Brontë*nak nevezett szereplő szinte fel sem tűnik a sok közlekedési dugót, autóroncsot, balesetet, gázolást, majd terrorcselekményeket és kannibalizmust ábrázoló képek tőszomszédságában: a film kegyetlenül leszámol a magas művészet aktív humanizáló szerepéről és feladatáról szőtt szentimentális álmokkal. Amit látunk, az groteszk karikatúrája a társadalomnak; a mindennapok az őrület és erőszak játékai. Nem tudjuk, a képsorokat nézve röhögjünk, sírjunk vagy borzadozzunk.



Kifulladásig





Hímnem–nőnem

De azok a Godard-jelenetek sem kíméletesebbek, amelyek nem holmi apokaliptikus hétvége-világban, illetve karikaturisztikus jövőben (*Alphaville,* 1965) játszódnak. Godard a mai, természetes környezetet is mesterien alakítja-stilizálja: éttermekben, gyorsbüfékben, kávézókban vagy az utcán mozgó figurái hol beszéd és helyszín harmóniájával, hol éppen a kettő kontrasztjával érik el a Godard tervezte hatást: a beavatott néző már tudja, a rendezőre kíváncsi kezdő pedig hirtelen ráébred: a természetesnek ható díszletek csupán hangulati kellékek, naturalizmusuk más, több, mint először sejteni lehetett. A tizenkét epizódból álló remekmű, az *Éli az életét* (Vivre sa vie, 1962) végén is „ártatlan" beszélgetést látunk-hallunk néhány strici és egy eladásra szánt utcalány *(Anna Karina)* részvételével. Minden nagyon is hihetőnek tűnik: a vita, a pisztolyok gyors előkerülése, a lány véletlen halála. Mindezt azonban Godard olyan nyersen mutatja meg (egy pillanattal később már vége a filmnek), hogy a főszereplő létét *visszafelé* is érvényteleníteni/értelmetleníteni tudja. A rendező egy tökéletesen érzelemmentes (a témában csak tudományos értelemben érdekelt) szociográfus módszerével követi, fotózza és hallgatja ki főszereplőjét. Apró momentumokkal adja tudtunkra, hogy a dolgok és események groteszkül ismétlődnek az időben. Az Anna Karina megformálta, az anyagi gondjai miatt a testével üzletelő párizsi lányt „természetesen" Nanának hívják...

Az *Éli az életét* epizódokra tördelt film, hétköznapi értelemben vett története nincs. Mozaikok, cserepek egy hétköznapi lány életéből. A jól megcsinált, lineárisan ívelő sztorit hiába is kérjük számon a formabontó Godard-on: filmjeit és szereplőit motivikus kapcsolatok éltetik, nem egy filmjének szerkezete a film képzőművészeti és zenei kapcsolódásáig nyúlik vissza: van, ahol például egy vezérmotívumoktól uralt négytételes szimfóniát juttat eszünkbe a filmszerkezet. Az apokaliptikus töredezettség (s mögötte a feszes zenei struktúra), a szorongás és erotika képeivel kombinálódik. A „történeteknek" egyre kiábrándultabb, fásultabb a kihámozható üzenete. Istentől elhagyott, túlvilági reményekkel nem kecsegtető világban zajlanak az események. Ez az *igazi* Godard terepe. Amikor közvetlenebbül politizál vagy a megfilmesített mintához (például *Alberto Moravia* kisregényéhez) makacsul ragaszkodik (*A megvetés* – Le mépris, 1965), nem éri el legjobb filmjeinek színvonalát.

❖

Szerencsére Godard teremtő képzelete nem merült ki a hatvanas években rendezett nagy filmek után. Tízévi szünet után 1980-ban tért vissza a pályára, s több jelentős újabb munkát készített, elég, ha a nyolcvanas évek eleji *Passiójáték*ot (Passion), a *Keresztneve Carmen*t (Prénom Carmen, 1983) vagy a néhány évvel későbbi *Új hullám*ot (Nouvelle vague, 1990) említjük közülük. Szomorú, de Magyarországon mindösszesze egyetlen filmjét játszották a mozik. Műveinek egy részét filmklubokban, illetve a televízió Godard-sorozatából lehetett megismerni, néhányat pedig videókazettán.

Korunk egyik legnagyobb rendezője továbbra is felfedezésre vár.

Máté J. György

Godard-filmek a magyar videótékákban:

Kifulladásig (1959)
Éli az életét (1962) *(várhatóan jön jövőre)*
Hímnem – nőnem (1965) *(Odeon)*
Week-end *(1967) (Mokép Videókiadó)*
Alphaville, a titokzatos város (1965) *(Televideo)*
Az asszony az asszony (1963) *(Televideo)*
Bolond Pierrot *(1961) (Televideo)*
Keresztneve: Carmen (1984) *(Odeon)*

MEGJELENÉS: NOVEMBER 19.

ART-FILMEK

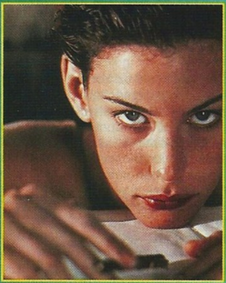
SZÖKÉS



Az ötvenes években a recski büntetőtáborban raboskodik egy Jules-nak becézett fiú. Színlelt alkalmazkodással igyekszik elterelni magáról és szökési tervéről a figyelmet. A tábor egyik vezetője besúgónak akarja beszervezni és ekkor társainak megrendül benne a bizalma. Ám hatan mégis csatlakoznak hozzá és az egyik napon sikerül kijutniuk a táborból. Hatalmas hajtóvadászat indul elfogásukra és komoly összeütközések zajlanak a szökött rabok között is. Sorra hullanak el a szökevények, egyedül Jules jut át a határon...

Színes magyar játékfilm (95 perc)
Főszereplők: Daniel Olbrychski, Bodrogi Gyula, Artur Zmijewski
Rendezte: Gyarmathy Lívia

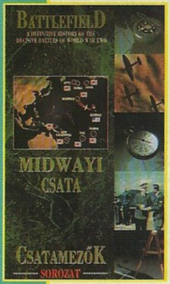
LOPOTT SZÉPSÉG
(Stealing Beauty)



Anyja halálát követően a 19 éves amerikai Lucy Olaszországba utazik, hogy Toscanában töltse a nyarat. A vakációzás remek alkalmat nyújt arra, hogy elkészíttesse portréját a szobrász házigazdával, Graysonnal, akit szoros baráti szálak fűztek anyjához. Lucy folytatni szeretné azt a románcot is, melyet egy korábbi látogatása során a jóképű Niccolóval elkezdett. Graysonék házában különös emberek vendégeskednek. Valamennyiükben vonzalom ébred Lucy iránt és ki-ki a maga módján juttatja kifejezésre vonzalmát. Lucy is imádja e bohém társaságot. Amikor megérkezik Niccolo, kiderül: a fiú egy minden romantikát nélkülöző szoknyavadász. Lucy zavarodottságát még csak fokozza anyjának egy verse, amely arra utal, hogy lánya itt fogant meg, és nem az a férfi az apja, aki felnevelte. Érzi, hogy az igazi apa karnyújtásnyira van tőle...

Színes, szinkronizált olasz játékfilm (115 perc)
Főszereplők: Liv Tyler, Jeremy Irons, Jean Marais
Rendezte: Bernardo Bertolucci

CSATAMEZŐK (BATTLEFIELD)
(A DEFINITIVE HISTORY OF THE DECISIVE BATTLES OF WORLD WAR TWO)



A monumentális hatrészes angol sorozat kronológiai sorrendben mutatja be eredeti dokumentumfelvételek alapján a II. világháború leghíresebb csatáit.
A sorozat első két része már kapható: Midwayi csata, Sztálingrádi csata, az alábbi címeken:

Viszonteladók részére:
SELECT VIDEO: 1131 Budapest, Kámfor u. 22.

Lakosság részére:
MOKÉP Rt. Videokiadó: 1054 Budapest, Honvéd u. 7.
MOKÉP Rt. Király Téka: 1051 Budapest, Király u. 40.

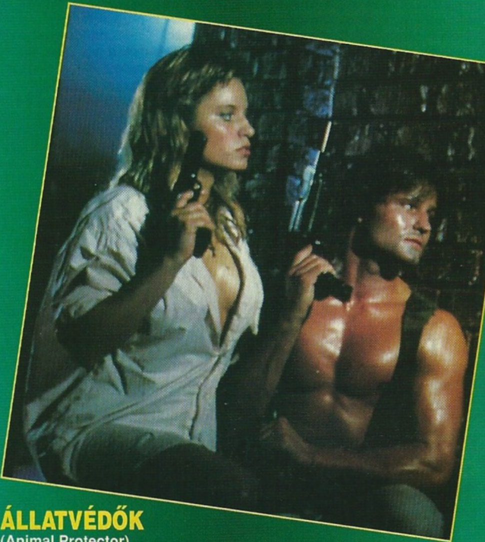
A sorozat következő két része (Normandiai csata, Berlini csata) november 16-án jelenik meg.

A NYERŐ
(The Winner)



Las Vegas a szerencsejátékosok mekkája. Phillip, a jóképű fiatalember öt hete folyamatosan nyer. Így válik célpontjává Louise-nak, aki hamarosan ki is veti rá a hálóját. A naiv fiú nem sokat kéreti magát, a lenyűgöző bombázó hamar rabul ejti. Már az első találkájukon feleségül akarja venni. Louise 150 ezret akar kedvesétől legombolni. A szerelmes Phillip kérés nélkül ajánlja fel legközelebbi nyereményét. A hiszékeny fiúra gengeszterek is ráakaszkodnak, riportereknek adva ki magukat. Megtudják, hogy vasárnap a nyerőnapja. Egyre többen várják a hétvégét...

Színes, szinkronizált amerikai bűnügyi vígjáték (88 perc)
Főszereplők: Rebecca DeMornay, Vincent D'Onofrio, Michael Madsen
Rendezte: Alex Cox



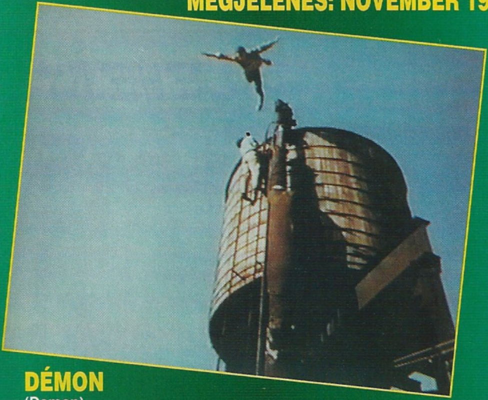
ÁLLATVÉDŐK
(Animal Protector)

Egy kis tengerparti szigeten titkos katonai, biológiai kísérletek folynak. A bázis parancsnoka, Whitlock vezetésével az őrség átveszi a hatalmat, hogy bosszút álljanak feletteseiken az őket ért sérelmek miatt. A hatóságok két ügynököt küldenek a szigetre a rend helyreállítására. A helyzetet bonyolítja, amikor egy csapat állatvédő is érkezik a szigetre, hogy megmentsék az ott lévő védtelen állatokat egy esetleges fertőzéstől. Az állatvédők a két ügynök segítségével felveszik a harcot Whitlock kegyetlen csapatával szemben.

Színes, szinkronizált amerikai akciófilm (96 perc)
Főszereplők: David Carradine, Camilla Lunden
Rendezte: Mats Hel

MEGJELENÉS: NOVEMBER 5.

MEGJELENÉS: NOVEMBER 19.



DÉMON
(Demon)

Egy New York-i rendőr egy mániákus gyilkos után nyomoz, aki szabadon kószál a városban és fényes nappal válogatás nélkül lövi le az embereket az utcán. A nyomozás szálai egy titkos szervezethez vezetnek, amelynek a neve „Krisztus". Sok ártatlan ember esik áldozatául az értelmetlen mészárlásnak, de ez még csak a kezdete egy rettenetes lázálomnak.
Színes, szinkronizált amerikai thriller (91 perc)
Főszereplők: Tony Lo Bianco, Deborah Riffin
Rendezte: Larry Cohen

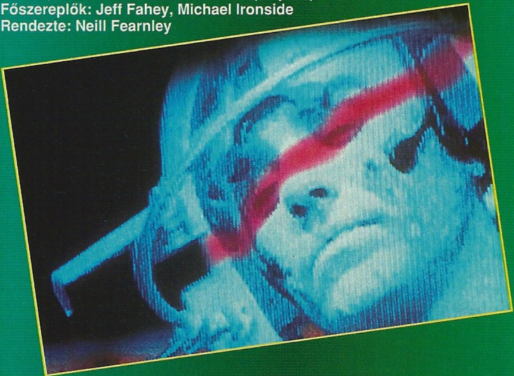
ZŰRANGYALOK
(Les anges gardiens)

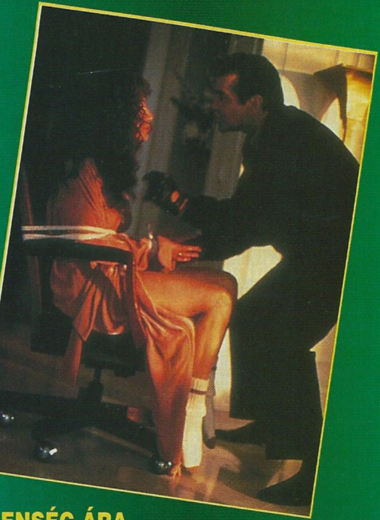
Antoine, egy híres párizsi mulató vezetője dörzsölt üzletember. Rejtélyes múltjából egyszer csak felbukkan egy régi haver, aki egy hongkongi telefonfülkéből hívja, a halál küszöbén. Emlékezteti, hogy annak idején megmentette az életét és megeskett, hogy eljön a fiáért, akit el kell vinnie Franciaországba, egy, a számára félretett hatalmas összeggel együtt. Antoine érzi ugyan a rá leselkedő veszélyt, de a negyvenmillió dolláros összeg hallatán minden kétsége eloszlik. Amint megérkezik Hongkongba, azonnal üldözőbe veszik a gengszterek, akik barátjával is végeztek. Egy katolikus missziónál talál menedéket. Itt a gyereket egy pap gondjaira bízza, aki éppen Párizsba indul...
Színes, szinkronizált francia vígjáték (109 perc)
Főszereplők: Gerard Depardieu, Christian Clavier • Rendezte: Jean-Marie Poire



JOHNNY 2.0.
(Johnny 2.0.)

2013-ban a világ két részre szakadt: a gazdag óriáskonszernek világára és a törvényenkívüliek ellenőrizhetetlen, lázongó tömegeire. Johnny 2.0. egy briliáns tudós kódja, akit az Azimuth vállalat azzal a megbizatással küld a csőcselék közé, hogy megtalálja megalkotóját, Daltont. A zavaros külső világban életveszélyes kalandok után találkozik Nikkivel, a rejtélyes terroristával és Daltonnal, a lázadó csapatok vezérével. Meggyőzik Johnnyt, hogy az igazi ellenség az Azimuth vállalat, amely felelős a Föld szinte lakhatatlan állapotáért. Johnny most már a lázadók élén az Azimuth elfoglalására indul.
Színes, szinkronizált amerikai sci-fi (94 perc)
Főszereplők: Jeff Fahey, Michael Ironside
Rendezte: Neill Fearnley

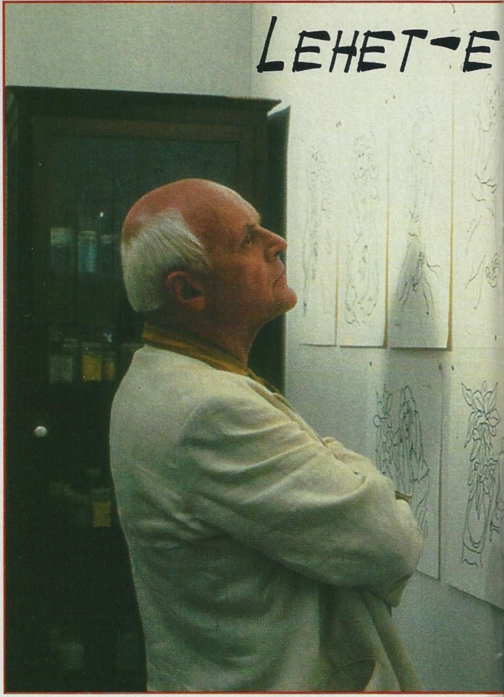




MEGJELENÉS: NOVEMBER 26.

A HŰTLENSÉG ÁRA
(Faithful)

Hogyan szabadulhatunk meg hűséges, ámde nagyon gazdag feleségünktől? És pont a házassági évfordulón? Húszévi házasság és állandó hűtlenkedés után Jack úgy döntött, hogy bérgyilkost fogad: Tony lesz az, a bőbeszédű lelkiző, az eddig is sok hibát vétő maffiózó. Margaret most is, mint oly sokszor – és joggal –, elhagyatottnak érzi magát, így épp öngyilkosságra készül. A tét: élet vagy ötmillió dollár a biztosítótól. Ám a bérgyilkos és az áldozat barátok, sőt összeesküvők és szeretők lesznek, de nem szükségszerűen ebben a sorrendben. És megérkezik a férj...
Színes, szinkronizált amerikai vígjáték (87 perc)
Főszereplők: Cher, Chazz Palminteri, Ryan O'Neal
Rendezte: Paul Mazursky



Régóta foglalkoztatta *Pablo Picasso* legendákkal átszőtt hosszú, kalandos élete, művészete *David L. Wolpert*, egyebek mellett a *Gyökerek*, a *Tövismadarak* című tv-sorozatok, a *Győzelem Entebbében*, a *Ha kedd van, akkor az Belgium* című mozifilmek producerét. Annál is inkább, mert a mester rajongója, műveinek egyik nagy gyűjtője. Picasso életében kiemelt szerep jutott a nőknek, s kapcsolata a gyengébbik nemmel műveiben is tükröződött. Életrajzírói, munkásságának elemzői azonban eddig mintha mostohán bántak volna magánéletének részleteivel, azokkal az apró történetekkel, eseményekkel, melyek teljesebbé tehetnék a század egyik legjelesebb alkotója életének megismerését. Ezért is örült, amikor kezébe került *Francoise Gilot: Életem Picassóval* (Life With Picassóval) című önéletrajza, amelyben a szerző nagy őszinteséggel ír arról a tíz esztendőről, míg élete összefonódott a festővel. 1943-ban 23 éves párizsi művésznövendék volt, amikor találkozott az akkor már hatvanas éveit taposó ünnepelt, megbecsült géniusszal. A szenvedélyesnek induló kapcsolatból az évtized során két gyermekkel is megajándékozta a festőt: *Claude*-dal és *Palomá*val, s ő volt az egyetlen nő Picasso életében, aki elég erős volt ahhoz, hogy szakítson az imádott férfival.

Miután a producer elolvasta *Gilot* könyvét, tovább érlelődött benne a gondolat: filmet kellene készíteni Picasso magánéletéről, művészete tükrében. *„Lenyűgözött az az éles ellentét, amely a rendkívüli művész géniuszának éleslátása és Picasso mint ember, gyerekessége és önzése között feszült. És lenyűgözött az a megfoghatatlan varázs és karizma, ami ebből az emberből sugárzott, és ami elhomályosította minden negatív és visszataszító tulajdonságát. Picasso összetettsége valóban elbűvölő"* – fogalmazott *Wolper,* aki álmát végül egy filmes trióval váltotta valóra: *Ismail Merchant* producerrel, *James Ivory* rendezővel és *Ruth Prawer Jhabvala* forgatókönyvírónővel. Az Indiába férjhez ment német–angol *Jhabvala* nevéhez két Oscar-díj is fűződik, melyet a *Howards End* és a *Napok romjai* forgatókönyvéért kapott. Mindkét film rendezője *Ivory* volt. A Picasso-produkció előtt pedig a *Jefferson Párizsban* című alkotás volt utolsó közös munkájuk.

James Ivory is fantáziát látott a

TÚLÉLNI PICASSÓT?





„PICASSO ÓRIÁSI HATÁSSAL VOLT NEMCSAK A MŰVÉSZETRE, HANEM AZ EGÉSZ MODERN KULTÚRÁRA. GYÖKERESEN MEGVÁLTOZTATTA LÁTÁSMÓDUNKAT: ABLAKOT NYITOTT EGY OLYAN ÚJ LÁTVÁNY- ÉS ÉRZÉKELÉSVILÁGRA, MELY MÁIG ÉRZŐDŐ HATÁSSAL VAN MŰVÉSZETÜNKRE.” – DAVID L. WOLPER PRODUCER.



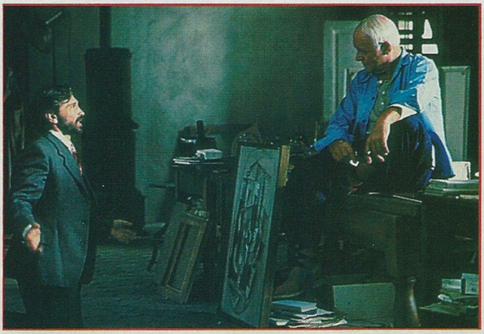
történetben, melyet Gilot visszaemlékezései alapján *Ruth Prawer Jhabvala* írta át filmforgatókönyvvé. *„Amikor Francoise Gilot könyve harminc évvel ezelőtt megjelent, mindenki meg volt döbbenve. Úgy érezték, ennyire intim részleteket még soha senki nem mondott el a mesterről, ennyire őszintén még soha senki nem beszélt róla – fellebbent a fátyol egy mítoszról. Ma már egyre jobban látjuk e rendkívüli ember hibáit, gyengeségeit, személyiségének hihetetlen összetettségét. Mert szörnyen nehéz természet volt, gyakran zsarnoki, ám ugyanakkor fantasztikus karizma összpontosult benne. És persze vitathatatlanul kivételes művész volt”* – fogalmazott *Ivory*.

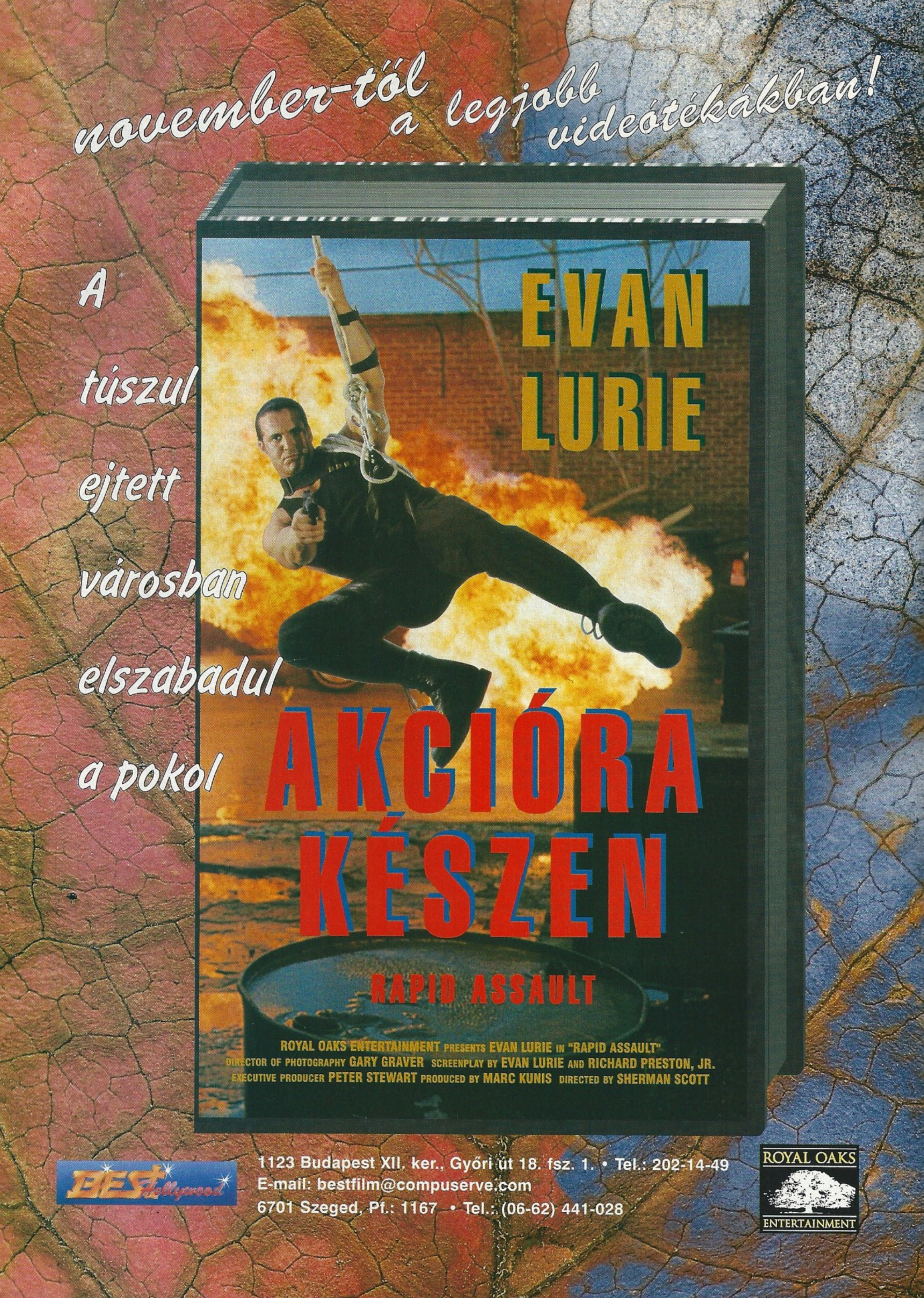
Az alkotóhármas Picasso szerepére egyöntetűen *Anthony Hopkinst* javasolta, aki igent mondott a felkérésre. A színész fizikuma, testfelépítése hasonlít a mesteréhez – egy kis kreolos bőrszín, rövidre nyírt haj és sötét kontaktlencse kellett a további hasonlósághoz. Persze nemcsak a külső számított, hanem a különleges játéktudás is. Az alkotók jól ismerték *Hopkinst*, hiszen dolgoztak már együtt: ő volt a főszereplője a *Howard's End*nek és a *Napok romjai*nak is.

A színész szerepére készülve szinte falta a Picassóról írt könyveket, hogy minél többet megtudjon alakjáról, személyiségéről. *„Nagyon összetett személyiség volt, önző és ugyanakkor talán nagylelkű is – egész lénye óriási paradoxon”* – vélekedett *Anthony Hopkins*. *„Az hiszem, sajátos látásmódja és megszállottsága tesz valakit nagy művésszé. Az ilyen művész nem sokat törődik azokkal, akik kívül állnak az ő saját világán, és ezért persze rettentően önzően viselkedik velük szemben... Nagyon óvatosan próbáltam közelíteni ehhez a szerephez. Picassót halandó emberi lényként játszottam el, mert szerintem ő is csak az volt.”*

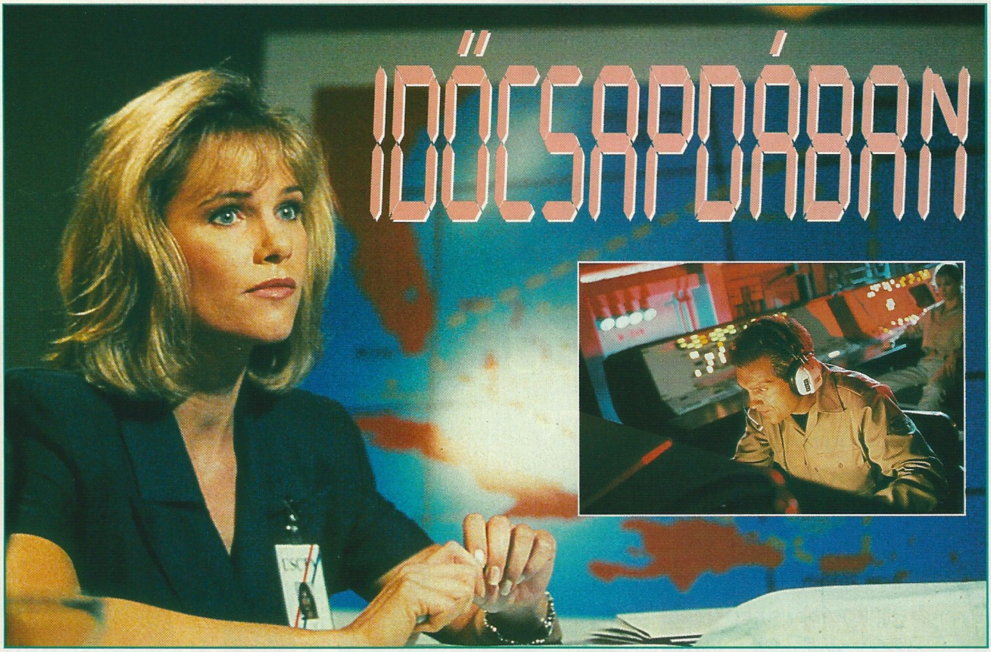
Francoise-t *Natascha McElhone* alakítja, akinek ez élete első játékfilmszerepe. Korábban *Shakespeare*-drámákban játszott Londonban, illetve néhány tévésorozatban kapott lehetőséget. A tíz esztendőt átölelő történetben természetesen felbukkannak azok a nőalakok is, akik Picasso számára fontosak voltak a Francoise-zal tartó kapcsolat előtt, után – és alatt. Megjelenik az őrült orosz feleség, *Olga* (*Jane Lapotaire* játssza), aki a művész fiát, *Paulót* nevelte; szeretője és *Maya* nevű leányának anyja, *Marie Thérése Walter (Susannah Harker)*; Francoise előtti szerelme *Dora Maar (Julianne Moore)*, és későbbi második felesége, *Jacqueline Roque (Diane Verona)*.







november-től a legjobb videótékákban!
A túszul ejtett városban elszabadul a pokol
EVAN LURIE
AKCIÓRA KÉSZEN
RAPID ASSAULT
ROYAL OAKS ENTERTAINMENT PRESENTS EVAN LURIE IN "RAPID ASSAULT"
DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY GARY GRAVER SCREENPLAY BY EVAN LURIE AND RICHARD PRESTON, JR.
EXECUTIVE PRODUCER PETER STEWART PRODUCED BY MARC KUNIS DIRECTED BY SHERMAN SCOTT
BEST Hollywood
1123 Budapest XII. ker., Győri út 18. fsz. 1. • Tel.: 202-14-49
E-mail: bestfilm@compuserve.com
6701 Szeged, Pf.: 1167 • Tel.: (06-62) 441-028
ROYAL OAKS ENTERTAINMENT



IDŐCSAPDÁBAN

A filmvilágban érdekes almű-fajhoz tartoznak azok a filmek, amelyek történetükben kibillentik hőseiket az idősíkból, s egy bizonyos korból vagy a múltba vagy a jövőbe repítik őket. Ha a múltba, felvetődik a kérdés: vajon joga, lehetősége van-e arra, hogy megváltoztassa a múltat, amelylyel valójában a jelent, s esetleg az ő egész életét felboríthatja. Sőt előfordulhat, hogy az emberiség egész történelmi múltját, így jelenét és jövőjét is megváltoztathatja, hiszen a jelen tudásával, gondolkodásával, eszközeivel, fegyvereivel a múltbéli emberek fölé tud kerekedni. Ám ott van a csapda: nem tekintik-e őt a múlt emberei afféle látnoknak, sarlatánnak, akinek nem nem szabad hinni, sőt úgy döntenek, hogy el kell őt pusztítani?

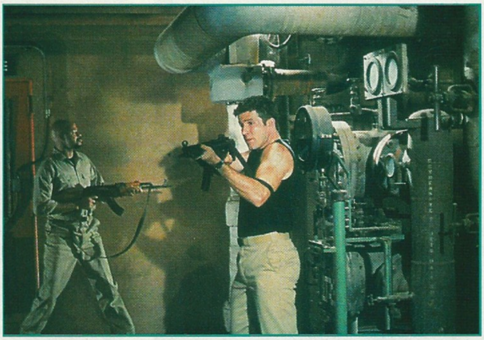
Ellenben azon nyomban megváltozik az ember világképe, ha nem a múltba, hanem a jövőbe csöppen. Ha évtizedeket, évszázadokat átugorván egy csoda folytán az emberiség, s egyben saját utódai jövőjébe pottyan. Tudásban, tapasztalatokban lemaradva, esetleg kisebbségérzésben szenvedve próbál meg küzdeni a túlélésért.

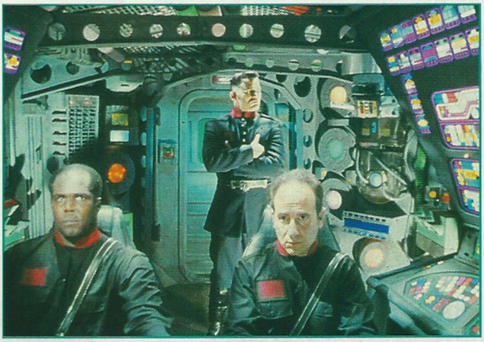
De a filmvilág izgalmas almű-fajához tartoznak a tengeralattjárós filmek is. Gondokkal terhelt, a feladat végrehajtásáért felelős emberek vannak összezárva a tenger mélyén, s kapcsolatuk a külvilággal egyedül a rádió, amely vagy működik vagy ne...

Számtalan filmcímet tudnánk megemlíteni e két almű-fajból, akár a tékák polcairól is, ám most itt egy olyan sci-fi, amely a kettőt ötvözi!

Szakadás történik az idő szövetében a legújabb videófilmben, az *Időcsapdában* (Time Under Fire) című sci-fiben is, melynek középpontjában egy tengeralattjáró áll. Ugyanis fura dolgok történnek egy amerikai tengeralattjáróval. Egyik pillanatról a másikra egy olyan út nyílik meg a hatalmas gép és személyzete előtt, amely egyenesen a jövőbe visz. A jövő világába érve viszont a jövőutazóknak megdöbbenve kell tapasztalniuk, hogy az korántsem oly idillikus, mint amilyennek azt a jelen korból feltételezni, hinni lehetne. Nyoma sincs a demokráciának, egy elnyomó vaskezű rendőrállamban élnek az emberek. A tengeralattjáró kapitánya az új helyzetet kiismerve hamarosan rájön arra, hogy az ottani illegális földalatti szervezettel kell felvenniük a kapcsolatot, melynek vezetője – legnagyobb ámulatára – nem más, mint saját unokája.

S megindul a harc a jövő(?), a jelen(?), a múlt(?) felügyeletéért...





AZ ÚJ ERŐ

Aminek legendája van, arról pletykák is születnek. Amióta csak *George Lucas* befejezte *A Jedi visszatér* forgatását, újabb és újabb hírek keltek szárnyra a folytatásról. A mester már egy 1993-as tévéinterjúban bejelentette az újrakezdést, de úgy látszik, csak mostanra lehetünk biztosak benne: igaz a hír. Már a premier dátuma is megvan: 1999. május 21-én bemutatják a Csillagok háborúja negyedik részét, a *The Balance Of The Force*-t (Az erő egyensúlya).

Teljes titokban

Természetesen semmi sem ilyen egyszerű. Egyelőre egyedül az biztos, hogy a film forgatása valóban elkezdődött. Ám a munkát olyan hihetetlen (és Hollywoodban szokatlan) titkolózás veszi körül, hogy eddig – meglepő módon – sikerült is elkerülni a féltve őrzött részletek napvilágra kerülését. A Lucasfilm emberei sokáig azt állították, hogy a produkció csak szeptember végén kezdődik, de körülbelül egy hónapja váratlanul bejelentették: a tizenhárom hetes első forgatási periódus szeptember végén már be is fejeződik. A forgatás helyszíne Európa legnagyobb stúdiója volt, s a London melletti Leavesden körül fegyveres, kutyás őrök cirkáltak. A stáb tagjai különleges mágneskártyákkal felszerelve közelíthették meg munkahelyüket, és mindazok, akik betekinthettek valamilyen bizalmas anyagba, szerződésük részeként szigorú hallgatási kötelezettséget is vállaltak – legalábbis így nyilatkozott a mű operatőre, *David Tattersall*, aki egyébként már az *Ifjú Indiana Jones* kalandjaiban is együtt dolgozott *Lucas*szal és *Rick McCallum*mal, a producerrel, legutóbb pedig a *Con Air*t készítette.



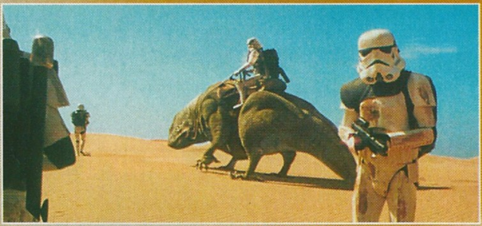
Illusztrációink a nemrégiben felújított trilógiából valók, melyek a mozivászonról most költöztek videókazettára, s számos meglepetést tartogatnak…



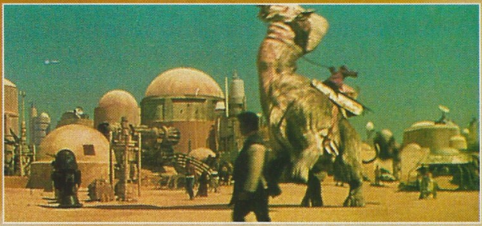
Nemsokára azt is megtudjuk, milyen volt Darth Vader, mint kisfiú

Jön a kezdet!

Pedig jelenleg is vagy félezren dolgoznak a folytatáson, amely tulajdonképpen a kezdet. Az 1977-es *Csillagok háborúja* elején ugyanis ez a felirat jelenik meg – ki ne emlékezne –: IV. rész. *A Birodalom visszavág* az V., *A Jedi visszatér* pedig a VI. sorszámot viseli. A legendárium szerint a vállalkozásnak otthont adó Fox eleinte nem nagyon bízott a sikerben, ám a bevételi és népszerűségi rekordok felbátorították. Ezért nyilatkozhatott a nyolcvanas évek közepén a sorozat szülőatyja, *George Lucas* úgy, hogy 1999-ig még hat részt készít el, hármat a már bemutatott történet előzményeiről és hármat a folytatásról. Sőt akkoriban még úgy tervezte, az ezredforduló után elkészíti a tizenegyedik, tizenkettedik és tizenharmadik epizódot is. E nyilatkozatok azóta inkább fantasztikumnak bizonyultak, mint tudománynak, a jelenlegi tervek szerint a kezdet kezdetének két év múlva



Modernizálták a korábbi komputeranimációs részeket



Kibővültek a városképek is



várható bemutatója után együtt forgatják majd a második és harmadik részt, premierjükre pedig 2001-ben, majd 2003-ban kerül sor.

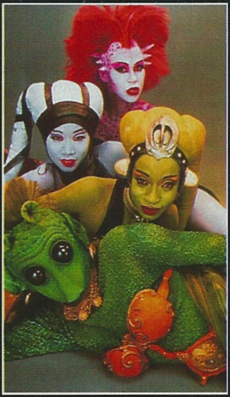
Még ez is meglehetősen nagyralátó elképzelés. De ha figyelembe vesszük, hogy a mozikban nemrégiben vetített és néhány napja videókazettán Magyarországon is megvásárolható felújított változattal együtt a három rész bevétele már meghaladta a stílszerűen „csillagászati" kétmilliárd dollárt, a hozzájuk kapcsolódó egyéb bevételek pedig további négymilliárd nyereséget jelentettek, valószínűnek látszik, hogy a művészi vakmerőséghez ebben az esetben üzeletemberi józanság is társult. Ekkora sikert folytatni kell.

Darth Vader, az ártatlan kisfiú

A folytatás pedig az előzményekről szól majd. Úgy látszik, abban már biztosak lehetünk, hogy az első rész körülbelül negyven évvel a *Csillagok háborúja* előtt fog játszódni. Akit mi Darth Vaderként ismertünk meg, most csak egy kilenc év körüli ártatlan kisfiú lesz. Életre keltője *Jake Lloyd*, akit többek között a *Schwarzenegger*-féle *Hull a pelyhes*ből ismerhetünk. A kissrác már szorgalmasan gyakorolja a lézerkard forgatását. Lehet, hogy csak propagandafogás, de annak is híre kelt, hogy tréning közben meg is sebesítette a Lucasfilm alelnökét, *Howard Roffman*t...

A nagy film szereplői között csupán egyetlen felsőházi tag volt. *Sir Alec Guiness*ben nem a címe miatt volt annyi elegancia, hogy el tudja játszani a tekintélyt parancsoló, határozott és bölcs Obi Van-Kenobit. Hamarosan fiatal koráról is többet tudunk majd. A nyilvánosságot egyelőre csupán annyiban avatták be, hogy barna csuháját már akkor is viselte. Egyébként jóval szelesebb lehetett, hiszen minden valószínűség szerint *Ewan McGregor* fogja alakítani, akit legutóbb a *Trainspotting*ban láthattunk. Ő volt az, aki Jedi lovaghoz méltatlan közelségbe került egy vécécsészével. Ewannek egyébként igazán előjoga van arra, hogy bekerüljön a szereplők közé. Egyik nagybácsikája ugyanis – éppen az, akinek hatására az isten háta mögötti skót kisváros diákja elhatározta, hogy Londonba megy és színésznek áll – részt vett a *Csillagok háborújá*ban. Egy X-szárnyú űrhajót vezetett, és ő volt az egyetlen pilóta, aki mindhárom részben életben maradt. Unokaöccse most végre az ő nyomdokain igazán elindulhat a világhír felé. Egyelőre, meg nem erősített hírek szerint, Sir Alec akcentusát próbálja megtanulni. Mindenesetre legutóbb azt nyilatkozta, hogy a lelke mélyén inkább Leia hercegnő szerepére vágyik, mert nagyon szeretne két, a halántékára tűzött kakaós csigával a kamerák elé lépni.

Az első (IV.) rész legemlékezetesebb epizódja, a kocsmajelenet a felújított változatban alaposan kibővült





Jabba is nagyobb szerepet kapott

A feltételezett történet

Az Univerzum békéje öröknek és töretlennek látszik. A Köztársaság a Jedi lovagok védelme alatt áll, fővárosa Alderaan, a világ közepe. Az államszervezet azonban fokozatosan elöregedett, a rend lassacskán, szinte észrevétlenül megbomlik, a szenátorok között nincs egység. Egy részük a Jedi lovagoktól félti a hatalmat, és összeesküvést sző a lovagrend tönkretételére.

Eközben a civilizáció egyre távolabbi bolygókat ér el. Telepesek érkeznek a sivár és elhagyott Tatooine bolygóra. Anakin Skywalker és szülei is közöttük vannak. Nehéz, küzdelmes munka vár rájuk, de ők nem adják fel könnyen, és igyekeznek úrrá lenni a körülményeken.

Két Jedi lovag jött velük, hogy megvédje őket a sivatagban esetleg rejtőző idegenektől, Kenobi és Bosh. Azonban az ő erejük sem elég ahhoz, hogy visszaverje az ellenség nagyerejű támadását. A harcoknak sok száz áldozata van, a túlélők elmenekülnek. Ám kiderül, hogy a kis Skywalker különlegesen tehetséges harcos. Kenobi elhatározza, Jedi lovagot nevel az elárvult fiúból. Csakhogy mire visszatérnek Alderaanra, a Köztársaságban a káosz lett az úr. A Jedik súlyos veszteségeket szenvedtek. A Szenátus néhány tagja szembefordult a törvényekkel, fellázadt, és saját céljaikra klónozták a lovagokat.

A második és harmadik rész az úgynevezett Klón Háború története. Anakin Skywalker feleségül veszi a királynőt, a szenátusban pedig a lázadók vezére, Palpatine kerül a kormányzói székbe. A harmadik részben Anakin bukásának lehetünk tanúi. A Jedi lovagrend végleg széthullik, Anakin pedig a sötét erő szolgálatába áll. Hamarosn új nevet választ magának: ő lesz Darth Vader. Megszületik két gyermeke, Luke és Leia. Obi Wan Kenobi elrabolja Luke-ot, és húgához, Beruhoz viszi. Lady Skywalker Leiával az Alderaanra utazik, hogy ott nevelje fel lányát.

Ezzel végződik az első trilógia.



A számítógépek segítségével a fantázia szárnyakat kap...

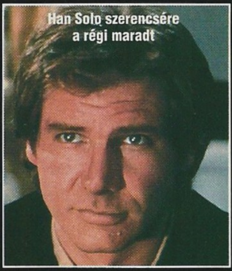
Sosem öregedő robotok

Valószínűleg sokan emlékeznek *Luc Besson Leon, a profi* című filmjének bájos-bátor leány főszereplőjére, a bérgyilkos jó barátjára. *Natalie Portman* idén lett tizenhat éves. Éppen idejében érte el a megfelelő kort ahhoz, hogy ifjú királynőt alakítson, aki a majdani második részben feleségül megy Darth nagyúrhoz. E rész legvégén ikrei születnek tőle, egy fiú és egy lány. Mivel a nézők jól ismerik a *Csillagok háborújá*t, csupa jövőbelátó ülhet majd a nézőtéren. Ők már tudni fogják, amit az újszülöttek anyja még nem: a gyerekek elkerülnek egymás mellől, és csak hosszú idő után találkoznak újra. Egyikük neve Luke Skywalker lesz, másikuké pedig Leia hercegnő.

Akad viszont néhány szereplő, akik semmit sem változtak a visszafelé elmúlt ötven évben. Akiket pontosan olyannak fogunk viszontlátni, ahogy megszoktuk és megszerettük őket. Természetesen az elektronikus Stan és Panról, a két zsörtölődő robotról, 3PO-ról és R2 D2-ról van szó. Az író ígérete szerint megtudhatjuk, ki és miért hozta őket létre. De attól kezdve, hogy áramköreiket a megfelelő helyre illesztik, ők a most készülő három részt is végigbeszélik. A kalandok során kevésbé kellemes emlékeket maga után hagyó résztvevők közül elég, ha egy sosem öregedő, visszatérő vendéget említünk: Jabbát.

Utómunka: másfél év

A látvány mesébe illő voltáról természetesen elsősorban nem a díszlettervezők, hanem az elektronika gondoskodik. A Kaliforniában működő Industrial Light and Magic munkatársai üvegszálas kábelek és műholdak segítségével minden angliai forgatási nap után megkapják a friss felvételeket. Míg a



Han Solo szerencsére a régi maradt

stáb Európában nyugovóra tér, addig a komputerszakemberek Amerikában nekilátnak, hogy az újonan készült képeket beillesszék az általuk létrehozott virtuális valóságba. Az utómunkálatok még így is vagy másfél évig fognak tartani. Több mint ezerötszáz olyan képet használnak fel, amely kizárólag a gépekben létezik. Az új típusú űrhajókat azért megépítik éppúgy, ahogy jó néhány díszletelemet is. A legnagyobb közülük a birodalmi főváros (Coruscant) panorámájának lefilmezéséhez szükséges. A királynő otthonának belsejét viszont Olaszországban, Reggia di Caserta reneszánsz palotájában forgatták, és a stáb – éppen, ahogy az eredeti *Csillagok háborúja* idején is – vagy egy hetet töltött Tunéziában, a Szaharában. És ahogy 1977-ben, egy homokvihar ismét tönkretette a már felépített díszleteket.

❖

És hogy mi lesz a történet? Egyelőre csak feltételezések vannak. Ám számos internetes kiadvány, rajongói folyóirat, már megjelent regények és az író-rendező *George Lucas* nyilatkozatai alapján az egymásnak is ellentmondó részletekből fokzatosan mégis összeáll a kép. Az első rész hozzávetőlegesen negyven évvel a már ismert események előtt játszódik. A második, melyet Lucas csak ír, de tervei szerint nem rendez, tíz év múlva folytatódik, hogy aztán a harmadikig a történet szerint további három év teljen el. Az első rész derűsebb hangulata után komor, sötét idők következnek. Sok harcra, menekülésre, cselszövésre és bujkálásra számíthatunk. De nem hinnénk, hogy mindez bárkit is elriasztana a filmtől.

Fanatikus rajongók és egyszerű mozibarátok egyaránt türelmetlenül várják, hogy a Galaxis legnagyobb legendája végre folytatódjék.

Vagy újrakezdődjék, mint a Galaxisok.

Deutsch Andor

A tervezett szereposztás:

Liam Neeson – Jedi mester, Kenobi barátja
Ewan McGregor – a fiatal Kenobi, Yoda tanítványa
Jake Lloyd – Anakin Skywalker, a későbbi Darth Vader
Natalie Portman – az ifjú királynő, a későbbi Lady Skywalker
Claudia Ramierez – Lady Kenobi
Harry Conick Jr. – Jedi lovag
Sir Alec Guinness – narrátorhang
Pernella August – Anakin Skywalker anyja
Samuel L. Jackson, Terence Stamp, James Earl Jones – a további szerepekben

A korábbi pletykákkal ellentétben sem *Kenneth Branagh*, sem *Charlton Heston* nem kapott szerepet a filmben.

A LEGJOBB VIDEOTÉKÁKBAN!

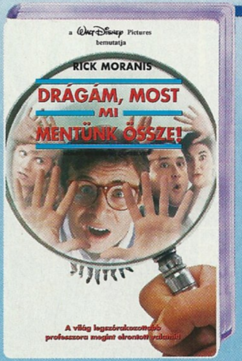


©Disney

A sikeres New York-i ügynök (Tim Allen - Télapu) a körülmények kiszámíthatatlan összjátéka folytán a dzsungel közepén találja magát, indiánok között, olyan vad vidéken, ahol még a mobil telefont sincs hol feltölteni. A törzs két tagja véletlenül a rokona. Az egyikük a felesége, a másikuk a fia. Ez utóbbit haza is viszi!

Úgyhogy most az ágyékkötős indián srácnak kell megküzdenie a civilizáció sosem látott vívmányaival: az autókkal, liftekkel és hotelportásokkal. Persze apjának sincsen könnyű dolga. Mert neki meg egy vad indián fiúval kell megküzdenie. Sőt, lehetőleg megszeretnie.

De hát az egyik dzsungel olyan, mint a másik: mindig áll bennük a bál!



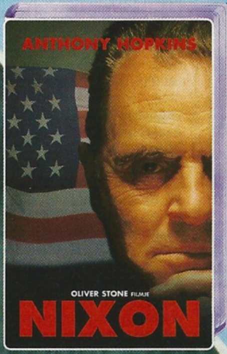
©Disney

Családi és tudományos körökben egyaránt régóta rettegik a világ legszórakozottabb professzorának nevét. Wayne Szalinski és különleges zsugorító- és növesztőgépei már jó néhányszor okoztak kalamajkát. Mindenki ismeri is őket a "Drágám, a kölykök összementek" és a "Drágám, a kölyök marha nagy lett" című fergeteges filmekből.

Wayne azonban most sem fér a bőrébe. Ezúttal egy váratlan kétbalkezességi rohamában saját magát, bátyját és feleségeiket sikerül kihozni a formájából. A pöttömre varázsolt szülők kalandos és hosszú expedícióra indulnak, hogy segítséget kérjenek gyerekeiktől. Csebrenvedren, vad szappanbuborékokon és majonézes csuprokon keresztül talán elérik, hogy újra akkorák legyenek, amekkorában megszokták.

Különleges vizuális effektusok és különlegesen jó humor.

Kell ennél jobb, drágám?



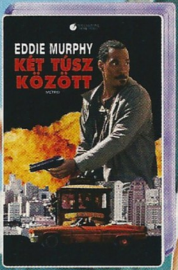
©CINERGI PICTURES ENTRETAINMENT INC.

Nixon, az Egyesült Államok 37-ik elnöke különleges ember volt. Ebben ellenségei és barátai is egyetértettek. Különlegesen erőszakos és határozott, akinek mindene a siker és az elismerés. Olyan magasra jutott, amilyen magasra csak juthatott, és nagyon mélyre bukott onnan.

A Watergate botrány egy pillanat alatt tönkretette mindazt, amit évekig türelmesen építgetett.

Az ő személyes és politikai harcait követhetjük nyomon a háromszoros Oscar-díjas és még nyolcszor Oscar-díjra jelölt rendező, Oliver Stone, a Született gyilkosok és a JFK alkotója lenyűgöző stílusában.

DECEMBERI VIDEOPREMIER



©TOUCHSTONE PICTURES



©RYSHER ENTRETAINMENT

VIDEOPREMIER

NOVEMBER 27.

DZSUNGELBŐL DZSUNGELBE

Az ötlet nem új. A „civilizált" világba vetődő „jó" vadember motívuma kedvelt, gyakran felbukkanó témája szinte valamennyi művészeti ágnak. A nagy földrajzi felfedezések korában született, hogy azután újra és újra feldolgozzák a legkülönfélébb formában. Ez alól természetesen a film sem jelent kivételt.

Egy indián Párizsban

Az 1995-ös esztendő legnagyobb francia filmsikere az *Egy indián Párizsban* (Un indian dans la ville) című családi vígjáték volt. Csak Franciaországban több mint nyolcmillióan látták, de szerte a világban meghódította a közönséget. Nem véletlenül. Kevés manapság ugyanis az olyan film, amely ironikusan és kritikával közelít korunk társadalmi gondjaihoz, miközben gyengéd és egyszerű érzéseket jelenít meg soksok humorral.

A film ötlete egy guayanai utazás alkalmával született. *Hervé Palud* rendező a dél-amerikai indiánok életét, szokásait tanulmányozta a vadonban. *„Először arra gondoltam, hogy egy európairól csinálok filmet, aki az isten háta mögötti indián településre vetődik, oda, ahol az emberek kezdetleges körülmények között élnek, ahol minden érintetlen, szóval olyan, mintha megállt volna az idő. Már-már beleéltem magam a dologba, ám amikor visszafelé leszálltam a párizsi repülőtéren, és a vadon után hirtelen a zsúfolt nagyvárosban találtam magam, motoszkálni kezdett a fejemben a gondolat, mennyivel érdekesebb lenne ennek éppen a fordítottja. Vagyis: mit csinálna egy indián, ha véletlenül Párizsba keveredne"* – mesélte a rendező.


A párizsi indián...

Az ötletet ráadásul még megfejelte azzal, hogy a vadember nem felnőtt, hanem gyerek. A hajszolt, zaklatott életű, elvált párizsi tőzsdeügynök venezuelai utazása során szembetalálja magát élete legnagyobb meglepetésével: a bennszülöttek között felnőtt saját gyermekével, akiről addig fogalma sem volt. Az újdonsült apa szerepében, rádiótelefonja és számítógépe nélkül még úgyahogy túléli a dzsungel viszontagságait, de a neheze csak azután következik: elhatározza, hogy magához veszi fiát, Mimit. A „fiatalember" azonban a nagyvárosban saját feje után megy, s egyik kalandból a másikba keveredik. A kis indián elképzelhetetlen gondot és főfájást okoz apjának: megmássza az Eiffeltornyot, összetűzésbe keveredik az orosz maffiával és az akváriumból kifogott halakat sütögeti a lakás teraszán.



A film igazi varázsa a nagyszerű gyerekszereplő, *Ludwig Briand* játéka és a mulatságos helyzetek mellett a két, egymástól gyökeresen eltérő kultúra összeütköztetésében rejlik. De itt nyoma sincs a régi konkvisztádorelméletnek, a természet egyszerű gyermeke minden tekintetben a civilizált ember fölé kerekedik. Kiderül, hogy nem feltétlenül a modern civilizáció jelenti az emberi lét csúcsformáját. Az sem mellékes, hogy eközben egy apa és fia felfedezi, milyen sokat tanulhat egymástól az élet fontos dolgairól. Bájosan nagyszerű film született, tele végtelen emberséggel, elgondolkodtató szituációval, sok humorral.

Ahogy az ilyenkor már lenni szokott, Hollywood is felfigyelt a produkcióra. Az óceán túlpartján már valóságos iparág lett a frankhoni produkciók átplántálása, amerikanizálása. Árgus szemekkel figyelik, mi az amire érdemes lecsapni. Csalhatatlan biztonsággal választják ki ezeket a filmeket, hogy azután józszerivel ki is merüljön minden hasonlatosság. Mert a filmek legtöbbjére rá sem lehet ismerni az átszabás után: lehet, hogy több pénz van bennük, látványosabbak, nagyobb sztárok szerepelnek bennük, profibb módon készítik el őket, csak éppen gyakorta a lényeg sikkad el, valahol útközben. Nem egyre láttunk már példát: hogyan lett a magas szőkéből barna, a mózeskosárból bébi, az ördöngősökből tompa háromszög. Részben valami hasonló történt az *Egy indián Párizsban* esetében is, ami azért nem jelenti azt, hogy az utódfilm önmagához mérten ne nyújtana kellemes kikapcsolódást az egész család számára.

Tim Allen a dzsungelben

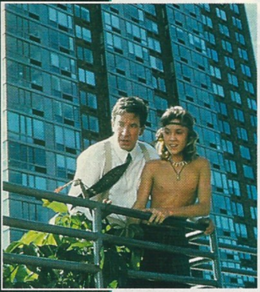
Ugyanis egy igazi sikercsapat állt össze a *Dzsungelből dzsungelbe* (Jungle To Jungle, 1997) elkészítésére. A *John Pasquin–Tim Allen* páros a *Télapu*val (The Santa Claus, 1994) tette le névjegyét, és a bevétel jóvoltából rögvest Hollywood élvonalába emelkedett. Az ötlet, hogy átdolgozzák a francia filmet, Paquintól származott. Allen is el volt ragadtatva: *„Megragadott a figura, aki nagy utat tesz meg, ahogy megtanulja, hogyan lehet jó apa, jó barát, és felfedezi magában az emberi érzéseket. Nem lehet elég filmet csinálni arról, hogyan lehet egy apa jó apa, márpedig a Dzsungelből dzsungelbe erről szól."* Meg a kultúrák ütközéséről, a képtelen káoszról, amikor Mimi-Siku – aki a fúvócsövével tévedhetetlenül mindig célba talál, de a társasági normák betartásában mindig mellétrafál – megérkezik a legzűrzavarosabb városba, a New York-i dzsungelbe, és fenekestül felforgatja a rendet apja életében. Eközben azonban neki is meg kell tanulnia, hogy a nagyvárosi dzsungel épp annyi fenyegető veszélyt rejt az ő számára, mint az őserdő fenevadjai apja számára.

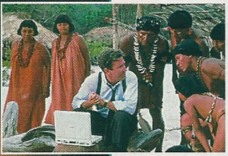
Ha egy filmnek az a címe, hogy *Dzsungelből dzsungelbe,* akkor azt nyilvánvalóan valami civilizációtól távoli, trópusi környezetben kell forgatni. Hosszas keresgélés











... és a New York-i indián

után a filmesek választása a venezuelai őserdőre esett. Érdekes módon ugyanannak a településnek, Canaimának a közelében, ahol a francia filmesek is dolgoztak. A forgatás kemény feladat elé állította a stábot. Egyfelől a helyszín nehézkes megközelítése, az esős időjárás és a nyelvi akadályok nehezítették a dolgot. *„Amikor a bennszülötteket rendeztem, valaki mindig lefordította az instrukciót spanyolra, aztán megint más a pinare nyelvre, a válaszokat pedig előbb spanyolra, aztán angolra fordították vissza"* – bosszankodott Pasquin. Másrészt nehéz volt alkalmazkodni az idegen környezethez. *„Félő volt, ha bármit megérintünk, megeszünk vagy megközelítünk, attól órákon belül kiütést vagy hidegrázást kapunk, belázasodunk vagy elveszítjük valamelyik végtagunkat"* – mesélt a nehézségekről *Tim Allen*. A rengeteg gondon a vidámság és a jókedv segítette át a stábot. A dzsungelben nem volt sem tévé, sem mozi, de még rádió se nagyon, ám a szórakozásról – nem egyszer munka közben is – a *Tim Allen–Martin Short* komikuskettős gondoskodott.

Tarzantól a vademberekig

Már említettük, hogy a különleges téma mindig is érdekelte a filmeseket. Vegyünk sorra néhány érdekes, figyelemre méltó alkotást. Valamennyi közül a legnagyobb sikert alighanem a *Krokodil Dundee* . (Crocodile Dundee, 1986) aratta. Az ausztrál showman, *Paul Hogan* forgatókönyvíróként álmodta meg, majd színészként keltette életre ezt az ízig-vérig természeti embert, aki a sorvadásra, önpusztításra ítélt városi embereknek leckét ad emberségből, tiszta érzésekből. Amikor felfedezője, az amerikai újságírónő magával viszi New Yorkba, naiv és tiszta „falusi" fiúként álmélkodik a nagyvárosban, magatartása mosolyt fakaszt. Mégis minden mozdulata természetes, viselkedése tisztességes. Megszégyeníti a nagyváros nagyképű lakóit, orrára koppint a bűnözőknek. Csoda, hogy elnyeri jutalmát: az újságírónő szerelmét?



Tarzan, a vadon fia is hasonló cipőben jár a Tarzan New York-i kalandjai (Tarzan's New York Adventures, 1942) című filmben. Azonban távol kedvenc dzsungelétől, a felhőkarcolók világában is feltalálja magát, felemeli szavát az állatok védelmében és leszámol a bűnözőkkel. A dzsungel könyvének (Jungle Book, 1942) Mauglija is beilleszkedési zavarral küzd. Hiába érti meg magát remekül az állatokkal, az emberek világához tartozik. Még akkor is, ha a saját bőrén tapasztalja fajtájának kapzsiságát, gonoszságát.

A civilizált világ legnagyobb problémája, hogy valójában nem tud mit kezdeni a vademberekkel. Mi lenne a legjobb számára ha hagyná, hogy élje tovább megszokott életét vagy megpróbálja a maga normáihoz igazítani, megtanítani a civilizált viselkedésre, életre? A legtöbbször csak néhány ember jóindulatán, segítségén, támogatásán múlik a sorsa. Mert gátlástalan, szenzációhajhász emberek csak a pénzt, a lehetséges üzletet vagy éppen veszélyforrást látnak benne. Ebbe a helyzetbe kerül Nell, a remetelány (Nell, 1994) is, aki harminc éven át élt egyedül a vadonban. Amikor véletlenül felfedezik, az orvos és a pszichológusnő veszik védőszárnyaik alá. Természetes környezetében tanulmányozzák a lányt, próbálják megfejteni sajátos nyelvét, különös gesztusrendszerét. A hír azonban nem marad sokáig titokban. A szenzációra éhes riporter szagot fog, a nyomukra bukkan.

Az egyik ilyen leghíresebb esetről Itard doktor számolt be 1806-ban megjelent könyvében. *A vad gyerek*et (L'enfan sauvage, 1970) erdőben találták. Állatok között nőtt fel, beszélni nem tudott. Itard doktor a házába fogadta, beszélni tanította. Hol hihetetlen értelmet árult el, hol megmagyarázhatatlan dühroham fogta el. Mégis érződik rajta, hogy többet tud a világról, mint civilizáltnak nevezett társai. Kristálytiszta, felvilágosodás-korabeli hit és bizalom az emberi értelemben, sőt az emberi civilizációban – ez jellemzi Francois Truffaut alkotását, amelyet az orvos írásából készített. Ugyancsak valóban megtörtént esetet mesél el az *Ishi, az utolsó vadember* (Ishi: The Last of His Tribe, 1978). Az utolsó észak-amerikai kőkori indián emberi portréja rajzolódik ki. A szeretetre és megbecsülésre méltó, öreg yahi indiáné, akit halála után fehér barátai megsirattak. Egy rejtőzésben töltött magányos életé, amely végül a kaliforniai Oroville városka utcáján torkollott a huszadik századba.

Ma már egyre kevesebb az esély, hogy ilyen vademberekre bukkanjanak. A Föld fehér foltjai jószerivel teljesen eltűntek. A civilizált ember már csak a múltjához és önmagához mérheti magát.

Sz. G. G.

INTERFILM

Az ország legnagyobb nagykereskedése várja a videótékásokat budapesti központi bemutatótermében és vidéki kirendeltségeiben!

Valamennyi videótékás vásárlónk havonta ajándékba kapja tőlünk a Video Magazint!

Videótékások, Figyelem!

Nálunk egy időben és egy helyen vásárolhatják meg a tékás és a lakossági videófilmeket!

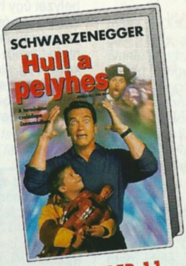
A SZEZON LAKOSSÁGIFILM-SLÁGEREI:



NOVEMBER 4.

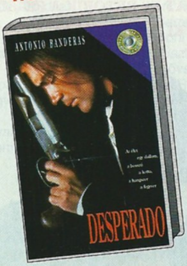
NOVEMBER 11.





NOVEMBER 11.

NOVEMBER 11.



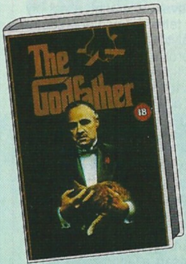


NOVEMBER 11.

NOVEMBER 10.



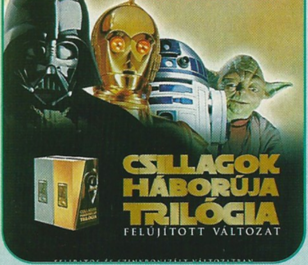
NOVEMBER 10.





NOVEMBER 10.

OKTÓBER 28.



Interfilm Kft.

1113 Budapest, Karolina út 17. • Tel.: 166-40-32, fax: 166-40-37

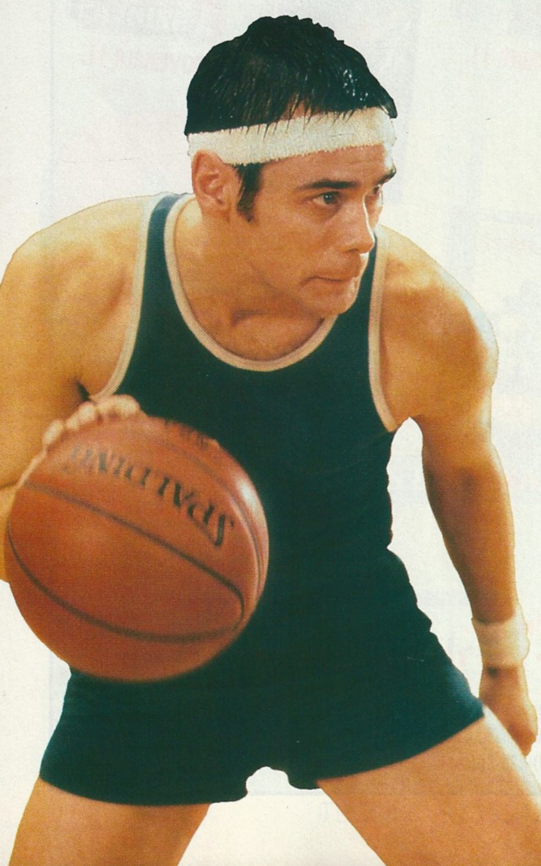
9024 Győr	7636 Pécs	6000 Kecskemét	6723 Szeged	8200 Veszprém
Lajta u. 38.	Visnya E. u. 12.	Szabadság tér 3.	Keresztöltés u. 31.	Damjanich u. 7/B
Tel./fax: 96-427-481	Tel./fax: 72-448-601	Tel.: 06/30-536-866	Tel.: 62-469-785	Tel.: 88-428-433

GUMIARC
ÉS HIGANYMOZGÁS:

Jim CARREY



KIKRE IS SZOKTÁK MONDANI, HOGY AZ SEM IGAZ, AMIT KÉRDEZNEK TŐLE? SOROLHATNÁNK A SZAKMÁKAT, DE EZÚTTAL MARADJUNK CSAK AZ ÜGYVÉDNÉL, A SZAVÁNFOGHATATLAN ÉS SZÓFOGADATLAN PRÓKÁTORNÁL, AKI EGYSZER IGENCSAK RÁFÁZIK. A KISFIA UGYANIS AZT KÉRI TŐLE A SZÜLETÉSNAPJÁRA, HOGY HUSZONNÉGY ÓRÁN KERESZTÜL NE HAGYJA EL A PAPA SZÁJÁT MÁS, CSAK A SZÍNTISZTA IGAZSÁG. HÁT EBBŐL LESZ IGAZÁN BAJ, MEGÁLLJA HELYÉT A MONDÁS, MISZERINT SZÓLJ IGAZAT ÉS BETÖRIK A FEJED... A *HANTA BOYBAN*. DE KI IS EZ A DERÉK ATYA?



Hároméves mókamester

Gumiarcú, higanymozgású, tud roppant kedvesen mosolyogni, ám ha a helyzet úgy hozza, hihetetlen grimaszokra is képes. Már hároméves szórakoztatta a szűkebb famíliát, majd tizenöt éves korától szélesebb közönség előtt is gyakorolta mindezt, hiszen akkor már fellépett a torontói klubokban. Az 1962. január 17-én született *James Eugene* – manapság egyszerűen *Jim* – *Harry*-film, melyben hamar elteszik láb alól mint drogos rocksztárt, aztán Callahan felügyelő *(Clint Eastwood)* nyomozhatja a sorozatgyilkost. *A földi lányok csábítóak*ban a Wiploc nevű idegent játszotta, aki színes plüssmackófélének álcázva érkezik hozzánk két társával (Mac: *Jeff Goldblum* és Zeebo: *Damon Wayans*), de végül egészen emberformájuk lesz, ráadásul Mac meghódítja a földi Valerie *(Geena Davis)* szívét is.


a Maszkban

Carrey már az iskolában sem bírt magával, folyton parodizálta az általa nem kedvelt tanárokat, s ezt oly sikeresen tette, hogy végül nemcsak osztálytársai, hanem a kifigurázott tanerők is dőltek a röhögéstől. Az intők garmada azonban így sem maradt el... A szülők persze megrótták csemetéjüket, ám végül a papa úgy döntött, a nyughatatlan srác fölös energiáit ne az iskolában vezesse le, inkább beajánlja a *Yuk's Yuk* nevű torontói kabaréba.

A kamasz produkciói beváltak, s ezután végigjárta Kanada szórakozóhelyeinek jelentős részét, majd tizenkilenc éves korában úgy döntött, kipróbálja magát Los Angelesben is. Hamarosan állandó tagja lett a Mitzi Shore Comedy Store nevű társulatnak, de pályafutása akkor kezdett igazán felfelé ívelni, amikor Rodney Dangerfield, az ismert komikus felfigyelt rá. Nemsokára szerepet kapott az NBC *Duck Factory* (Kacsagyár) című sorozatában. Aztán jöttek a mozik is, a *Csak egy harapás Lauren Hutton*nal, az *Előre a múltba*, amelyben *Kathleen Turner* és *Nicholas Cage* társaságában csetlett-botlott, a *Holtbiztos tipp*, az ötödik, egyben utolsó *Piszkos*

A filmek mellett nem hanyagolta a televíziót sem, az *In Living Colors*ban többek között ő formálta meg Bill, a bolondos tűzoltó alakját, de játszott a *Doing Time on Maple Drive* (Lakat alatt a Juhar-soron) című, Emmy-díjra jelölt drámában is, amiben egy szétzüllött család alkoholista fiát alakította. Komikusi adottságait a *Jim Carrey's Unnatural Act* című Showtime Special produkcióban kamatoztathatta igazán.

Ace, az ász

Jack Bernstein forgatókönyvíró kiötlött egy sztorit, amit méltán nevezhetnénk a legpihentebb agyú detektívtörténetnek. A Miami Dolphin futballcsapatának közkedvelt kabalaállata, Hópehely, a palackorrú delfin a Szuperkupa megnyitója előtti éjjelen eltűnik az akváriumából. Szerencsére azonban kéznél van Ace Ventura, a magándetektív, aki úgy öltözik, mint egy kanári, napraforgómagot rágcsál, mint egy papagáj, és olyan a frizurája, mint egy kakadu alulnézetből. Ő az egyetlen, aki megtalálhatja Hópehelyt. Az ötlet

Ace Ventura





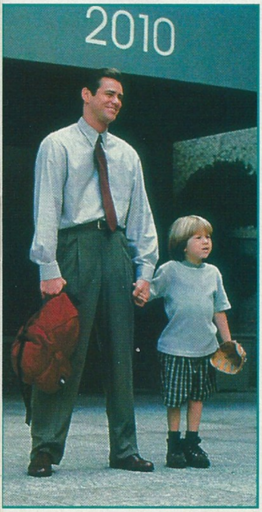
tehát megvolt, már csak a megfelelő színészt kellett kiszemelni. *Tom Shadyac* rendező *Jim Carrey*t javasolta, aki örömmel állt kötélnek, mi több, jelentős szerepe volt a forgatókönyv végső változatának elkészítésében is. *„Amikor előkészítettük a karaktert –, arra törekedtünk, hogy Ace figuráját olyanra formáljuk, hogy az emberek ne unják meg tíz perc után, hanem másfél órán keresztül a hasukat fogják a nézőtéren"* – mesélte *Carrey*. A maratoni ötletbörzéken Jim többet használta a testét, mint az agyát, így kivételes mimikáját és bámulatos mozgékonyságát sem lehetett kihagyni a történetből. A forgatás során a partnerek gyakran nem bírták visszatartani a nevetést, ám a felvételek alkalmával uralkodó állatkerti állapotok is próbára tették a színészeket. Ilyen volt például az Ace lakásán játszódó jelenet, amikor a *tappancser* és Melissa, a futballcsapat marketing-igazgatója *(Courtney Cox)* szenvedélyes ölelésben forrnak össze. Azonban nincsenek egyedül: Ace állatkái – mind a húszan – élénk érdeklődéssel szemlélik a bensőséges egymásratalálást. *„Az összes állatot odaláncolták a helyére* – emlékszik vissza a színésznő –, *de a mókus egyszer csak kiszabadította a lábát és ráugrott a pingvinre. Az ettől ideges lett, megharapta a kakadut és akkor elszabadult a pokol. Amikor felocsúdtam, egy aranypapagájjal feküdtem a takaró alatt."*

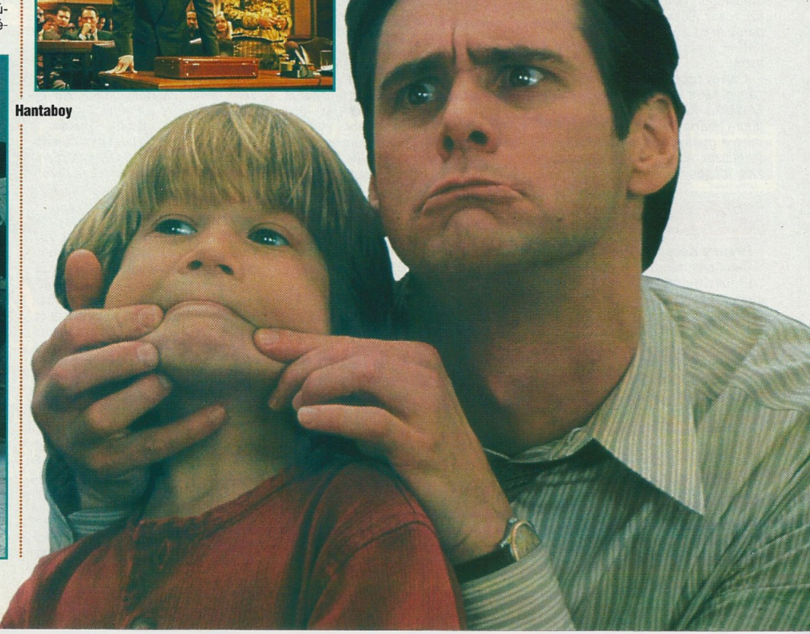
Carrey minden határt túllépő bolondozása az *Ace Ventura – Állati nyomoZOO* című filmben nagy sikert aratott, bár a nézők egy része megesküdött rá, hogy ezt az alakot soha a büdös életben többé nem fogja megnézni, mert még a moziban sem lehet valaki ennyire dilis. Nos, ők maradtak kisebbségben, mivel a *Dilibogyók* félhülye párosában Lloyd, a sofőr szerepében *Jeff Daniels* oldalán *Carrey* annyit ökörködött, hogy a nézők rekeszizma görcsöt kapott a nevetéstől. A színész viszont megkapta az év legjobb filmkomikusa kitüntetést, s ugyanez a film nyerte el a People's Choice Awardot, az év legnépszerűbb filmjének járó díjat.

Rébusz és Maszk

Ha valaki csupa jó lelket formál meg, ideje, hogy gonoszként is kipróbálja magát. *Joel Schumacher* rendező új *Batman*nel kísérletezett *Val Kilmer* személyében, s mellé olyan szereplőket keresett, akik méltó ellenfelei lehetnek Bruce Wayne-nek, hiszen a nagyon gonoszak legyőzése az igazi teljesítmény még egy denevérember számára is... Az egyik gazt *Tommy Lee Jones* személyében találta meg, aki az egykor köztiszteletnek örvendő ügyvédből sátánfajzattá vedlett Kétarc figuráját formálja meg, míg *Jim Carrey* a félreismert feltalálóból démoni erejű zsenivé avanzsált *Rébusz*t alakítja, s kettőjük gyilkos szövetsége már-már eléri célját, ám jön Robin, az ifjú artista, s a játszma állása máris kettő–kettő. A *Mindörökké Batman*ben a jók persze győztek, de a rosszak alakításai maradtak emlékezetesebbek...

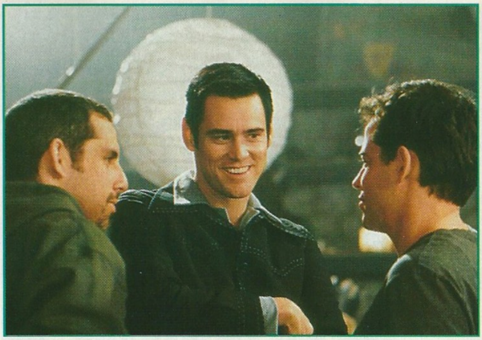






Hantaboy





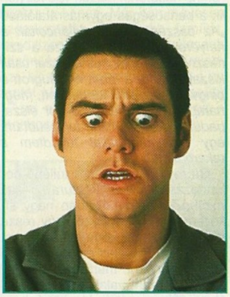
A kábekbarát

Carrey már eddig is kihozott magából mindent, amit csak lehetett, fura és vad dolgokat művelt az arcizmaival, de még ő sem volt képes arra, amit a rajzfilmfigurák művelnek. Pedig *A maszk* című filmben pont erre volt szükség. De semmi gond, jöttek az Industrial Light and Magic szakemberei, digitális effekteket alkalmaztak, összerakták az animációt a filmmel, és máris megszületett a kétbalkezes figurából a démoni Maszk! A mindenki által semmibe vett bankhivatalnok, aki Milo nevű terrierjével osztja meg lakását, egy ősi maszkot talál a folyóban – a vizet azért szemléli a hídról, mert az öngyilkosság gondolatával foglalkozik –, kihalássza, s otthon felpróbálja. A maszk egy szempillantás alatt rátapad az arcára, és Stanley Ipkiss valóságos tornádóként kezd pörögni. Mire a forgószél elül, Ipkiss teljesen átalakul, zöld fejű, hatalmas, huncut szemű, óriási fehér fogú, jampecruhát viselő kísértetté változik, aki újonnan szerzett hatalmát fitogtatva valóságos ámokfutást rendez. Másnap azt hiszi, rossz álom volt az egész, de kiderül, minden a valóságban is megtörtént, s ezzel egész élete megváltozik.

Carrey roppant élvezte a munkát: *„Amint kész lett a sminkem, azonnal Maszkká váltam. Éreztem, hogy a figura átjárja a testemet. Olyan volt, mint a gyönyör tetőpontja: maga a színtiszta adrenalin."* A maszkírozási minden nap négy órát vett igénybe, az Oscar-díjas *Greg Cannon* tervei szerint latexrétegek sora került a színész arcára, amik azonban lehetővé tették, hogy érvényesüljön Carrey természetes mimikája is. A film néhány hónap alatt 120 millió dollárt hozott, s ebből persze megfelelő százalékban részesedtek az alkotók is.

Az ifjú, immáron felkapott színész pihenhetett volna egy keveset, de olyan ajánlatot kapott, amelynek nem tudott ellenállni: megint Ace Ventura bőrébe bújhatott. *„Komálom a figurát"* – magyarázta. *„Imádom a krapekot úgy, ahogy van. Ace számomra a felhőtlen életöröm megtestesítője. Előtte senkinek sincs tekintélye, olyan, mint egy gyermek. Mintha mindig csak játszana és bármit csinál is, kitűnően érzi magát."*

A sajtkukac detektív ezúttal Afrikában tevékenykedik – a forgatás persze az Egyesült Államok határain belül zajlott. A történetben ezúttal egy szent állatot kell megtalálnia, ugyanis Sikakának feltétlenül jelen kell lennie a törzsfőnök lányának esküvőjén, mert ha nem, kitör a törzsi háború... A szereplők között megtalálható Binks, a fehérgalléros csuklyásmajom, aki már az első részben is Ace segítőtársa volt – s megint gyomorrontás fenyegette a sok banántól, amit *Carrey* lopva odadugott neki – továbbá Boba, az



elefánt, akit a Dixie nevű vastagbőrű alakít.

A kételkű szerelő

Jim alig szusszant egyet-kettőt a forgatás befejezése után, régi barátja, *Judd Apatow* producer kereste meg, aki kezdő korában jó néhány számot írt neki. Ezúttal egy filmszerepre kérte fel, amelyben gumiarc szerint: *„végig tetten érhető valami baljós kettősség. Hatalmába kerít minket valami furcsa, zavaró érzés és eközben mégis úgy nevetünk, hogy majdnem leesünk a székről. Ezt úgy fogalmaznám meg, mintha Hitchcock összetalálkozna Jerry Lewisszel vagy mintha ötvözném a Rosemary gyermekét a Furcsa párral."*

A kábelbarát sztorijában egy éppen új lakásba költözött fiatal építész, Steven Kovacs(!) kábelcsatornákra vágyik, s úgy tudja, elég odacsúsztatni ötven dollárt a szerelőnek, az máris feketén beköti mindet, persze előfizetési díj mellőzésével. A sors egy nem mindennapi figurával hozza össze, Chip Douglasszal, aki fütyül a pénzre, neki egy barátra van szüksége. Steven azonban hamarosan megtanulja, hogy az ingyen kábeltévé roppant sokba kerül neki...

A Stevent alakító *Matthew Broderick* így látta partnerét: *„Kíváncsi voltam, hogy Jim játékstílusa és az enyém hogyan illik majd egymáshoz. Jim hihetetlenül kreatív, ontja magából az ötleteket és ez engem is inspirált. Sok nagy színésszel dolgoztam már együtt, Marlon Brandóval, Dustin Hoffmannal és másokkal. A nagy színészegyéniségek mind egyetlen dolgot érnek el: segítenek a partnernek, hogy még jobban játsszon, kihozzák az emberből a maximumot."*

Jim kétségtelenül meg is tette ezt, de persze magát sem kímélte. Az egyik jelenetben egyfajta lovagi tornán kell megküzdenie Stevennel, a daliás idők nevű étterem ugyanis az étkek mellé ilyesfajta látványosságot is kínál a vendégeknek. A színészek két napig gyakorolták a mozdulatokat, persze ló nélkül, s mivel Carrey mozgása annyira bizarr és utánozhatatlan, nem is lehetett kaszkadőrt igénybe venni helyette.

❖

Jim Carrey az egészséges életmód híve, mindennap tornázik, csak kevés húst eszik, az alkoholt és a cigarettát mindig mellőzi. Fizikailag is felkészül a forgatásokra, nemcsak ötleteivel, hanem káprázatos mozgásával is lenyűgözi a stábot, partnerei viszont gyakran panaszkodnak rá, mert folyton röhögteti őket. Ez vélhetően természetéből fakad, amely tehetséggel párosulva meghozta számára a jómódot, sőt... Immáron Hollywood egyik legdrágább színésze, akiért a producerek 20 millió dollárt is hajlandók fizetni, csak hogy kamera elé álljon. Az elmúlt két esztendőben „összefilmezett" 53 millió dollár bizony nem kis teljesítmény.

De vajon a magánéletben is ilyen vicces fiú? Szó sincs róla, ebből már kinőtt. Saját bevallása szerint otthon gyakran meditál, és ha eszébe jut valami humoros dolog, azonnal kitörli az agyából. *„Az oroszlánidomár sem egzecíroztatja otthon a macskát. Szeretem a nyugalmat, a felfordulás csak a forgatáson stimulál, ilyenkor sokkal többet engedek meg magamnak, persze csak a film sikere érdekében."* Hát igen, Mr. Carrey, így könnyű dolga lehet, bár magánélete egére mostanság felhő borul: ifjú hitvesének ugyanis elege lett abból, hogy élete párja nem csak a filmfelvételek során kedves nőnemű partnereihez, és bejelentette, elválik tőle. A vagyonjogi tárgyalások még tartanak...

Trethon Judit

Jim Carrey filmjei:

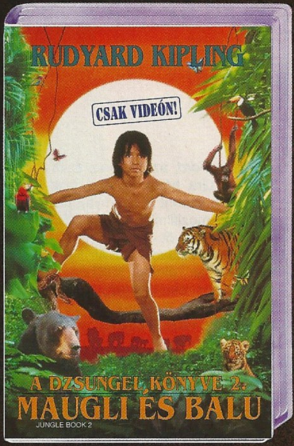
Finders Keepers (1984) r.: Richard Lester
Csak egy harapás (Once Bitten, 1985) r.: Howard Storm *(Mirax)*
Előre a múltba (Peggy Sue Got Married, 1986) r.: Francis Ford Coppola *(Guild)*
Holtbiztos tipp (The Dead Pool, 1988) r.: Buddy Van Horn *(Intervideo)*
A földi lányok csábítóak (Earth Girls Are Easy, 1989) r.: Julian Temple *(Flamex InterStar)*
Rózsaszín Cadillac (Pink Cadillac, 1989) r.: Buddy Van Horn *(Intervideo)*
High Strung (1991) r.: Roger Nygard
Ace Ventura - Állati nyomoZOO (Ace Ventura – Pet Detective, 1994) r.: Tom Shadyac *(InterCom)*
Dilibogyók (Dumb and Dumber, 1994) r.: Peter Forelly *(Flamex Video)*
A maszk (The Mask, 1994) r.: Chuck Russel *(Flamex Video)*
Ace Ventura - Hív a természet (Ace Ventura – When Nature Calls, 1995) r.: Steve Oderkerk *(InterCom)*
Mindörökké Batman (Batman Forever, 1995) r.: Joel Schumacher *(InterCom)*
A kábelbarát (Cable Guy, 1996) r.: Ben Stiller *(InterCom)*
Hanta boy (Liar, Liar, 1996) r.: Tom Shadyac *(UIP–Duna Film)*

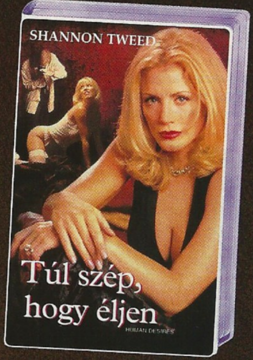
KERESSE A VIDEOTÉKÁKBAN!

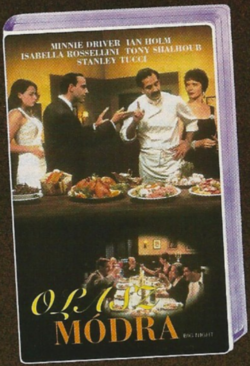


Az ÖRDÖG MAGA

Tom O'Meara átlagos New York-i rendőr. Talán csak a szíve jobb egy kicsit a kelleténél. Ezért fogadja házába Roryt, a magányos északír emigránst. Hamarosan egész családja megszereti a jövevényt.
Pedig Rory valóságos időzített bomba, az IRA tagja, az évszázad legveszedelmesebb terroristáinak egyike, akinek számtalan gyilkosság és merénylet szárad a lelkén. Most is egy nagy akcióra készül. A békés családi ház pincéjében már elrejtett egy csomagot, melyről senkinek nem szabad tudnia...







RUDYARD KIPLING
A DZSUNGEL KÖNYVE 2.
MAUGLI ÉS BALU

Az egzotikus, buja őserdőben, csodálatos állatok között játszódó történet elég izgalommal és kalanddal szolgál az egész család számára. Régi ismerősünk, Maugli ragaszkodik társaihoz, és megküzd bárkivel, aki megzavarja a vadon nyugalmát.

Túl szép, hogy éljen

Dean Thomas magándetektív buliba megy. Egy divatmagazin partiján csupán inni akar és gyönyörű nőket látni. De amikor végre meglátja a legszebb modellt, mégis elmegy a kedve a mulatságtól. Julia kisasszonyt ugyanis az úszómedencébeben találja meg, holtan, csuklói körül vérfelhővel.

INTERCOM

COLUMBIA TRISTAR
HOME VIDEO

1145 Budapest, Bácskai u. 28-36.
Tel.: 467-1-467 Fax: 252-2736 e-mail:video @ intercom.hu

OLASZ MÓDRA

Mit tehet két szegény olasz, ha Amerikába érkezik? Természetesen éttermet nyit. Primo és Secondo nagyszerű testvérek, de nagyon különöző emberek. Primo a szakácsok királya, spagetti-verseket és rizotto-áriákat készít a saját örömére, de nem érdekli, hogy a vendégek egy rendes hamburgert szeretnének inkább. Az öccse viszont vérbeli üzletember, és fel akarja lendíteni a boltot.

VIDEOPREMIER: NOVEMBER 11.

Az InterCom elérhető az Interneten: http://www.intercom.hu/

HÓDÍTÓ HARRISON ÉS „AZ ÖRDÖG MAGA"

Harrison Ford, az 55 éves sztárszínész újra hódít és újra szárnyal. Szó szerint is szárnyal, hisz legújabb mozifilmjében, *Az elnök különgépé*ben őt – az amerikai elnököt – és családját az Air Force One-on, az elnöki különgépen orosz újságíróknak látszó terroristák ejtik túszul. E szerepe bevallása szerint rádöbbentette, milyen hihetetlen felelősség is hárul az Egyesült Államok elnökére, akinek életében nincs egyetlen pillanat sem, amikor saját érdeke megelőzhetné az országát. *„Maga a történet, amit elmesél, nemcsak lebilincselően izgalmas, de katartikus élményt nyújt a nézőnek"* – fogalmaz új filmjéről, amely nagy mozisiker a világban, s várhatóan az lesz e napoktól idehaza is.

De Harrison Ford korábbi filmjei kapcsán is szinte ugyanezt nyilatkozhatta volna: *A kis szemtanú*ról, *A szökevény*ről, a *Férfias játékok*ról, a *Végveszélyben*ről, a *Csak egy lövés...*-ről vagy *Az ördög maga* című alkotásról. Azokról a produkciókról, amelyekben Harrison sármos mosolya, karizmája meghódította a közönséget, s hódítja ma is. A nézőknek öröm volt viszontlátni a *Csillagok háborúja* felújításában a húsz évvel fiatalabb, harmincas éveinek közepén járó színészt is, igaz, Ford ma már másként látja akkori önmagát és színészi játékát: nincs megelégedve vele...

S miközben idehaza is hódít a moziban, s a *Csillagok háborúja*-trilógiában videón is, egyik újabb filmje, *Az ördög maga* is kölcsönözhető a tékákban. Már csak azért is érdekes e mű, mert két nagy hollywoodi sztár egyenrangú partner: *Harrison Ford* és *Brad Pitt*.

„Ez volt az egyik legbonyolultabb film, amit valaha is forgattam" – állította *Alan J. Pakula*, a film rendezője. *„Nemcsak a történet vonzott, hanem az is, hogy napjaink két legfigyelemreméltóbb színésze, nemzedékük népszerű sztárjai vállalták a főszerepeket. Brad Pitt már közel öt éve szerette volna eljátszani Rory szerepét, ám akkoriban egyetlen stúdió sem tartotta elég nagy névnek ahhoz, hogy rábízza a filmet. Sokan kérdezték, hogyan sikerült két ilyen szupersztárt irányítani; erre csak azt mondhatom, minden rendező szívesen nézne szembe hasonló »problémával«. Mindketten összes tudásukat és tehetségüket latba vetették, hogy minél hitelesebben formálják meg szerepeiket. Fantasztikus dolog volt látni, hogy két ilyen karizmatikus színész ennyire maximális erőbedobással dolgozik a produkció sikerén. A sztárság szerintem személyiség dolga; azt tartom sztárnak, aki képes annyira a székhez szegezni a közönséget, hogy a nézők maguk is a történet részévé válnak. Ez már túlmutat a színjátszáson. Harrison Ford szerepeiben például mindig tükröződik valami a saját lényéből, ő képviseli az erkölcsöt erkölcstelen időkben, és képes ezt az erkölcsiséget minden filmjébe belevinni."*



Harrison Ford azonban ezúttal más szerepet játszik, mint korábbi filmjeiben. Nem akcióhős, nem menekülő ember, nem befolyásos üzletember, nem orvos, nem ügyvéd, hanem egy átlagos New York-i zsaru, átlagos családdal, átlagos élettel, aki befogad házába egy jámbor kinézetű északír emigránst. Az ifjú jövevényt megszereti környezete, múltjáról azonban semmit sem tud. Amikor azonban kiderül a nagy titok, hogy Rory, a kedves új családtag a legveszedelmesebb terroristák egyike, egy csapásra megváltozik az átlagzsaru élete...

A rendező két olyan ember történetét álmodta filmre, akik szörnyű konfliktushelyzetbe kerültek. *„A polgárháborús szituációkhoz hasonlóan itt is előáll az a helyzet, hogy egymást becsülő és szerető emberek találják a barikád két oldalán magukat, és ellenségként néznek farkasszemet egy-*

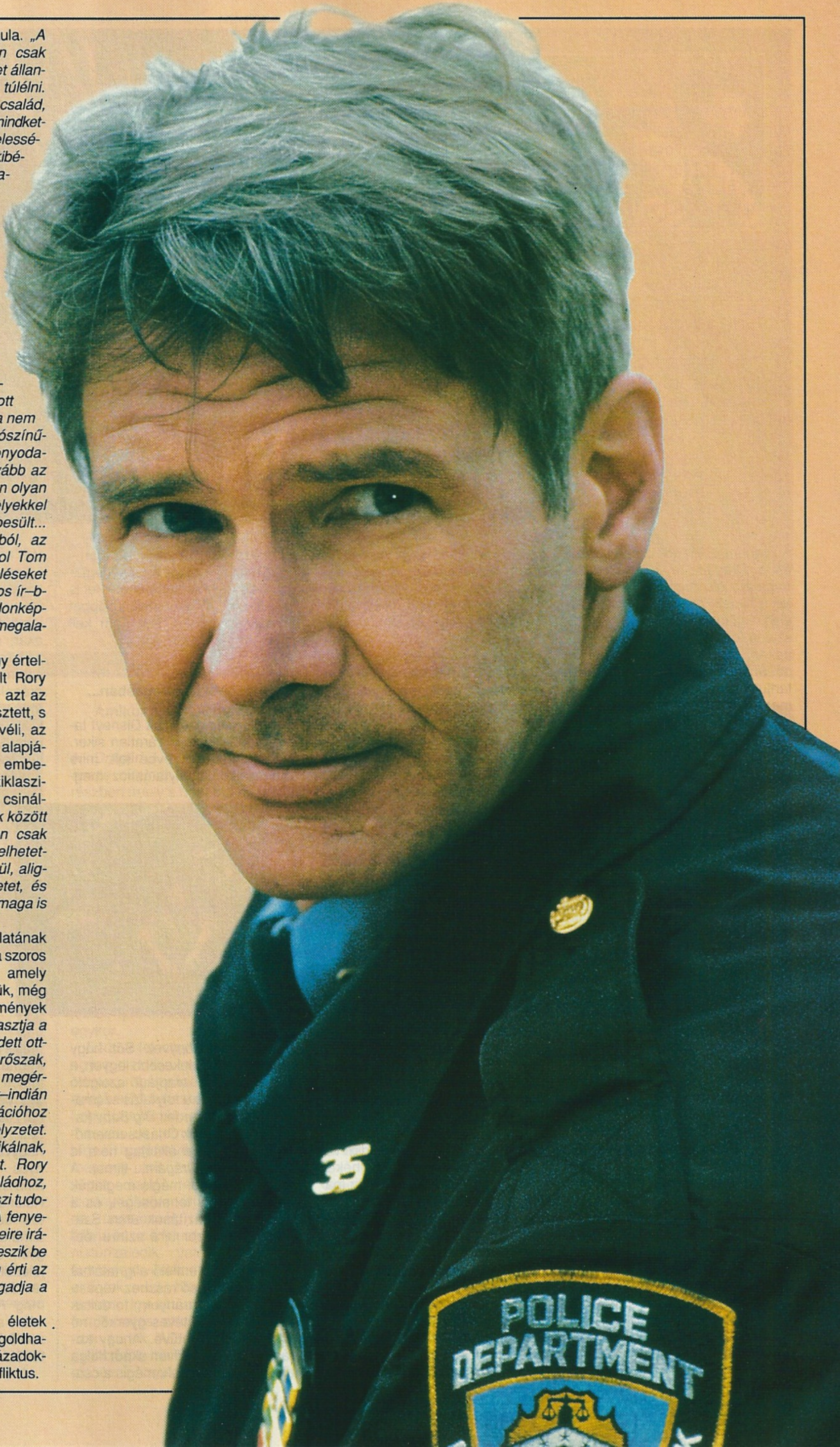
mással" – fogalmazott Pakula. *„A fiatalember eddigi életében csak azt tapasztalta, hogyan lehet állandó harci helyzetben élni és túlélni. Most befogadja egy igazi család, és »apát« talál; ugyanakkor mindketten rádöbbennek, hogy kötelességeik, és – ebből fakadóan – kibékíthetetlen ellentéteik óhatatlanul szétválasztják őket."*

Fordnak tetszett az újszerű színészi feladat: *„Éppen azt szerettem benne, hogy végre eltért az utóbbi évek már-már sablonos szerepeitől. Éjszakákon át kísérgettem a járőröző New York-i rendőröket, mert látni akartam, miből áll a munkájuk, hogyan telnek a hétköznapjaik... O'Mear a fiú zaklatott életének részévé válik, s ha nem találkozott volna vele, valószínűleg csendben, minden bonyodalom nélkül zajlott volna tovább az élete. Ez az ember azonban olyan problémák elé állítja, melyekkel eddig még nem szembesült... Rory egyenesen Írországból, az őshazából érkezett, melyrol Tom csak romantikus elképzeléseket táplál, de a több évszázados ír–brit szembenállásról tulajdonképpen még soha nem formált megalapozott véleményt."*

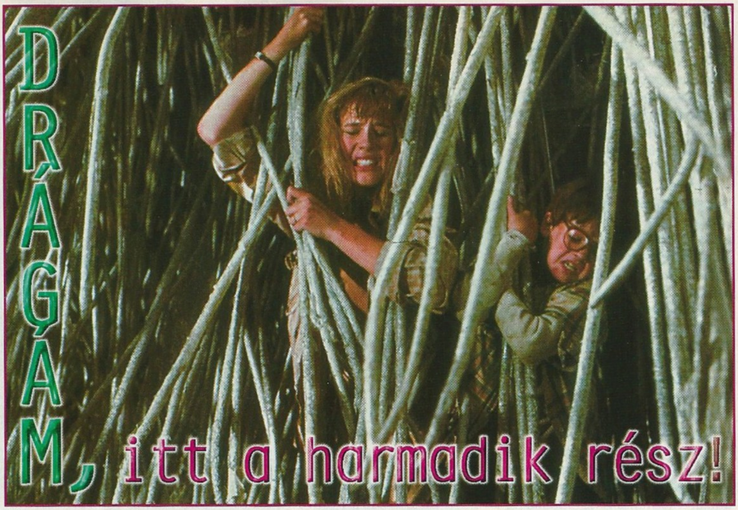
Az „ellenfél", Brad Pitt úgy értelmezi, az általa megformált Rory apafigurát lát a rendőrben, azt az apát látja, akit egykor elvesztett, s akire most felnézhet. Úgy véli, az írek különleges harcában alapjában véve tisztességes, jó emberek vesznek részt, akik sziklaszilárdan hisznek abban, amit csinálnak. *„Aki ilyen körülmények között nő fel, aki egész életében csak háborúskodást és engesztelhetetlen gyűlöletet lát maga körül, aligha tud elképzelni más életet, és valamennyire értheto, ha ő maga is fegyvert ragad..."*

Ford a két ember kapcsolatának legérdekesebb mozzanatát a szoros érzelmi kötelékben látja, amely mindvégig megmarad köztük, még a legszélsőségesebb körülmények között is. *„A rendőrt elborzasztja a tény, hogy Rory miatt a védett otthonba is betört az erőszak, másfelől viszont tökéletesen megérti őt. Leginkább a cowboy–indián vagy a rabló–pandúr szituációhoz tudnám hasonlítani a helyzetet. Különös módon kommunikálnak, ritka jól megértik egymást. Rory olyan közel került a családhoz, hogy Tom csak nehezen veszi tudomásul, mi a kötelessége. A fenyegetés feleségére és gyerekeire irányul, a házába orgyilkosok veszik be magukat. Tom eleinte nem érti az okokat, Rory pedig megtagadja a magyarázatot."*

A történtek, az emberi életek mögött pedig ott sejlik a megoldhatatlannak tűnő, hoszú évszázadokra visszanyúló ír–angol konfliktus.



Már a film előtti világban is népszerű téma volt jól ismert környezetünket hűen, éppen csak egy kis torzítással ábrázolni. Hisz egy parányi közbeavatkozás mindent felforgathat. Az óriások közé kerülő törpe vagy az emberek között bolyongó óriás mindig siker volt, hiszen az olvasó új, groteszk nézőpontból csodálkozhatott rá saját életére. Aztán jött a mozi az óriási majommal, az ötven láb magas asszonnyal, és jött a szórakozott professzor, aki kicsinyítő- és növesztőgépekkel kísérletezik. Vagyis színre lépett Wayne Szalinski, a *Drágám*-sorozat javíthatatlan hőse.



DRÁGÁM, itt a harmadik rész!

A *Drágám, a kölykök összementek* és a *Drágám, a kölyök marha nagy lett* óta nagyon megváltoztak a filmek. Az 1987-ben készült első rész óta tíz év telt el, sok filmszalag forgott le azóta a vetítőgépeken. A trükkökön már alig lepődünk meg, természetesnek tartjuk, hogy a moziban bármi megtörténhet, és mi minden csodát színről színre végignézhetünk. A vásznon vagy otthon, képernyőnkön csápos ufók kávézgatnak, dinoszauroszok rohangásznak együtt az emberekkel. A sok tízmillió dolláros költséggel és reklámkampánnyal készült gigamozik között a *Drágám*-sorozat olyan szerényen búvik meg, mint egy óriásországba keveredett liliputi. Pedig nincs oka szégyenkezni. Ugyan mindhárom rész alapötlete egy trükk (sőt ugyanaz a trükk), de nem is ez a lényeg benne. E filmekben nem a digitális technika a főszereplő, hanem maguk a hősök, a karakterek. Könnyed családi vidámságok ezek, kis börleszkkel, érzelmekkel, izgalommal megspékelve, melyekhez a technika inkább csupán ürügyül szolgál.

Amikor a zsugorítógép működésbe lép...

Az első részben – ki ne emlékezne? – Wayne Szalinski, az amatőr feltaláló különleges elektromagnetikus zsugorítógépén dolgozott. A szórakozott professzorok mindig hálás témái voltak a mozividámságoknak, és Wayne (akit a nagyszerű, hasonló szerepekbe szorosan beskatulyázott komikus, *Rick Moranis* alakít) úgy csetlikbotlik, ügyetlenkedik és feledékenykedik, ahogy az elvárható tőle egy efféle filmben. A sok apró kétbalkezességből akkor lesz nagy baj, amikor szomszédék rosszcsont gyereke telibe-baseballozza a verandán álló masinát. A gép ugyanis beindul, és hangyaméretűvé varázsolja a labda után mászó szomszédos testvérpárt. Hogy pedig ne unatkozzanak, hamarosan a háziak két kamaszgyereke is a lézer (vagy ki tudja milyen) sugár útjába kerül. A négy minigyerkőc aztán hamar lapátra kerül – üvegcserepekkel együtt a szemétlapátra – és máris a kertben találják magukat.

És most jön az, ami minden bizonnyal e filmtípus igazi vonzerejét jelenti: a fantasztikussá váló realitás. Hiszen hátsó kertünkben nincs semmi csodás, nem igaz? A szokásos fű, fűnyíró, keramitos út, hangyák, darazsak. Ám a mindennapi dolgok mesébe illően átalakulnak, ha nagyon közel hajolunk hozzájuk. (Ahogy egyébként az évtized legjobb természetfilmje, a tavaly Cannes-ban nagy sikert aratott, és immáron videókazettán is látható *Mikrokozmosz* készítői is tették.) A fűszálak óriás páfránnyá változnak, a bogarak pedig veszélyes vadállatokká. A békés kisvárosi kertecske így aztán igazi kalandok terepévé válhat. A négy kiskamasznak meg kell küzdenie a világgal: hátashangyán lovagolnak, lódarázzsal küzdenek és virágporlavina alól kecmeregnek ki. Azt már mondanunk sem kell, hogy ha egy tizenéves srác és lány közös izgalmakon megy keresztül, annak magára valamit is adó mozifilmben románc lesz a vége. És mert annyi viszontagságon esnek át, a négy pöttöm – még mielőtt a tudós apuka megtalálná és megmentené őket – fel is nő kicsit. A gyerekek csöppet megkomolyodnak. No, nem kell félni, nem nagyon.

Óriásbébi Las Vegasban...

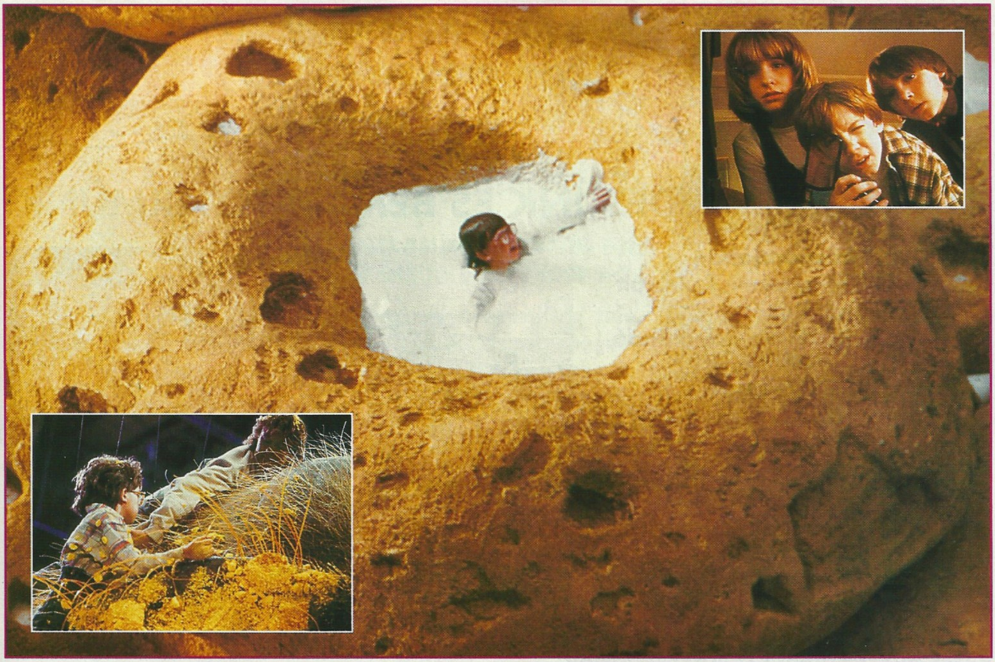
A filmforgalmazó Walt Disneyt talán meg is lepte a váratlan siker. Mindenesetre öt évbe telt, mire megtalálták a folytatáshoz megfelelő forgatókönyvet. Sőt hogy mindez még érdekesebb legyen, a második rész alapjául szolgáló történet nem is a folytatás számára íródott. Az eredeti *Big Baby* (talán fordíthatnánk Óriáscsecsemőnek is) szerzője állítólag nem is látta az első *Drágám...*-filmet. A stúdió szakértői mégis meglátták benne a nagy lehetőséget, és a szükséges igazítások után Szalinski professzor újra színre léphetett.

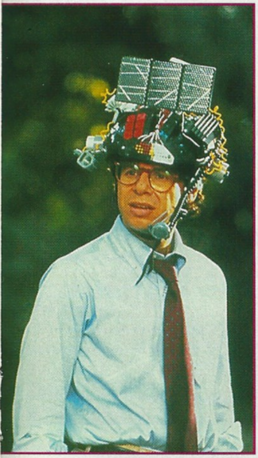


Felületes szemlélő alig találhat változást az első részhez képest. Csupán az arányok fordultak meg, és egy kétéves gyerkőc nő King Kong-méretűvé. Ahogy korábban, most is bőven akadt dolga a trükkmestereknek, mégis a családi komédia maradt a lényeg. A bájos csecsemő (akit egyébként, hogy a forgatás könnyebben menjen, egy ikerpár két tagja „alakított" felváltva) jön-megy, játszani akar, és Las Vegas utcáin csúszik-mászik. Néha felkap egy személyautót, és a szájába veszi, drágalátos apukája pedig nagyon meg van ijedve, mert fél, hogy neki kell majd kicserélni az óriásbébi pelenkáját. Azért a film legjobb jelenetei minden bizonnyal azok, amelyeket *Rick Moranis* rögtönzött, amikor bölcsődéskorú partnere nem volt hajlandó követni a forgatókönyv utasításait. Az a kis dalocska, amit a buzgó apuka az előtte magasodó kicsinyének énekel, például egyáltalán nem szerepelt az előzetes tervekben, mégis valószínűleg sokan vannak, akik a film legmulatságosabb részleteként emlékeznek rá.

De hogy a *Drágám, a kölyök marha nagy lett* mégis több legyen, mint az előző kifordítása, a készítők – inkább a felnőtt nézők mulattatására – még egy csavart csempésztek a filmbe. Hiszen nem kell nagy filmtörténeti jártasság ahhoz, hogy a nagyvárosban bolyongó magányos óriásban sok korábbi moziklasszikust fedezzünk fel. Különösen az ötvenes évek riogatós sci-fijei idején volt ez az alműfaj nagy divatban, és aki figyel, számos utalást, helyszínt, jelenetet, zenei allúziót vehet észre. Sőt egy rövid jelenet erejéig még *Kenneth Toby*, a *Colossal Man*, a *The Thing* és ehhez hasonló filmek egykori sztárja is feltűnik a színen.

Az persze egy percig sem kétsé-



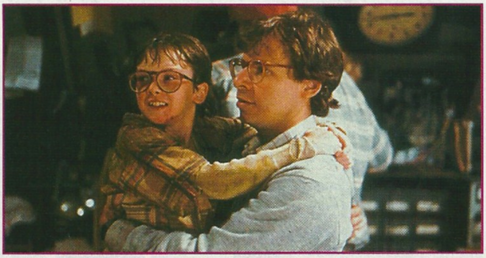


ges, hogy miképpen végződik majd a kaland. A csecsemők nem nőnek az égig: végül minden visszatér a normális kerékvágásba, a főhős pedig a járókába. De aztán eltelt megint öt év, és nemcsak Szalinskiék kicsinye, hanem egy új moziba járó generáció is felnövekedett, melynek legfeljebb a bátyja mesélt a professzorról, aki csodálatos gépekkel veszi körül magát.

Amikor a szülők mennek össze...

A *Drágám, most mi mentünk össze* címmel készült harmadik részben (mely e hónapban kerül a videotékákba) benne van mindaz, amire szívesen emlékszünk az első kettőből. Hóbortos szülők, nagyszájú, minden csínyre kész gyerekek, és persze a mindenható tudomány, mely valahogyan mindig más eredményt ér el, mint amit eredetileg akart. A kedves, derűs és ártalmatlan családi vígjáték kicsit sem lett unalmasabb az elmúlt évtizedben, sőt *Rick Moranis* is olyan kölyökképű, szórakozott professzor maradt, mint egykor.

Ezúttal felesége és a kormány egyszerre tiltja meg neki, hogy otthon próbálkozzék rejtélyes masinájával. Ő késznek is mutatkozik, hogy beszolgáltassa nagy találmányát, de természetesen nem bírja ki, hogy ne végezzen el otthon még egy utolsó kísérletet. Ezúttal végre saját maga kerül a kicsinyítősugár útjába, de hogy ne unatkozzék, felesége, sőt bátyja és az ő felesége is együtt miniatürizálódik vele. Gyerekeik észre sem veszik, hogy az öregek eltűntek, azt hiszik, kirándulni mentek. Így aztán, ahogy ez már természetes, azon nyomban bulit szerveznek. Állhat-e ki szülő nagyobb kínt, mint ha kénytelen végignézni, hogy gyermekei mit művelnek, amikor azt hiszik, végre kikerültek a felnőttek ellenőrzése alól? A tökmagnál is kisebb Szalinski anyuka például bárhogy próbál közbeavatkozni, még annak is tanújává válik, amikor leánykája átesik élete első csókján.



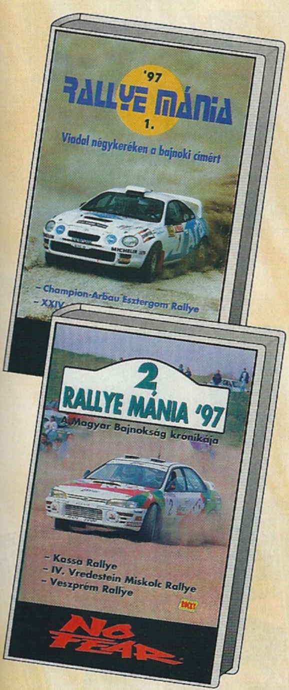
A négy felnőtt csupán gyermekei segítségében bízhat, de nem sikerül könnyen felhívniuk magukra a bulizó kamaszok figyelmét. Addig is indul a vicc- és trükkparádé. Szegény szülők rátévednek egy matchbox-pályára, és egy autómodellbe ragadva keresztülszáguldanak a halálkanyaron. Rájuk támad egy csótány, szétpukkad rajtuk egy szappanbuborék, sőt valami ragadós szendvicslében is megfürdenek. De ekkor már közel járunk a happy endhez, hiszen aki ételbe keveredik, az számíthat arra, hogy előbb-utóbb kitunkolják.

Valószínűleg valahol itt rejtőzik a *Drágám*-sorozat sikerének titka. Igaz, hogy tudjuk előre, mi lesz a történet vége, és az is biztos, hogy nevesebb sztárokkal, nagyobb költségvetéssel, komolyabb számítógépes trükkökkel is készülnek filmek manapság. De az egyszerűség, a felhőtlen humor és a befejezésre biztosan érkező teljes boldogság valószínűleg még mindig sokakat, egész családokat vonz a képmagnó elé. Hiszen bízhatnak benne, hogy ez a film egy nézőjének sem fog rossz álmot okozni, mindenki egyformán jól szórakozik majd, és egyformán megkönnyebbül, amikor a főszereplők végre visszanyerik eredeti formájukat.

Addig, amíg el nem készül a negyedik rész...

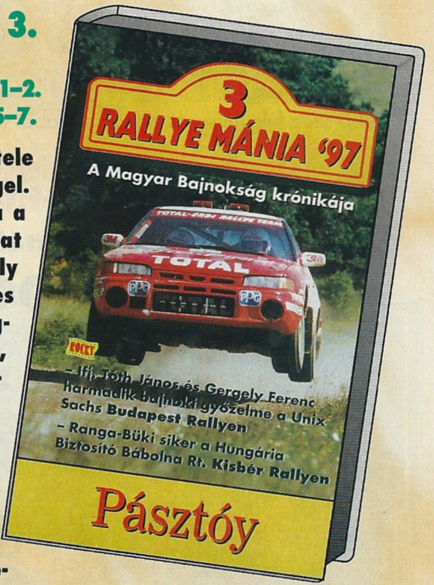
D. A.

MÁRIS VIDEÓN A MAGYAR RALLYE-BAJNOKSÁG ÚJABB FUTAMAI!



RALLYE MÁNIA '97 3.

BUDAPEST RALLYE: AUGUSZTUS 1–2.
KISBÉR RALLYE: SZEPTEMBER 5–7.



A magyar rallye-bajnokság tele van izgalommal, feszültséggel. Mindezt remekül adja vissza a bajnokságot bemutató sorozat harmadik darabja is, mely nemcsak a versenyek előtt és után, hanem közben is megszólaltatja a főszereplőket, kameraközelbe hozza örömüket, bánatukat, küzdelmüket a géppel. Hiszen a legnagyobb ellenfél nem a sporttárs, hanem az autó, mely bármikor felmondhatja a szolgálatot.

Ezúttal is páratlan felvételeket láthatunk a két legutóbbi versenyről. Hihetetlen száguldás, vakmerő kanyarok, porfelhők – és bukások. Láthatjuk Csukovics István és Gajdos Ákos borulását a Kisbér rallye-n – szerencsére sérülés nélkül megúszták. Szinte mi is részesei lehetünk a küzdelemnek, s ott érezhetjük magunkat Bathó Zoltán és Kosztolányi Tamás Subarujában a kerepestarcsai gyorsasági szakaszon az autó tetejére szerelt kis kamera segítségével.

A Budapest Rallye-n eldőlt, hogy ifj. Tóth János és Gergely Ferenc az idei évi magyar bajnok.

„Példaértékűnek tartjuk mindketten ezt a filmet azért is, mert nemcsak a legszűkebb élmezőnyt mutatja be. Mi is szívesen megnézzük a tévében a Ladákat, Trabantokat. A mai magyar rallye-mezőny megérdemelte már ezt a videófilm-sorozatot."

Ifj. Tóth János, Gergely Ferenc

„Tanulságos lecke volt látni magamat a belső videókamera felvételein. Az elvesztett tizedmásodpercekért persze kár, de okulni a hibákból is sokat lehet."

Ranga László

Kölcsönzőknek és lakosságnak egyaránt!

ROCKY Műsoros Videókazetta Nagy- és Kiskereskedés
1132 Budapest XIII., Visegrádi u. 31.
Tel.:/Fax: 270-2936, Tel.: 30/432-226

ROCKY CD-, Audio- és Videókazetta Nagykereskedés
4400 Nyíregyháza, Bujtos u. 19.
Tel./Fax: 42/410-033
Tel.: 30/356-090

ROCKY

ROCKY KFT.

H–1132 BUDAPEST
XIII., VISEGRÁDI U. 31.
TEL./FAX: 1/270-2936
TEL.: 06/30/432-226

MŰSOROS VIDEÓ-, AUDIOKAZETTA ÉS CD NAGY- ÉS KISKERESKEDÉS

SZENZÁCIÓS ÁRZUHANÁS!

KEDVES KERESKEDŐK!

Több száz féle műsoros videókazettából választhat a legkülönfélébb műfajokban, rendkívül alacsony áron.

• akciófilmek, vígjátékok, dokumentum- sport- és tévéfilmek, mesefilmek •

A kazetták nagykereskedelmi ára

600,- Ft + áfa

Néhány film a több száz közül:

RAJZFILMEK



KLASSZIKUS RAJZFILMEK





GONDOLJON MÁR MOST A KARÁCSONYRA,
mert most csak
600,- Ft + áfáért
kínálunk Önöknek a készlet erejéig több száz féle filmet. Partnereinknek igény esetén kiváló minőségű, praktikus, az akciós termékeket bemutató állványokat, kosarakat, tartókat is tudunk biztosítani.

ROCKY KFT.
H–1132 BUDAPEST
XIII., VISEGRÁDI U. 31.
TEL./FAX: 1/270-2936
TEL.: 06/30/432-226

MŰSOROS VIDEÓ-, AUDIOKAZETTA ÉS CD NAGY- ÉS KISKERESKEDÉS

ROCKY

TOP 40

MEGVÁSÁROLHATÓ VIDEÓKAZETTÁK

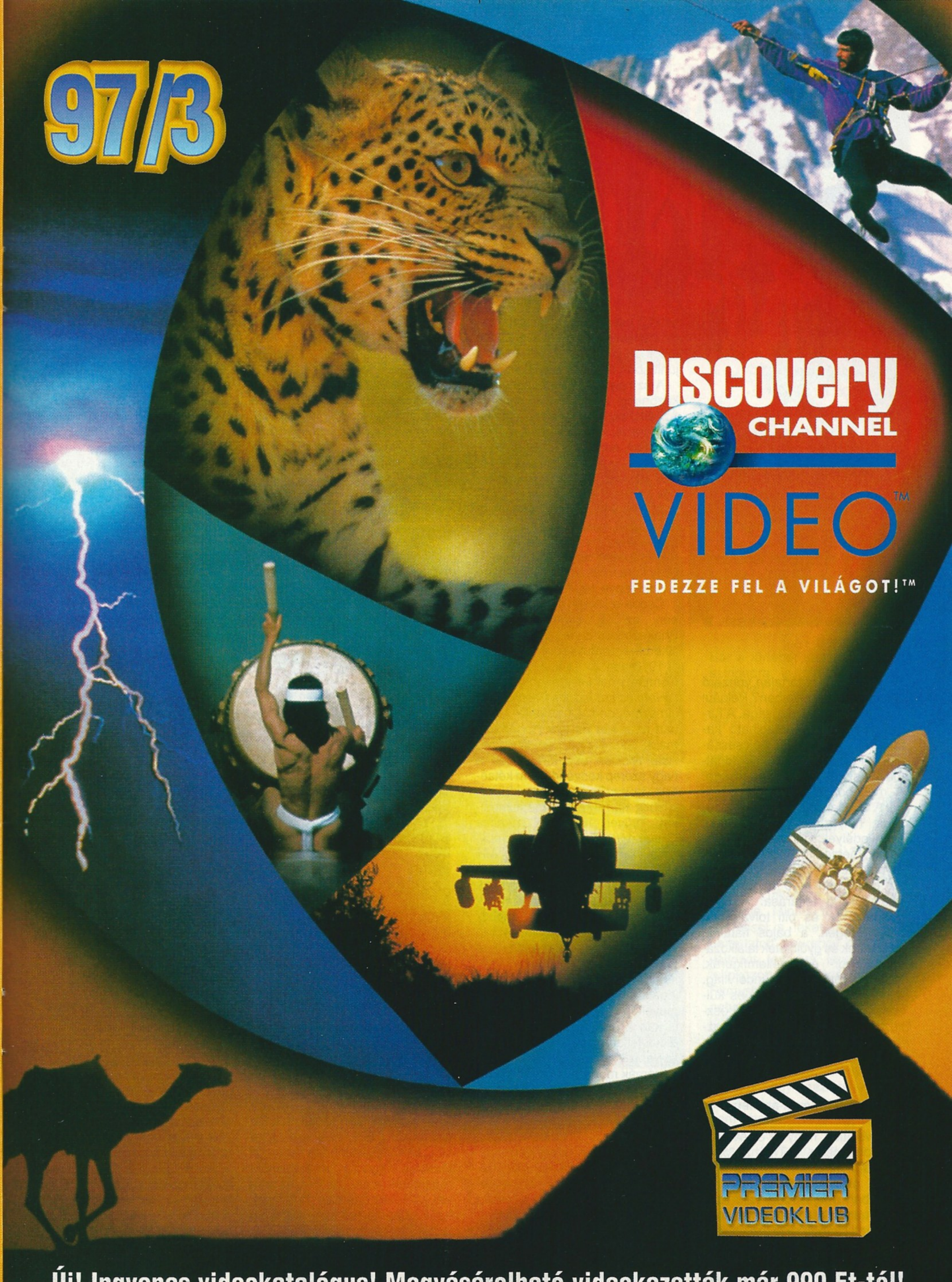
ROCKY

PREMIER VIDEOHÁZ

1997. NOVEMBER

1	Diana életútja	21	Rallye mánia 3.
2	Micimackó	22	A hercegnő és a kobold
3	Hofi	23	Az ismeretlen Galapagos
4	Jurassic Park	24	Élő bolygó 1–2.
5	Cindy Crawford – Fitness csak neked	25	Gyilkos méhek
6	Evita	26	Fáraók és királyok 1–2.
7	A Notre-Dame-i toronyőr	27	Timon és Puma nyaralni megy
8	A függetlenség napja	28	Asterix, a gall
9	Cindy Crawford – Szépség és egészség	29	Veszélyes hajsza
10	A világ hét csodája I–IV.	30	A női szépség titkai
11	Trainspotting	31	Csipkerózsika
12	Szemtől szemben	32	Féktelenül
13	Vadászat a fehér cápára	33	Helikopteres rohamosztagok
14	Jégbezárt életek	34	Második világháború 1–2.
15	Őslények országa	35	A Nazareth-i Jézus 1–2.
16	Végképp eltörölni	36	Hómezők tigrisei
17	Ace Ventura 1.	37	Áron és a csodák könyve
18	Timon és Pumba nagy lakomája	38	Dinoszauruszok nyomában
19	Jeruzsálem, a mennyek országa	39	Kábelbarát
20	Dinosaurus – 3 dim.	40	Fogyókúra 10 hét alatt

A Toplista a Premier Video Üzlethálózat és a Rocky Műsoros Videókazetta Nagy- és Kiskereskedés eladási statisztikája alapján készült.


97/3
Discovery
CHANNEL
VIDEO™
FEDEZZE FEL A VILÁGOT!™
PREMIER
VIDEOKLUB

KORTÁRSUNK,

Shakespeare

Jan Kott lengyel színháztörténész-dramaturg nevezte így Shakespeare-t, abból kiindulva, hogy minden korszak a maga szellemi társát találja az „avoni hattyúban" és műveit a maga képére kívánja formálni. Nem csupán a színpadokon, hanem a filmekben is.

Hogy mi ez a határtalan vonzerő *Shakespeare* műveiben? Például a cselekmény gazdagsága. A furcsa, sokrétűen ábrázolható karakterek. A filozófiai bölcsességek tárháza. A költői megfogalmazás szépsége és eredetisége. A mesebonyolítás elsőrendűsége. A váratlan fordulatok. Az egzotikus helyszínek. A hatalmas szenvedélyek, indulatok. Könnyekig megindító, tragikus sorsok és nevettető, komikus szituációk. Az emberben rejlő nagyság és kicsinyesség feltárása. A nagy gonosztevők és piti tolvajok. A bölcs öregek, a bájos fiatalok. Szerelmek és gyűlöletek találkozásai. Horror- és szellemfigurák. Patakzó vérözön és tündérvilág. Mind-mind olyan tartalmi és külsőségeiben jól bemutatható eszköz, amely az emberek szórakoztatását, gondolkodását és jóra nevelését kívánja elősegíteni.

Hamlet-filmek az élen

Nem véletlen, hogy az ez év nyarán Londonban, a Themze partján megnyílt *Globe Színház* pontosan olyan, mint amilyen az 1616-ban leégett őse volt: azonos matériából épített, azonos formára szabott. Hosszú évek, évtizedek után az amerikai *Sam Wannamaker* színész-rendező színházrajongó indította el nemzetközi összefogással és saját vagyonának feláldozásával a *Globe* újbóli felállítását. E sorok írója júniusban itt láthatta a *Téli regét*.

A színpad a régivel azonos. A közönség kiszolgálása szintén. Az állóhelyeken toporgó nézőknek ma is, csakúgy mint egykoron, bort, sört, kolbászt, kenyeret kínálnak a tálcás pincérek. Ha esik az eső, az állóhelyeken lévők áznak, az erkélyen, fedél alatt ülők és a színészek nem. A színpadon nincsenek mesterséges fények, így nappal játsszák a Shakespeare-darabokat, délután vagy kora este, hogy a Nap illetve a Hold fénye segítse a játszókat.

Csoda-e, hogy a XX. században az új filmművészet is Shakespeare darabjaihoz fordult, sikerben reménykedve?

1910-ben a francia Lux Film Company némafilmen mutatta be a *Hamlet*et, *Jacques Grétillat*tal a címszerepben. Őt követte 1913-ban az angol *Forbes Robertson,* majd 1920-ban a dán filmsztár, *Asta Nielsen* bújt férfiruhába a nagy szerep kedvéért. Nem kétséges, hogy Shakespeare drámái közül a *Hamlet* vezeti megfilmesített művei listáját. *Laurence Olivier, Vittorio Gassman, Szmoktunovszkij, Richard Burton, Mel Gibson* és legutóbb *Kenneth Branagh* álltak be még a sorba.

Manapság, ha a filmesek kifogynak a szüzsékből, leemelik Shakespeare valamelyik színművét a polcról. Kifogyhatatlan lehetőség áll előttük. Mindez üdvözlendő, hisz a legújabb generáció legalább így képet kap a remekművekből, s talán akad, aki kedvet is kap a drámák elolvasásához. Ekkor felfedezheti a különbségeket is. Vannak, akik állítják: nem helyes a drámák modernizált feldolgozása. Úgy gondolom, tévednek. Shakespeare is adaptálta a régi görög, római történeteket, sőt a még korábbi legendákat is. Ő is a maga korának megfelelő jelmezekben bújtatta figuráit: részint mert jelmezekre sem tervezője, sem pénze nem volt, részint mert a korabeli nézők nem is ismerték az előző korok viseletét. Történeteiben, ízlésében is a saját korát szolgálta, és nem az antik Rómát mondjuk a *Julius Caesar*ban. Nézői viszont jól szórakoztak, mindent értettek és a darabot bevezető *előszó*ban, illetve a darab végi *epilógus*ban megkaphatták a szükséges útbaigazításokat.

Zeffirelli, Polanski és Mel Gibson

Ha Shakespeare ma élne, bizonyosan filmre írná műveit. Mára viszont elmúlt már az a filmes korszak, amikor a rendezők-forgatókönyvírók jelenetről jelenetre követték a drámát, amikor Shakespeare korába helyezték a darabokat. Ezt meghagyják a BBC iskolatévé számára. Az angol tévések ugyanis tévéjátékként rögzítették majd' az összes művet, ám oly unalmas hűséggel, hogy kalapot le az előtt, aki végig tudja nézni álmosság nélkül.

Üdvözlendő, hogy hamarosan megvehetjük videón *Zeffirelli Rómeó és Júliá*ját. E mű mellett *Polanski Macbeth*je okozta a legnagyobb meglepetést a hetvenes években. Nyers, vad, szexuálisan merész, ugyanakkor hiteles Macbethet láthattunk. Nem koronás, kifinomult történelemkönyvekben látható rajzos illusztráció a film, hanem a nagyravágyó karrierizmus, a józan észt leigázó erotikus szerelem, a vérengzés, a boszorkányvarázslatok és a horror gazdagon összefogott egysége.

Zeffirelli huszonkét évvel később, 1990-ben készítette el a *Hamlet*et, az akcióhős *Mel Gibson*nal a főszerepben. A film amolyan csendes sikert aratott. Érdekes módon videókazettán sokkal élvezhetőbb, érthetőbb.



Branagh, a Shakespeare-színész

Vissza lehet térni a finom részletekre. Olykor némajáték és kép helyettesít egy szituációt. A rendező hatalmas mesterségbeli tudással, fölényes felkészültséggel bánik az anyaggal. Jól választja ki a képi megoldás adta külső és belső terek váltakozásait. Hamlet monológjait nem a nagy semmibe, nem is a néző szemébe mondja, hanem szinte magában beszél. Mel Gibson esetében korsze-







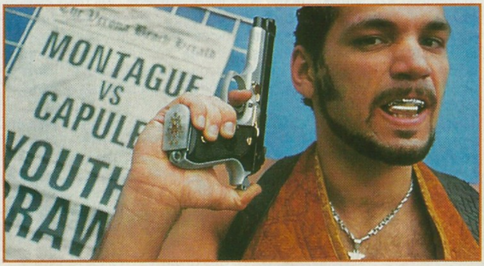
Rómeó és Júlia

rűbb, egyszerűbb, könnyebben érthető a szituáció, hogy az apja halálába bele nem nyugvó, szellem által zaklatott hős a kriptában, az elhunyt márványkoporsójához hajolva monologizál.

Kenneth Branagh kedvenc szerzője

A *Sok hűhó semmiért*et, mint a legtöbb Shakespeare-drámát játszó színész, *Kenneth Branagh* adaptálta-rendezte. A színész tudja, érti, szereti Shakespeare-t. Pedig ez a mű nehéz darab. Nem oly sűrűn játszott, mint a költőóriás más vígjátékai, így *A makrancos hölgy,* melyet *Richard Burton* és *Liz Taylor* sziporkázó alakításában élvezhettünk filmen a hatvanas évek elején. Branagh sztárokkal teletűzdelt filmje elragadóan mozgalmas; semmit sem bíz a véletlenre, főleg a hűhót nem! S hogy miért nehéz ezt a vígjátékot játszani? Mert cselekménye viszonylag kevés, dialógusai ellenben igen nehezek. Jóformán egy hatalmas szópárbaj az egész mű Beatrix és Benedek kettősében.





Bár a történet kamaradarab, kis színpadra is elférne. Branagh filmjében minden kitágult, nagyszabású lett, környezethez illő. Soha ilyen sok olasz figurát, akiket az amerikai, angol színészek hada remekül kelt életre! Soha ennyi fehér és zöld színt egyetlen filmben! Az élet jó dolog, a szerelem még jobb, a boldog, viszonzott szerelem pedig a legjobb dolog a világon!

*Oliver Parker Othelló*ja *Laurence Fishburne, Kenneth Branagh* és *Iréne Jacobi* játékával azért inkább a hagyományok követője. Mintha több-kevesebb eltéréssel a fekete-fehér filmen bemutatott *Laurence Olivier*-féle változat testvére lenne, annak felfokozott szenvedélye nélkül. Ritmusában is hasonló, lassú jelenetváltásokkal követi nagy elődjét. De lehetne a *Bondarcsuk*-féle *Othello* amerikai változata is, hiszen ezúttal semmi nem utal a jelenkor légkörére. Előnye, hogy legalább egy igazi fekete bőrű színész kapta a címszerepet, és nem látszik – mint egykor *Bondarcsuk* testén – a több kilónyi maszk. *Kenneth Branagh* aláveti magát a rendezői akaratnak, holott ő Jágó szerepében többre, színesebb alakításra lenne képes. Bebizonyította humorát, indulatait már általa filmre vitt s nemrég a magyar videókölcsönzőkbe költözött *V. Henrik*kel, Shakespeare derűs királydrámájá-





A III. Richárd legújabb feldolgozása



ban *Emma Thompson*nal az oldalán.

A jövő század Rómeó és Júliája

November tékaújdonsága *Baz Luhrman* ausztrál független filmes *Rómeó és Júliája*. Izig-vérig modern, sőt ultramodern alkotás. A rendező a forgatókönyvíró *Craig Pearce* segítségével elkészítette a jövő század új Rómeófilmjét. A szöveg azonban hű és tiszteletteljes.

„A dráma mindkét »arcát« meg szerettük volna mutatni" – fogalmaz a rendező. *„Az eredeti mű szelleméhez a legmesszebbmenőkig hűek akartunk maradni, s ebbéli szándékunk megkövetelte, hogy ne vessük el a darab egyetlen lényegi elemét sem. Ez még annak ellenére is igaz, hogy modern kori környezetbe helyeztük a cselekményt."*

S valóban, a költő sorait mondják a szereplők. Érdekes, hogy mennyire megállja a helyét minden kifejezés még akkor is, ha kard helyett „fegyvert" mondanak a szereplők, akik közül a két fiatal nem más, mint az Egyesült Államok két talán legtehetségesebb ifjú színésze; *Leonardo DiCaprio* és *Claire Danes* alakítják.

„Amikor először hallottam Baz szándékáról, nem igazán értettem a dolgot" – emlékezik *DiCaprio*. *„Már megint a Rómeó és Júlia?, gondoltam magamban. Minek, Zeffirelli nem is olyan régen készítette el a maga verzióját! Aztán a személyes találkozás a rendezővel igen hamar meggyőzött arról, hogy a tervezett film új, eleddig ismeretlen utakat próbál feltérképezni a darab megértését, interpretálási módját, valamint a karakterek motivációit illetően. Csakis igen lehetett a válasz."*

Ha Shakespeare élne, büszke lenne arra a nagy közönségsikerre, amely szerte a világon fogadta ezt a Rómeó és Júliát, mivel óriási dinamikával, szenvedéllyel, humorral és káprázatos látványossággal rendezett mű született. Vérbeli akciódráma! És ebben az a jó, hogy e filmet azok is szeretni fogják, akik életükben nem láttak, nem olvastak Shakespeare-t. Micsoda bizarr képsorok vezetik be a filmet! Micsoda pompás verekedések! A helikopteres üldözés, az autós lövöldözés, a bandaháborúk bemutatása, az első találkozás humora a hatalmas akvárium-üvegen keresztül. A vízbe pottyant Rómeó derűje, a kopár mexikói sivatagba helyezett és felépített amerikai Verona. Lenyűgöző a temetési jelenet, a haldokló szerelmesek majdnem-találkozása. Oly izgalmas, hogy a mozis tapasztalatok szerint a fiatal nézők lélegzetvisszafojtva szurkolnak a nézők életben maradásáért. Hihetetlen, mennyire nem ismerik a történetet! Azt tudják, hogy a *Rómeó és Júlia* szerelmes film, de a ma élő tizenévesek számára új a teljes történet. Ez lehet sajnálatos is, de van még idejük arra, hogy elolvassák a művet vagy megnézzék az előző filmfeldolgozásokat. Akár az üvegszemű *Norma Shearer* és az igen halovány, idősecske *Leslie Howard* kettősét egy 1936-os változatban *George Cukor* rendezésében, akár Zeffirelli alkotását.





A III. Richárd

Az azóta lovagi rangra emelt *Ian McKellen* első ízben *Richard Eyre* modern rendezői felfogásában, a londoni National Theater színpadán vitte sikerre a púpos királyi gyilkos történetét. Ez a remek előadás ihlette meg a film forgatókönyvét író rendezőt és a címszereplő művészt is, aki egyben e *III. Richárd* társproducere is. A hazai tékák szintén őszi újdonsága a második világháború előtti elegáns és fölényes Angliába helyezi színterét. Richard magas, erőteljes alak, akit testi fogyatékossága, púpja, bicegése, nyomorék bal karja arra ösztönöz, hogy szellemi téren is kimagasodva megszerezze mindazt, amire csak egy tökéletes királyi alak predesztinált. *Richard Loncraine* és *Ian McKellen* számtalan rendezői helyzetet átmentettek az *Eyre* rendezte előadásból, s megtűzdelték saját ötleteikkel. *McKellen* beleszólt a forgatókönyv írásába, sőt a film producerként is jegyzi. A púpos Richard szenvedélyes dohányos. Egyikről a másikra gyújt, mint ahogyan a filmben a legtöbb szereplő. A polgárháborút túlélő York-család teljes egyetértésben ünnepel. A zsarnoki győztes, IV. Edward, úgy tűnik, biztos kézben tartja az államot, de már a Towerbe szánja egyik öccsét, Clarence-t, aki körül furcsa jóslatokat, pletykákat terjesztenek megnevezhetetlen hírforrások. Minden gyorsan történik. A frakkos Clarence-t egy a Temzén várakozó motorcsónakon viszik a börtönbe. Ő a testvére, Richard támogatásában bízva tiszta lelkiismerettel vár a szabadulására. Az két gyilkos személyében meg is érkezik. Ettől kezdve Richard tudatos politikai gyilkosságokkal – mint a XX. században Hitler és Sztálin is tette – építeni kezdi fanatizált birodalmát. Könnyű elcsábítania a király holtteste mellől az ideggyenge Lady Annát, aki később kábítószer-injekciókkal próbálja egyensúlyban tartani magát. A gyilkossági kampány folytatódik, amikor a két kisgyermeket mint lehetséges riválist is elteteti láb alól, majd alázatosságot mímelve nagy nehezen elfogadja a puccsszerűen megszerzett koronát. A film ettől kezdve a hatalmi tébolyba merült III. Richárd hipnotikus hatását mutatja. Nincs megállás és nincs ellenfél. Minden ellenállásra egy a megoldás: a halál. A hitlerista egyenruhákra utaló fekete SS-uniformisok, a gigantikus méretű vörös címeres zászlók, a háborús csatajelenetek, a tankrohamok tökéletesen igazolják mind a film valószerűségét, mind a történelem szörnyű ismétlődéseit.

Ian McKellen mellett *Maggie Smith* az anyakirálynő, *Annette Bening* a királyné, *Kristin Scott Thomas* Lady Anna, *Robert Downey* kapta Earl Rives, a királyné öccse szerepét. Parádés szereposztás.

❖

Shakespeare-filmekben eddig sem szűkölködtek a videotékák. Külön öröm, hogy az utóbbi időben számuk egyszerre hárommal is bővült.

Tatár Eszter

video

PREMIER

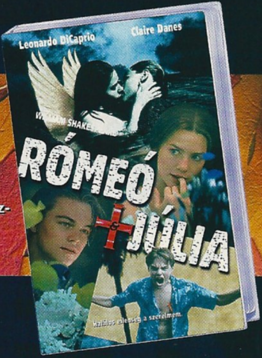
november 6.

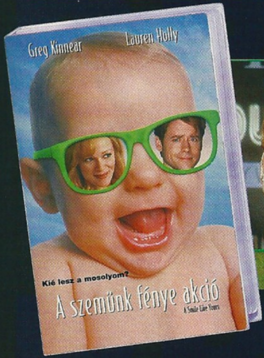


LEONARDO DICAPRIO CLAIRE DANES

RÓMEÓ ÉS JÚLIA

A világ leghíresebb szerelmi története ultramodern környezetben, egy amerikai nagyvárosban, Verona Beach-en játszódik újra. A kardokat pisztolyok, a lantokat acid partyk váltották fel, de a szenvedély, gyűlölet és szerelem épp olyan heves, mint bármikor.







Greg Kinnear Lauren Holly

A SZEMÜNK FÉNYE AKCIÓ

Ha az élet egy koktél volna, Danny és Jennifer naponta boldogan hajtaná fel minden cseppjét. Nekik benne van, ami csak kell: szerelem, jó állás, jó barátok. Jennifer szerint mégis hiányzik valami, ami igazán megadhatná mindennek az ízét: egy gyerek.

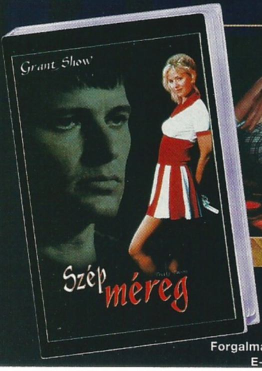
GAIL O'GRADY BROOKE SHIELDS VANESSA WILLIAMS

SEMMI SEM TART ÖRÖKKÉ

Paige Taylor szép, határozott és embert próbáló hivatása van. Egy nagyváros kórházának szívsebészetén dolgozik. Nem szabad tévednie, és ő sosem hibázik. Mindene megvan ahhoz, hogy sebészként komoly karriert fusson be. Amíg gyilkosságért le nem tartóztatják.









GRANT SHOW

SZÉP MÉREG

Dennis Pittsemmit sem tud a világról. 15 éves kora óta egy szigorúan őrzött elmegyógyintézet falai között élt. Most viszont megszökik: a világ hamarosan nagyon sokat fog tudni róla.
Egy környékbeli kamaszlány segítségével megkezdi méregkeverői karrierjét.

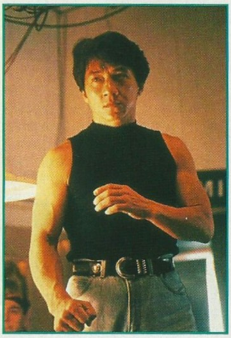
Jackie – az iparág

Bruce Lee örököse – mondták róla. De ki képes egy legendával versenyre kelni? Mások szerint a Bud Spencer–Terence Hill páros hagyta űrt tölti be filmjeivel, mondván, csupán vidám csihi-puhikról van szó, melyekben a jók összefognak, a gonoszok pedig alaposan pórul járnak. Ám jószerivel minden akció-vígjáték erről szól! A legközelebb talán akkor járunk a megoldáshoz, ha azt állítjuk: a filmművészet egyik sajátos műfajáról, sőt egész iparágáról van szó, amelyet úgy hívnak: Jackie Chan.

Valójában majd' két évtizedes múltra tekinthet vissza a „műfaj". Szülőatyja persze még korábban, a hetvenes évek elején kezdte: a távol-keleti harcművészet fogásait a hongkongi Kínai Opera iskolájában tanulta meg. Nem, nem tévedés, hiszen a név ellenére a színészmesterség alapjainak elsajátítása mellett artista- és kaszkadőrképzés is folyik az intézményben. Sok hongkongi karatesztár kezdte itt pályafutását, hogy azután képességeit a filmvásznon kamatoztassa.

A tizenéves dublőr

Bámulatos ügyességével, mozgékonyságával korán kitűnt társai közül Jackie Chan. Tizenhét évesen már a stúdióban verekedett, dublőrként dolgozott. Viharos gyorsasággal haladt felfelé a ranglétrán, előbb tanácsadóként, majd a harci jelenetek és a kaszkadőrmutatványok tervezőjeként szerzett elismerést. A dublőrből azután hamarosan színész lett, azzal a megkötéssel, hogy saját maga dublőrje lett! Chan ugyanis az első perctől kezdve arról ismert és híres, hogy minden akciót, légyen az bármennyire is veszélyes, maga csinál. Filmjei sikerét kihasználva, a nyolcvanas évektől kezdve egyre nagyobb beleszólási jogot harcolt ki magának a forgatókönyvekbe, majd hamarosan rendezőként is bemutatkozott. Ettől kezdve producerként is jegyzi filmjeit. Igaz, e tekintetben jóval kisebb a kockázat, mint bármelyik veszélyes jelenet felvételénél.



Hitelesen, véresen komolytalanul

A hetvenes évek elején *Bruce Lee*-lázban égett a világ. A karate királya népszerűségének köszönhetően az addig lenézett, másod-, ha nem harmadvonalbeli műfaj általánosan elfogadottá vált, meghódította Amerikát és Európát. Mindenki csak ámult, hogy a Kis Sárkány hogyan üti, rúgja, vágja ellenfeleit. Lee 1973-ban bekövetkezett halála után mindenki azt hitte, e műfaj eltűnik a süllyesztőben. Nem így történt. Egyfelől színre léptek az utódok, akiknek ha technikában, az akciók kidolgozásban nem is, de keménységben, brutalitásban sikerült fölülmúlniuk Lee-t, másfelől feltűnt Jackie Chan.

Minden előzmény nélkül robbant be a köztudatba, hiszen hongkongi karatefilmben addig csak véresen komolyan vereked-

CHAN

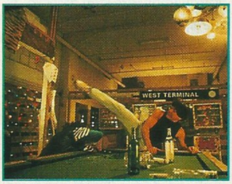


tek. Chan bebizonyította, lehet ezt véresen komolytalanul is művelni, anélkül hogy hitelét vesztené az egész. Hiszen ha harc, legyen harc! Ám a küzdelembe, a látványos összecsapásba humort csempészve egyszerre elbűvölte és megnevettette a közönséget. A kung-fu-paródiák meghozták számára a kiugrást. *A halálos sas árnyékában* (1978), a *Félmaroknyi kung-fu* (1979), *A rettenhetetlen hiéna* (1979) és a többi film szakított a karatefilm addigi hagyományaival, gyökeresen megváltoztatta a műfaj arculatát, új oldaláról mutatva be azt. És még egy lényeges momentum: nagymértékben hozzájárultak a hongkongi filmipar fellendüléséhez. Alig egy évtized alatt egyszemélyes iparággá nőtte ki magát hazájában Jackie Chan. A Chan-művekhez tartozó, általa alapított kaszkadőr- és színészszervezet, valamint különböző ügynökségek, a forgatáshoz kellékeket és egyéb felszerelést előállító műhelyei fontos szerepet töltenek be az ázsiai filmfőváros életében. Többek között neki tudható be, hogy Hongkong az egyetlen, amely képes felvenni a versenyt az amerikai akciófilm-dömpinggel.

Jackie Chan filmjeinek varázsa abban rejlik, hogy sikeresen ötvözte a karatefilm és a vígjáték elemeit. Sokat tanult, és még több ötletet merített az amerikai burleszk nagyjainak munkáiból. Egyik kritikusa szerint: *„Manapság ő az egyetlen színész, aki mozdulatai és teste fölött olyan kontrollal rendelkezik, mint a némafilmek egykori sztárjai."* A régi komikusok – mindenekelőtt *Chaplin, Buster Keaton, Harold Lloyd* – iránti rajongása nem volt hiábavaló, megértette és megtanulta sikerük kulcsszavait: cselekmény, szenvedély, humor és szív! De míg mondjuk egy Chaplin-film esetében az ember egyik szeme sír, a másik meg nevet, addig ez Channél az egyik ámul, a másik nevetre módosul. Mert a néző tényleg csak ámulni és hitetlenkedni tud lélegzetelállító mutatványai láttán, melyeket a tőle megszokott precizitással dolgoz ki és dublőr nélkül hajt végre. Ugyanakkor a verekedésekben hemzsegnek a humoros jelenetek, a bombasztikus ötletek. Részben nagyon is valóságosnak hatnak az összecsapások, részben parodisztikus jellegűek, tele vizuális geggel, végletekig kijátszott helyzettel. Gondoljunk csak *Az istenek fegyverzete 2.* (1991) fergeteges fináléjára a németek egykori titkos, föld alatti légcsatornájában. A hatást csak tovább fokozza az aláforgatás, vagyis a verekedős jelenetek felgyorsítása. Sok régi geg megújult a keze alatt, mint *Harold Lloyd* híres óra-









jelenete az *A-tervezet*ben (Project A, 1984, HK) vagy Buster Keaton *Gőzhajó Billj*ének (Steamboat Bill. Jr.) falösszeomlása az *A-tervezet 2*-ben (Project A – Part II. 1987, HK).

Tarantino tisztelete

A lehető leglátványosabb, nemegyszer életveszélyes kaszkadőr mutatványaival messze megelőzte korát Chan. Mindehhez a tökéletes fizikai kondíción, nagyszerű állóképességen kívül nem kis szerencse is kellett. Szinte alig van testének olyan porcikája, amely ne tört volna el vagy ne lenne rajta kisebb-nagyobb sérülést. A legsúlyosabb baleset *Az istenek fegyverzete* (1987) forgatásán érte, amikor elvétett egy ugrást, és leesett a magas kőfalról. Súlyos koponyatörést szenvedett, élet és halál között lebegett. Sokáig kérdéses volt, tudja-e folytatni a pályafutását. Ehhez képest apróságnak számított, hogy a *Rendőrsztori* harmadik részében (1992) a helikopter szele lesodorta a vonat tetejéről, vagy amikor a sikátorban csapdába került hőst







igazi üvegpalackokkal dobálták meg az őt üldöző banda tagjai, lévén már az első forgatási napon elhasználták az erre a célra szánt cukorüveg-mennyiséget *(Balhé Bronxban*, 1995*)*.

Sok nagy tisztelője akad Chan művészetének. Egyáltalán nem túlzás annak nevezni, amit művel, hiszen tényleg egyedülálló a maga nemében. Rajongói sorából emeljük ki *Quentin Tarantinót*, a kilencvenes évek felkapott filmesét, kultikus jelenségét. Ha már ő mondja, akkor tényleg lehet benne valami. Szerinte „*Chan az egyik legnagyobb komikus a hangosfilm megjelenése óta. Ha lehetnék akármelyik színész, én Jackie Chan életét szeretném élni... keresztül rohanni az ablaküvegen, és huszonöt pasassal fölvenni a harcot, amire csak ő képes!*" Egyébként 1995-ben éppen Tarantino adta át Channek az MTV életműdíját.



Hongkong Amerikában

A következő esztendő igazán remekül sikerült Chan számára. Hosszú idő után végre megnyílt előtte az út a nagy amerikai sikerek felé, *Balhé Bronxban* című filmje felkerült a toplisták élére, kedvező fogadtatásra talált a közönség és a kritikusok körében is. Valójában nehéz megérteni, mi tartott ilyen sokáig, különösen, hogy ez már az ötödik Amerikában készült filmje. Az elsőt még 1980-ban forgatta *A nagy civakodás* (The Big Bowl, 1980, USA–HK) címmel. Legnagyobb sikerét azonban az *Ágyúgolyó-futam 1–2*-ben (1981 és 1984) aratta, melyben tucatnyi világsztár oldalán szerepelt. Ennek ellenére nem sikerült gyökeret vernie az óceán túlpartján. Viszont az ott szerzett tapasztalatokat remekül kamatoztatta hazai pályán.

A siker elmaradásának magyarázata alighanem abban rejlik, hogy sokáig nem különleges képességéről híres színészként, csak amolyan artistaként ismerték el, aki különleges dolgokból tart bemutatót. Ám feltehetően Jackie Chan és a Balhé Bronxban sem ért volna el ekkora sikert, ha az álomváros új generációs mozi-fenegyerekei nem irányítják a figyelmet a hongkongi filmesekre. Az akciófilm műfajában a kilencvenes évek közepén bekövetkezett – stílszerűen – robbanásszerű változás a keleti szél szárnyán érkező hongkongi rendezők, *John Woo, Ringo Lam, Tsui Hark* és *Stanley Tong* nevéhez fűződik. Valójában ők kövezték ki azt az utat, amelyen Jackie Chan most „besétálhatott" a közönség szívébe. Ha nehezen is, de Amerika végül elfogadta és megszerette a szuperhősökre csöppet sem hasonlító Chant, aki egészen egyedülálló módon képes ötvözni a technikai bravúrt és a hitelességet, az izgalmat és a humort. És persze az sem elhanyagolható, hogy a legolcsóbb hollywoodi produkció tizedéből képes kihozni egy filmet.

Woo, Lam meg a többiek mellett a legtöbbet *Raymond Chow* producernek köszönheti Chan. Két évtizedes barátság fűzi a Golden Harvest stúdió főnökéhez. Ezalatt több mint harminc közös produkciót hoztak tető alá. A vállalkozó szellemű Chow volt az, aki felismerve a fiatal harcosban rejlő fantasztikus tehetséget, lehetőséget adott számára, nem kis kockázatot vállalva teljesítette a hongkongi filmstúdiókban korábban egyszerűen elképzelhetetlen követeléseket. Mindez azonban nem volt teljesen ismeretlen Chow számára, hiszen a karate királya, Bruce Lee is az ő keze alatt nőtte ki magát.

Az univerzális harcművész

Jackie Chan igazi univerzális filmes. Színész, forgatókönyvíró, rendező, producer egy személyben. És az csak természetes, hogy harcművész révén a verekedős jelenetek megkoreografálásából is aktívan kiveszi a részét. Határtalan lelkesedéssel és élvezettel készíti filmjeit, számára „a filmkészítés olyan, mint a kábítószer. *Ha egyszer elkezded, nem tudod abbahagyni*". S mintha a tehetsége és a szorgalma nem lenne elég, alázatból és öniróniából is példát mutat filmes kollégái számára. Jó példa erre a filmjei végén lévő stáblista alatt felbukkanó képek sora, melyeken balul sikerült akciók, elrontott mutatványok láthatók. Hol elhűlve nézi mindezt az ember, hol nagyokat kacag a sztár ügyetlenségén.

A népszerű karatesztár igyekszik addig ütni a vasat, amíg meleg. A Balhé Bronxbant gyorsan követte az *Első csapás* (1996), ez a James Bond-szerű kémtörténet, amelyet a *Rendőrsztori*-sorozat filmjei közt tartanak számon. És máris itt a következő, az 1998-as esztendő egyik slágerfilmjének kikiáltott *Mr. Kedves fickó* (Mr. Nice Guy). Emellett nagy érdeklődésre tarthat számon a *Jackie Chan – Életem története* (Jackie Chan – My Story, 1997, HK) című rendhagyó életrajzfilm, mely nemcsak a sztár életének fontosabb állomásait idézi fel, hanem válogatást is nyújt filmjeinek legérdekesebb, legizgalmasabb jeleneteiből.

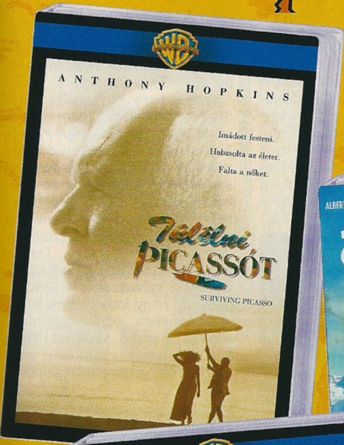
Sz. G. G.

Jackie Chan Magyarországon bemutatott filmjei:

Gyilkos meteorok (The Killer Meteors, 1976 hongkongi) r.: Lo Wei *(Best Hollywood)*
Szuperöklű fúria (New Fist of Fury, 1976, HK) r.: Lo Wei *(Best Hollywood)*
Shaolin halálos kamrája (Shaolin Woden Men, 1976, HK) r.: Lo Wei *(Best Hollywood)*
Csodálatos testőrök (Magnificent Bodyguards, 1977, HK) r.: Lo Wei *(Best Hollywood)*
A halálos sas árnyéka (Eagle's Shadow Fist, 1978, HK) r.: Hdeng Ysu *(Best Hollywood)*
Shaolin kígyó és daru művészete (Snake and Crane Arts of Shaolin, 1978) r.: Chen Chi Hwa *(Best Hollywood)*
Félmaroknyi kung-fu (Half a Loaf of Kung-fu, 1979, HK) r.: Chen Chi Hwa *(Best Hollywood)*
Rettenthetetlen hiéna (The Fearless Hyena, 1979, HK) *(Best Hollywood)*
A halál keze (The Hand of Death, 1980, HK) r.: John Woo *(Mokép Videókiadó)*
Sárkány viadala (Dragon Fist, 1980, HK) r.: Lo Wei *(Best Hollywood)*
Fantasztikus küldetés (Fantasy Mission Force, 1981, HK) r.: Chu Yen Ping *(Best Hollywood)*
Ágyúgolyó-futam (Cannonball Run, 1981, USA) r.: Hal Needham *(csak moziban!)*
Rettenthetetlen hiéna 2. (The Fearless Hyena II, 1983, HK) r.: Chan Chuen *(Best Hollywood)*
Ágyúgolyó-futam 2. (Cannonball Run 2, 1984, USA) r.: Hal Needham *(csak moziban!)*
Rendőrsztori (Police Story, 1985, HK) r.: Jackie Chan *(Mokép Videókiadó)*
Vigyázzatok, nyomozunk! (Twinkle, Twinkle Lucky Stars, 1986, HK) r.: Samo Hung *(Flamex)*
Leszámolás Hongkongban (The Protector, 1985, USA–HK) r.: James Glickenhaus *(Best Hollywood)*
Gyilkos cselszövéssel (To Kill with Intrique, 1985, HK) *(Best Hollywood)*
Meneküljetek, nyomozunk! (Tokyo Powerman, 1986, HK) r.: Samo Hung *(Video Rent)*
Gördülő kung-fu (Wheels on Meals, 1986, HK) r.: Samo Hung *(Best Hollywood)*
Az istenek fegyverzete The Armour of God, 1987, HK-YU) r.: Jackie Chan *(Mokép Videókiadó)*
A rendőrsztori folytatódik (Police Story II., 1988, HK) r.: Jackie Chan *(Mokép Videókiadó)*
Karate szellemírtó (Karate Ghostbusters, 1989, HK) r.: Lo Wei *(Best Hollywood)*
Az istenek fegyverzete 2. (The Armour of Gods II – Operation Condor, 1991, HK–YU) r.: Jackie Chan *(Mokép Videókiadó)*
Fergeteges aranyhajsza (1991, HK) r.: Jackie Chan *(Video Rent)*
Sárkányikrek (Twin Dragons, 1992, HK) r.: Tsui Hark *(Best Hollywood)*
Rendőrsztori III. (Police Story III – Super Cop, 1992, HK) r.: Stanley Tong *(Best Hollywood)*
Városi vadász (City Hunter, 1993, HK) r.: Way Jing *(Best Hollywood)*
Kemény halál (Crime Story, 1993, HK) r.: Kirk Wong *(Best Hollywood)*
Szupersztárok akcióban (1993, USA, dokumentumfilm) *(Video Rent)*
Részeges karatemester II. (Drunken Master II., 1994, HK) r.: Lau Kar Leung *(Best Hollywood)*
Volt egyszer egy zsaru (Once a Cop, 1994, HK) r.: Stanley Tong *(Best Hollywood)*
Balhé Bronxban (1995, USA–HK) r.: Stanley Tong *(Mirax)*
Jackie Chan – Első csapás (First Strike, 1996, USA–HK) r.: Satanley Tong *(már a mozikban, jön videón: Flamex Video)*

VIDEOpremier

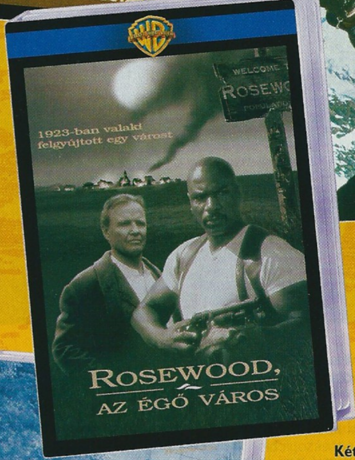
NOVEMBER 20.





TÚLÉLNI PICASSÓT

A Mesternek (az Oscar®-díjas Anthony Hopkins) nem csupán képei különös világúak: saját életét is a szenvedélyek és váratlan döntések irányították. A világ egyik legzsarnokibb, legszeszélyesebb, legdúsabb fantáziájú és leghűtlenebb embere hatvanévesen szeretett bele a huszonéves párizsi művésznövendékbe, a gyönyörű Francois-ba. Spanyolos tűz és francia szerelem keveredik kettejük viszonyában. Egy perc nyugalom sincs körülöttük. Mindketten egy dolgot hajszolnak – az igazi szenvedélyt.

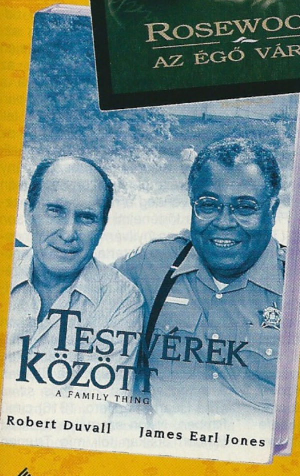


ŐFELSÉGE TITKOS-SZOLGÁLATÁBAN

Bond élete legváratlanabb fordulatához ért. Halálosan szerelmes. Ám az ifjú férj nem élvezheti sokáig a házasélet örömeit, mert a világuralomra törő gátlástalan titkos szervezet, a SPECTRE és ördögien gonosz főnöke, Bloefeld (Telly Savalas) kiveti rá hálóját. Az ügynök a maffia segítségét kéri, mert csupán így juthat ellenfele főhadiszállásának közelébe. A svájci hegyek között rejtőző, a technika minden vívmányával felszerelt bunkerrendszerbe szinte lehetetlen bejutni. A 007-es viszont nem ismeri ezt a szót: lehetetlen.

ROSEWOOD, AZ ÉGŐ VÁROS

Két szomszéd város él egymás mellett Floridában. Az egyikben szinte kizárólag fehérek, a másikban feketék élnek. A fehérek rossz szemmel nézik fekete szomszédaik boldogulását, és csak az ürügyre várnak, hogy megfizessenek vélt sérelmeikért. És el is jön az ő idejük. Kipattan a szikra. A feldühödött csőcselék lerohanja Rosewoodot, és porig rombolja. A kegyetlen, gyilkos tömeggel szemben nincs esély a menekülésre, és nincs esély a túlélésre. De egy az első világháborúból hazaérkezett veterán szembefordul a túlerővel. Ő és egy fehér társa nem akarja olcsón adni az életét. Küzdeni akarnak. Másokat menteni. És bosszút állni.



TESTVÉREK KÖZÖTT

Mit szólhat ahhoz egy felnőtt férfi, ha váratlanul bátyja születik? És ha az illető még a tetejébe vastagnyakú, szemellenzős arkansasi polgárember, a nyakába szakadt testvér pedig Chicagóban él, zsaru és fekete?
Vagy ha még ez sem volna elég, a tetejébe anyjával is találkozik életében először, és róla is megtudja, hogy néger? Nem könnyű helyzet. Earl Pilcher nem is tudja megoldani. De belecsöppent, és ha már benne van, valahogyan muszáj kimásznia belőle. Vagy benne maradnia.

Az igazi amerikai elnökök

LINCOLNTÓL

Az amerikai elnök személye, ténykedése – legyen szó Lincolnról vagy Clintonról, valódi vagy kitalált alakról – mindig az érdeklődés középpontjában áll. Nincs még egy olyan nemzet a világon, amely akkora figyelmet szentelne elnökeinek a mozivásznon, mint az Egyesült Államok. Szinte külön alműfajt képviselnek a róluk szóló filmek. Hollywood a tenyerén hordozza vagy éppen a földbe döngöli elnökhőseit. Kelet-európai fejjel szinte elképzelhetetlen, honnan veszik a bátorságot, hogy esetenként sztárt, pojácát, szexmániákust vagy éppen gyilkost csináljanak a legfőbb közjogi méltóság képviselőjéből. Az elnökök fő- vagy epizódszereplésével készült már filmdráma, életrajzfilm, romantikus és történelmi kalandfilm, háborús film, krimi, thriller, vígjáték, paródia és western. Az utóbbi időben valóságos palotaforradalom zajlott a vetítővásznon. Egymásnak adta a stafétabotot *Truman, Nixon és Jefferson*. Oliver Stone *Nixon* című művének videópremierje kiváló alkalom, hogy figyelmünket a valódi elnökök filmábrázolására fordítsuk.

Oliver Stone tévedhetetlen biztonsággal választ olyan témát, amely provokálja, vitára készteti a nézőt. Nem véletlen, hogy egyesek istenítik, mások átkozzák nevét. Szinte minden filmje nagy vihart kavar: csodálatot vagy indulatot gerjeszt, legyen a téma a vietnami háború (*A szakasz*/Platoon, 1986), a Kennedy-gyilkosság (*JFK – A nyitott dosszié*/JFK, 1992) vagy az Amerikát elárasztó erőszak (*Született gyilkosok*/Natural Born Killer, 1995). A *Nixon*ról (1995) szóló játékfilmje is tökéletesen beleillik e sorba.



Aki belebukott hivatalába

Annál is inkább, mert *Richard Milhouse Nixon* személyisége és országlása máig megosztja az amerikai polgárt. Ki volt az Egyesült Államok harminchetedik elnöke? Tehetséges, nagy formátumú politikus vagy velejéig romlott figura? Gátlástalan vagy karizmatikus alak? Sebezhető ember vagy félelmetes összeesküvő, aki nagyszerű érzékkel játszotta ki, ugrasztotta össze ellenfeleit? Egyik sem és mindegyik. *Oliver Stone* szerint tehetséges és démoni figura, a *Franklin Delano Roosevelt*et követő fél évszázad egyik legjelentősebb politikusa. Politikusként Nixon egyaránt megjárta a poklot és a mennyországot. Elsőként nyitott Kína irányába, és bár meggyőződéses antikommunista volt, sokat tett a két világrendszer közötti fal lebontásáért. Ugyanakkor az Egyesült Államok története során ő volt az egyetlen elnök, aki belebukott hivatalába, a Watergate-botrányt követően bíróság előtt felelt a tetteiért, és kénytelen volt benyújtani lemondását. Senki sem hitte, hogy néhány évvel később újra politikai tényező lesz. Szóval olyan igazi politikus alkat volt, belemosolygott a kamerába, miközben hátulról a kést mártotta az ellenfelébe. De hát a politika nem az úrifiúk játéka, az etikettet itt csak fogadásokon ismerik. A képlet egyszerű: minél gátlástalanabb egy politikus, annál sikeresebb. Legfeljebb a végén lelövik. De a hatalom mániákusainak számára ennyi rizikót megér. Emiatt még egyszer sem maradt el választás.

Oliver Stone nem egyszerű életrajzfilmet készített. Sokkal inkább indulatos és felkavaró alkotást, amely kényes témák sorát feszegeti. Mint azt, hogy valójában ki is irányítja az amerikai politikát? Hogy a dolog egyértelmű legyen, bevetette minden gonoszok leggonoszabbikát, a *Dallas* című tévésorozat (1978–1991) Jockeyját. Így a legutolsó elemista is tudja, hogy texasi olajos fiúk keze van a dologban. Ez azonban csak egy szál a sok közül. Hiszen legalább ilyen izgalmas, amikor arra utal, hogy a kubai emigráció, a maffia és az államaparátus egy részének közös akciója volt a Fidel Castro elleni merénylet. És amikor ez nem jött össze, a társaság sikeresen végzett az Egyesült Államok elnökével, *John Fitzgerald Kennedy*vel. Legalább ilyen érdekes, ahogy feltárja a rendszer működési mechanizmusát, leleplezi egynémely kulisszatitkát. S mintha ez még nem lenne elég, megfejeli némi kisebbrendűségi, valamint anyakomplexussal, Nixon nemi életének taglalásával.

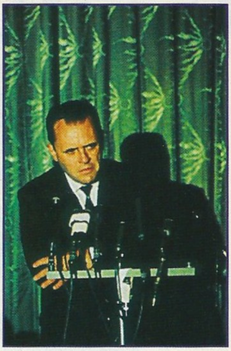


A film körül kirobbant botrány – mint például a két Nixon-lány, *Tricia és Julie* tiltakozása – megint csak jó reklámnak bizonyult. A legjobb azonban alighanem *Anthony Hopkins* játéka, a zseniális angol színész ezúttal is nagyszerű alakítással rukkolt ki. Érdekesség, hogy néhány Nixonhoz egykor közel álló személy, aki tanácsadóként közreműködött a filmben, teljesen megdöbbent a láttán: mintha valóban az egykori elnök állt volna előttük.

Politikusok főszerepben

A Nixon-filmmel egy időben két másik amerikai elnök is filmvászonra került. Igaz, egyik produkciót sem kísérte akkora felhajtás, mint a Stone-mozit. Az Egyesült Államok harmincharmadik elnökéről, *Harry S. Truman*ról *Frank Pierson* forgatott tévéfilmet (*Truman*), amelyet az HBO-n láthatott az érdeklődő. Az egykori Jackson megyei bíró 1935-ben lett a szenátus tagja, később alelnök. Az elnöki székhez *Roosevelt* halálával nyílt meg számára az út. Nevéhez olyan, az egész világ sorsának alakulását befolyásoló katonai-politikai lépés fűződik, mint a második világháború utáni helyzetet eldöntő potsdami konferencián való részvétel, az atombomba bevetése, majd a Marshall-terv megvalósítása. A film *David McCullogh* Pulitzer-díjas regényéből készült, a főszerepet *Gary Sinise* játssza.

James Ivory viszont tizennyolcadik századi időutazásra hívja a nézőt. Filmje, a *Jefferson Párizsban* (Jefferson in Paris) a demokrata párt alapítója, *Thomas Jefferson* életének kevésbé ismert szakaszát mutatja be. A későbbi elnök 1784-től 1789-ig amerikai nagykövetként teljesített szolgálatot XVI. Lajos udvarában. Tanúja volt az európai liberális demokráciának, a művészetek szabadságának, a nagy francia forradalom eseményeinek. Ivory a tőle megszokott, igényes kiállítású filmet készített, nagyszerűen idézi meg a rizsporos parókák, a kegyencek, a luxusélet világát, a királyi udvarét, amely mit sem törődik azzal, hogy fortyogó vulkán tetején üldögél. *Nick Nolte* alakítja az amerikai politikust, bemutatva a legendás figura nagyon is emberi arcát, gyengeségét, hibával teli egyéniségét, két asszonnyal – az egyik nagyvilági dáma, a másik kiskorú, fekete bőrű rabszolgalány – való szerelmi viszonyát. Ritkán látott vendég a mozikban a kosztümös történelmi film. A *Jefferson Párizsban* nyilvánvaló ellentmondásai ellenére tartalmas, a kilencvenes évek mozi stílusától eltérő élményt kínál, a mozi után videón is.



Jefferson egyébként gyakori vendég a stúdióban, hiszen eddig huszonhárom filmet készítettek róla. Első ismert alakítója Charles Jackson volt, az *Egy hős szíve* (The Heart of a Hero, 1916) című filmben. Nixon személye tizenhat filmben bukkan föl, míg Truman

NIXONIG



tizenháromszor – köztük két szovjet produkcióban(!) – „állt” kamera elé. Mindhárman eltörpülnek azonban *Abraham Lincoln* mellett. A legismertebb és legnépszerűbb elnök mintegy százötven produkcióban szerepelt. Igaz, ennek egyharmadát 1920 előtt forgatták. Ugyancsak Lincolnhoz kapcsolódik a másik rekord: *Frank McGlynn* 1915 és 1939 között tizenöt alkalommal keltette életre őt. Az elnöksztárok képzeletbeli dobogóján *Ulysses Grant* foglalja el a második helyet a maga ötvenkét filmjével, míg *George Washington*nak be kell érnie a bronzéremmel (36 alkotás). Ez egyébként jól tükrözi, hogy a filmeseket elsősorban a XVIII–XIX. századi elnökök alakja érdekli: háromszor annyi filmben szerepeltek, mint századunk nagyjai. Az viszont tény, hogy a nyolcvanas–kilencvenes években megfordult a tendencia. Mindez azzal magyarázható, hogy egyfelől a huszadik századi elnökök élete és halála körül még ma is sok a tisztázatlan körülmény, másfelől Hollywood is egyre inkább üzletet lát a kényes témák feldolgozásában. Elég legyen csak a Kennedy-gyilkosság rejtelmére, a Watergate-botrányra és az FBI egykori mindenható főnöke, *J. Edgar Hoover* dossziéira utalni.

A Kennedy-rejtély

Nézzünk talán a legizgalmasabb, legellentmondásosabb alkotásokat, a *Kennedy*-filmeket. Eddig huszonegy készült. Az elnökgyilkosság még harmincöt év távlatából is élénken foglalkoztatja az embereket, annak ellenére, hogy a Warren-bizottság és a hivatalos Amerika mindent megtett, hogy véglegesen pontot tegyen az ügy végére. Ám – többek között – éppen *Oliver Stone* filmjének köszönhetően végre sikerült áttörni a hallgatás falát, elérni a zárolt dossziék, legalábbis azok egy részének nyilvánosságára hozatalát. Az első JFK-filmek egyike a halála évében forgatott *PT–109* volt. Ez annak a rohamcsónaknak az azonosítási száma, amelynek John F. Kennedy volt a parancsnoka, és azt az ismert epizódot elevenítette fel, amikor megmentette társait a csendes-óceáni hadszíntéren. Az első olyan mozi viszont, amely az élete és halála körüli ellentmondásokat taglalta, *Bruce Herscherson* kitűnő dokumentumfilmje volt a *John F. Kennedy: a villám évei, a dobok napja* (John F. Kennedy: Years of Lightning, Days of Drums, 1966). Ugyancsak dokumentarista elemekkel megtűzdelve, de már játékfilm formájában készítette el az *Akció az elnök ellen* (Executive Action, 1973) című filmjét David Miller, amely először mondta ki, amit mindenki sejtett: Kennedy nem magányos gyilkos, hanem politikai összeesküvés áldozata lett.

A hetvenes, valamint a kilencvenes évek különösen gazdag Kennedy-filmben. Az előbbiből a *Ruby és Oswald* (Ruby and Oswald, 1978), az utóbbiból – a *JFK* mellett – a *Ruby – A Kennedy gyilkosság másik arca* (Ruby, 1992) emelkedik ki. Mindkettő érdekes megközelítésből, a két kulcsfigura mozgásán, kapcsolatain keresztül vizsgálta a történteket. Végezetül egy francia politikai krimi, a nagyszerű mester, Henri Verneuil előadásában, *Yves Montand*dal a főszerepben: az *I, mint Ikarosz*ban (I comme Icare, 1979) ugyan megváltoztatták a történetet, a helyszínt és a neveket, de az utalás nyilvánvaló, a személyek behelyettesíthetők.

Az élet furcsa fintora, hogy a leghitelesebb, valóban eredeti filmet egy amatőr, egy *Abraham Zapruder* nevű textilüzem tulajdonos készítette John F. Kennedyről. Ő ugyanis tényleg ott volt az Elm utcai rémálomnál, 1963. november 22-én, úgy fél egy tájban. Amatőrfilmjének kockái bevonultak a filmtörténetbe.

❖

Befejezésül ejtsünk néhány szót azokról az elnökökről, akik saját magukat alakították a filmvásznon. Elsőként a vadászszenvedélyéről ismert *Theodore Roosevelt* mutatta meg színészi képességét a *Nagy vadászat Afrikában* (Big Game Hunting in Africa, 1909) című filmben. Később még kétszer megismételte alakítását. Rajta kívül csak *Woodrow Wilson* (1915-ben és 1917), és *James Carter* (*Special Counsel,* 1988) dicsekedhet azzal, hogy beiktatott elnökként önmagát alakította.

Szilágyi G. Gábor





A Watergate-ügy

1974. július 27-én az amerikai képviselőház jogügyi bizottsága megszavazta a Nixon elnök vád alá helyezéséről szóló előterjesztést. Eszerint az Amerikai Egyesült Államok elnöke, megsértve hivatali esküjét és alkotmányos kötelességét, megpróbálta eltitkolni a törvénytelen tevékenység létezését és méreteit. Nixon felelősségre vonásának, majd lemondásának előzménye az úgynevezett Watergate-ügy volt, amely két évvel korábban robbant ki. Ennek legfontosabb momentuma az a lehallgatási botrány volt, melynek során kitudódott: a Republikánus Párt emberei lehallgatókészülékeket telepítettek a Demokrata Párt székházába. Az így szerzett információk segítségével pedig befolyásolni tudták az 1972-es elnökválasztási kampányt. A botrányról a The Washington Post két riportere, *Carl Bernstein* és *Bob Woodward* írt Pulitzer-díjas könyvet. A bestsellerből – *Dustin Hoffman* és *Robert Redford* főszereplésével – *Sydney Pollack* készített filmet *Az elnök emberei* (All the President's Men, 1976) címmel, mely Oscar-díjat kapott.

Jogi kérdezz-felelek!

A SZERZŐI JOG REFORMJA

Állandó jogi szakértőnk, dr. Kiss Zoltán ebben a hónapban is folyamatban lévő jogszabályváltozásokról tájékoztatja olvasóinkat.

A Video Magazin szeptemberi számában már jeleztük, hogy a szerzői jog átfogó reformjával részletesen fogunk foglalkozni. Időközben a kormány elfogadta a szerzői jogi jogszabályaink felülvizsgálatának koncepciójáról szóló előterjesztést, amely egyértelműen meghatározza a szabályozás célját, elveit és irányát. A téma gazdagsága okán most csak a generális rendezőelveket, a főbb újdonságokat foglaljuk össze, míg a mozgóképkultúrát és a televíziós sugárzást érintő változtatási javaslatokat decemberi számunkban mutatjuk be.

Előljáróban feltétlenül hangsúlyozni kell, hogy az utóbbi években a muszaki fejlődés változásai alapjaiban ingatták meg a szerzői jog pilléreit. A számítógépes programok, az elektronikus adatbázisok és a digitális hang- és képhordozók olyan új műtípusokat és felhasználási módozatokat hoztak be, amelyekre a hagyományos szerzői jog nem tud választ adni. További változtatásokat igényel az, hogy a magyar szerzői jogi törvény az állami monopóliumok rendszerére épített, ami mára végképp meghaladottá vált. (Különösen igaz ez a filmalkotásokra vonatkozó törvényi rendelkezésekre.) A következőkben tehát a jelenlegitől eltérő vagy azt kiegészítő javaslatokat szedjük csokorba.

Az elképzelések szerint a jövőben szerzői jogi oltalomban részesülnének az egyébként nem védett adatok, információk összeállításai mint gyűjteményes művek. (A szerzői jogvédelem feltétele a gyűjtemény, az adattár tartalmának egyéni, eredeti összeválogatása vagy elrendezése, szerkesztése.) Változatlanul érvényben marad az az alapelv, hogy szerző, vagyis a mű megalkotója csak természetes személy lehet. Ugyanakkor lehetővé kell tenni, hogy a nagy alkotócsoportokban, technikai eszközök kiterjedt alkalmazásával létrehozott egyes műtípusok (például multimédia-művek) esetében az a szervezet gyakorolhassa a szerzői vagyoni jogokat, amelynek kezdeményezésére és irányításával azokat megalkották.

A jelenleginél részletesebben kell szabályozni, hogy a szerző milyen okból és feltételekkel vonhatja vissza a mű nyilvánosságra hozatalához adott engedélyt, illetve tilthatja meg a már nyilvánosságra hozott művének további felhasználását. Ettől függetlenül bizonyos műtípusok és egyes jogviszonyok (például munkaviszonyban létrehozott művek) esetében az új szabályozásnak módot kell adnia a szerzői vagyoni jogok átruházására – megfelelő jogi garanciákkal. (Jelenleg a szerzők vagyoni jogainak élők közötti átruházását a törvény kifejezetten kizárja.)

A szerző engedélyéhez kötött műtöbbszörözés fogalma bővülni fog az időleges elektronikus tárolással és a számítógépes hálózaton átvitt művek anyagi formában (például lehívással) való előállításával. A tömeges magáncélú másolás alapjául szolgáló díjigény (például az üres kazetták árába épített jogdíj) ki fog terjedni az elektronikus másolást lehetővé tévő készülékekre (például fénymásolókra), illetve az üzletszeruen másolással foglalkozók ebből származó bevételére. Ebből a reprográfiai jogdíjból arányosan részesedniük kell a könyvkiadóknak és a zeneműkiadóknak is.

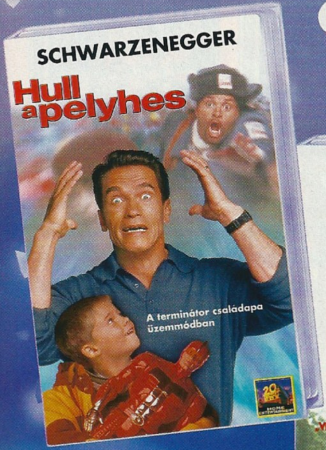
A többszörözés mellett a mű terjesztésének fogalma is tisztázásra szorul. Terjesztésnek minősül a mű eredeti példányának és másolatainak (többszörözött példányainak) a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tétele. A szerzőt díjazás illeti meg a mupéldánynak a nyilvánosság számára történő hozzáférés szinte minden fajtája esetén. A bírósági jogalkalmazás és a nemzetközi gyakorlat változatlanul a „családiasság, háziasság" körét meghaladó nyilvánosságot tekinti jogköteles műfelhasználásnak. Ez alól a nyilvános közkönyvtárak (haszonkölcsönbe adás esetén) és a szerzői jog korlátai közé tartozó szabad felhasználás esetei képeznek kivételt továbbra is.

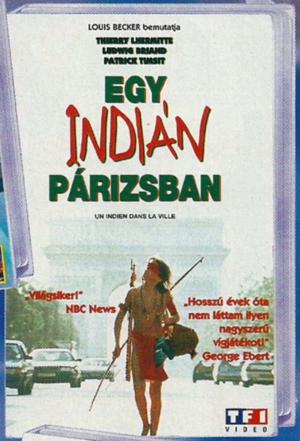
A szabad felhasználás különleges eseteivel nem először foglalkozunk a Video Magazin hasábjain, mivel a mozgóképszakmában is mindig voltak olyanok, akik megpróbálták a maguk hasznára fordítani a jogdíjmentes felhasználás vélt vagy valós eseteit. Általánosan elfogadott vélemény, hogy hazai szerzői jogunkban nem indokolt szélesíteni a szabad felhasználás eseteit. Van viszont néhány anomália, joghézag, ami pontosításra, értelmezésre szorul. Hiányzik például az idézés pontos definíciója a hatályos szerzői jogi törvényből. Ezenkívül az utóbbi időben elszaporodtak a tankönyvkiadással kapcsolatos visszaélések: egyes kiadók kiadványuk tankönyvvé nyilváníttatásával bújnak ki a jogdíjfizetés alól, kihasználva azt a lehetőséget, miszerint nyilvánosságra hozott mű részlete vagy kisebb terjedelmű önálló mű iskolai oktatási célokra díjmentesen átvehető. A tudományos ismeretterjesztés céljából vagy a tömegmegmozdulások, ünnepi felvonulások keretében előadott művek díjfizetés alóli mentessége megszűnik. A magáncélú másolás lehetőségei is szűkülnek a már említett reprográfiai jogdíj hazai bevezetésével.

Finomításra szorulnak a művek védelmi idejére vonatkozó – egyébiránt eurokonform – szabályok. Mint ismeretes, egy 1994-es törvénymódosítás a szerzői jogok védelmi idejét ötvenről hetven (hangfelvételek esetében húszról ötven) évre emelte fel. A törvény hatálybalépésekor még védett muvek védelmi ideje természetszerűleg meghosszabbodott. Azok a művek azonban, amelyek védelmi ideje a törvény hatálybalépését megelőzően lejárt (például az 1944 előtt készült mozifilmek), nem kerültek védelem alá még akkor sem, ha a védelem kezdő időpontjából még nem telt el hetven, illetve ötven év. Így az a visszás helyzet állt elő, hogy egy 1945-ben készített mű védelmi ideje 2015-ben jár le, miközben az egy évvel korábban született műveké már 1994-ben, azaz innentől kezdve ezek elvileg szabadon felhasználhatók.

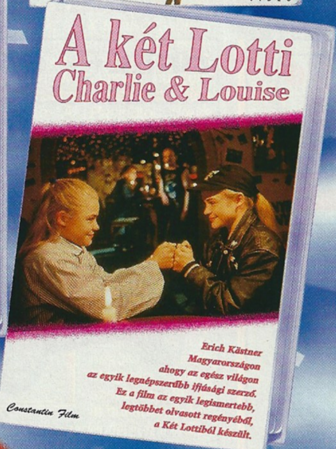
A fentiekre tekintettel – a közösségi joggal is összhangban – várható a védelmi idő visszamenőleges hatállyal történő kiterjesztése. Mindazonáltal az új szabály nem fogja jogszerűtlennek minősíteni a korábbi felhasználásokat, vagyis a szerzett jogok nem sérülhetnek. Ennek ellenére félő, hogy az új szabályok a jelenleginél is zavarosabb helyzetet fognak előidézni a régi művek piacán.

Erre vártunk egész évben!









HULL A PELYHES:

Howard (Arnold Schwarzenegger) rendkívül elfoglalt üzletember, és ennek leginkább felesége és kisfia látja kárát. A szíve lehet, hogy arany, de a nagy hajtásban csak az utolsó pillanatban eszmél rá, hogy még nem teljesítette fia legfőbb karácsonyi kívánságát. Már csak egy napja van, hogy megszerezze neki a hőn áhított Turbo Mant. És ő nekivág... Csakhogy a Hős Szülő egyvalamit kihagyott a számításból: Amerika minden gyereke ezt a játékot szeretné. És Amerika majdnem minden apja, az utolsó pillanatra felejtette az ajándékvásárlást...

EGY INDIÁN PÁRIZSBAN

Steph, a zaklatott életű párizsi tőzsdeügynök meg volt győződve róla, hogy az életben nem érhetik már meglepetések. Egészen addig, amíg meg nem ismerte Mimi Sikut, aki a venezuelai esőerdőben egy indián törzzsel él, és történetesen a fia...

Steph Párizsba hozza Mimit, de a neheze csak ezután következik! Most az a kérdés, hogyan lehet megmenekülni az orosz maffia markából úgy, hogy közben egy kiskorú indiánt pesztrálunk, aki, ha éppen kedve szottyan, az Eiffel-torony oldalán mászik felfelé...

JUMANJI – Robin Williams

Létezik egy játék, mely ártatlannak tűnhet, de nem az. Mágikus erő rejtőzik benne. A dzsungel bujkál a tábla mélyén, és ahogy a bábuk mozdulnak rajta, sorra életre kelnek a vadon veszélyei.
Semmi baj, hiába telnek az évek, ha kijön a két hatos, még minden rendbe jöhet. Te jössz!

A KÉT LOTTI: Charlie & Louise

Charlie és Louise egy nyelvtanfolyamon ismerkednek meg. A megszólalásig hasonlítanak egymásra, sőt még tovább, és azonos napon, ugyanabban a városban születtek. Véletlen? Lehetetlen. A kislányok biztosan ikrek. Szeretnének mindent bepótolni az elveszett családi boldogságból, és ezért tervet főznek ki, hogy újra összehozzák szüleiket. Kezdődhet a mulatság...

Minden kazettában ajándék matrica!

4 családi film

MEGVÁSÁROLHATÓ VIDEOKAZETTÁN!

A vásárlók között ajándéksorsolás!

Forgalmazza az InterCom Kft. 1145 Bp., Bácskai u. 28-36. • Tel.: 467-1-467 · Fax: 252-2736
E-mail cím: video@intercom.hu • InterCom ottlap:http://www.intercom.hu/

Interaktív Video Magazin 1997 ősz-tél

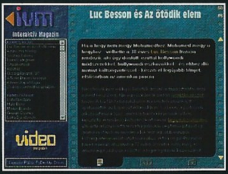
Hogyan készült *Az ötödik elem*? Milyen trükköket alkalmazott *Steven Spielberg Az elveszett világ*ban? Hogyan forgatta *Kern András* és *Koltai Róbert* új közös filmjüket, melyben *A miniszter félrelép?* Mindez kiderül a Video Magazin szerkesztésében készült legújabb CD–ROM-ból, az Interaktív Video Magazin 1997 őszi–téli számából, mely napjaink mozi- és videóújdonságaiból kínál mozgóképes és szöveges információkat.

Koltai Róbert beköszöntőjével másfél órányi videó, több száz színes fotó és legalább ezer oldalnyi szöveg kínál eligazodást és nyújt szórakozást e legújabb lemezen. A FILMBEMUTATÓK menüpontban 52 film mozgóképes előzetesével találkozhatunk, s olyan filmekből láthatunk részleteket s olvashatunk megszületési körülményeiről, mint a *Csillagok háborúja, Az ötödik elem, A függetlenség napja, Az elveszett világ*, a *Dante pokla, Az angyal*, az *Evita*, a *Jerry Maguire*, a *Rómeó és Júlia*, a *Mindhalálig*, az *X-akták*, a *Diana élettútja*, az *Alkonyattól pirkadatig*, a *Batman és Robin*, a *Hantaboy* vagy a *Bheavis and Buthead hazavágja Amerikát*, a *Micimackó* és *A Notre Dame-i toronyőr*. Forgatási kulisszatitkokat tudhatunk meg a filmekről, megismerhetjük az alkotók, a filmsztárok véleményét munkájukról, szerepükről, s böngészhetjük a színészek filmográfiáját is.



Változatlanul úgy léphetünk egy-egy új menübe, ha a kiválasztott videókazettát behúzzuk a képmagnóba. Ha az INTERAKTÍV MAGAZIN menüpontot választjuk, a *Filmes világ* rovatban számos cikk között válogathatunk, egy-egy külön megjelölt szóra kattintva pedig számos meglepetés éri a lemez vándorát. Verkfilmrészleteket, filmelőzeteseket, fényképeket láthat, melyek kiegészítik a szöveg tartalmát. A legbővebben például először itt olvashat *A miniszter félrelép* című bemutatásra váró sikervárományos vígjátékról. A Video Magazinban az év során megjelent legizgalmasabb cikkek interaktív változatát is itt üthetjük fel. Például az *Ismerős idegenek*, az *X találkozások*, a *Sivatagi háború* és *A keresztapa-trilógia* című írásokat. A *Filmsztárok* rovatban huszonegy filmsztár interaktív portréja található *Al Pacinótól Steve Martinon* át *Uma Thurman*ig. A *Rendezők* közül egyebek mellett az *X-akták* alkotójának, *Chris Carter*ek portréja olvasható, de itt találkozhatunk *Tímár Péter*rel is, s a *Csinibaba* című sikerfilmje egyik dalát is megnézhetjük. A Video Magazin népszerű rovatai is itt bukkannak fel: *Kedvenc videófilmjeim, Tanácsadó, Házimozi, Jogi kérdezz-felelek*, és természetesen a Multimédia. A TESZTEK menüpontban az év legérdekesebb tesztjei találhatók, a HÍREK, INFORMÁCIÓK menübe térve a magyar mozikban 1996-ban és 1997 első félévében bemutatott játékfilmek látogatottsági adatait, bevételi eredményeit böngészhetjük, s izgalmas statisztikai adatokat a hazai videópremierekről. Interaktív módon jelenik meg az idei Oscar-jelöltek és nyertesek teljes listája is.







Újdonság a lemezen a SELECT VIDEO KATALÓGUS, melyből az őszi–téli videókínálatot ismerhetjük meg. A CD PANORÁMA menüben megnézhetjük, hogy a színvonalas multimédia kiadvány legutóbbi számának lemezmellékletén milyen újdonságokkal találkozhatunk.

PANASONIC nyereményakció is várja a lemez olvasóit: a főmenüben látható NVSD–225 típusú képmagnót nyerheti meg az a CD–ROM-tulajdonos, aki visszaküldi a lemez borítójában található levelezőlapot.

Az IVM korábbi vásárlói megszokhatták, hogy a lemez tartalmaz egy videófilm-katalógust, mely a Magyarországon eddig megjelent videófilmek legfontosabb adatait tartalmazza, keresési lehetőséggel. Ezúttal a menüpont önálló lemezen él majd tovább, melyet külön lehet megrendelni.

Az 1988 forintba kerülő lemez kivitelezője és kiadója az Írisz Multimédia Kft., forgalmazója a Direct Communications Kft.

400 forintot megtakaríthat,

ha az IVM legújabb számát a 457-1123-as telefonszámon személyesen vagy az alábbi címen írásban megrendeli: 1306 Budapest, pf.: 135.

*A mérések a **Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet** laboratóriumaiban készültek. A tesztet készítette és összeállította:* ***Géczy Géza.***

teszt

Képmagnó-körkép

Praktikumok és praktikák

Az év vége közeledtével érthetően megnő az érdeklődés a szórakoztatóelektronikai készülékek iránt, ekkorra már ismertek a következő év modelljei is, s a kereskedelem is mindent bevet az év végi vásárlási láz fokozására. Ma már csaknem egy évtizeddel vagyunk túl az emlékezetes ausztriai „kalandozások" után, az akkor megszerzett „trófeák" azóta igencsak megkoptak, s sokan éppen ezekben a hetekben szeretnének új képmagnót vásárolni. Éppen ezért ezúttal a hazai piac bemutatásával, az üzleti kínálat tesztelésével és az újabb modellekről kapott hírek alapján állítottuk össze áttekintésünket, az általánosabb érdeklődésre számot tartó VHS-rendszerű videómagnókról.

Úgy gondoljuk, számos korábbi tesztünk alapján ma már kevésbé kell részletesebb magyarázkodásba bocsátkozni a fejek számát illetően, hiszen több esetben igazolódott, nem a két vagy négy fej közti különbségek határozzák meg a rajzolatot, a készülék finomságát, hanem azok a specialitások, igényesebb képjavító áramköri konstrukciók, amelyeket inkább csak a drágább, igényesebb készülékbe építenek be.

Német statisztikák szerint az ottani vásárlók fele a kétfejes monó videó vásárlása mellett dönt, melynek igen ésszerű okai vannak. E készülékek olcsóbbak és a gyártók mindent megtesznek azért, hogy olyan vonzóvá tegyék őket, mint korábban még soha. Nincs ugyan bőséges felszereltségük, mégis tisztességes, sőt nagyon jó a képminőségük, egyre jobbak, emberbarátibbak kezelési tulajdonságaik. Viszont nem alkalmasak kamerával készített felvételekkel kapcsolatos vágásra vagy utómunkálatokra, csupán azok átmásolására, s mint ahogy a négyfejeseknek, ezeknek is szerényebb a kísérőhangja.

Stílusváltás

A stílusváltásra szolgál bizonyítékkal a *Sony,* melynél az egyszerűbb kétfejes típusokba is bekerült az OPC-áramkör *(SLV–E270, SLV–E325)* vagy a *JVC,* amelynél a B.E.S.T. része lett a kétfejes modellnek *(HR–J248)* és a *Mitsubishi,* mely szintén alkalmazza a felvételre és lejátszásra is hatással lévő aktív szalaganalizáló rendszerét a kétfejes *HS–621V*-nél (nálunk ez a típus még nem került forgalomba). A szalagba történő rövid beleméréssel ezek az elektronikák a videómagnót az éppen belehelyezett szalagfajta elektronikus tulajdonságaihoz igazítják hozzá, így érve el, hogy a képminőség mindig optimális legyen. A *Panasonic* CVC-áramköre vagy a *Sharp* S. Picture képjavító megoldása a lejátszáskor hozza ki a maximumot a felvett anyag-





ból, míg a *Samsung* kétfejes készülékén is élességállítási lehetőséget kínál. Az elvek különbözőek, a nézőnek a végeredmény számít. Nos, az utóbbiak közül – tapasztalataink alapján – a *Panasonic* képét szépnek és kiegyenlítettnek találtuk, bár a *Sharp*tól a *VC–M270* még nem volt a kezünkben, a *VC–M250*-nél kicsit túllövésesnek éreztük a hatást.

Normák

Eltekintve a multinormás készülékektől, a hazai kereskedelembe kerülő képmagnók még mindig piacspecifikusak. Bár adásrendszereink a SECAM-színrendszer megszűnésével közeledtek Európához, s most már nálunk is csak PAL-rendszerű adások vannak, igen sok korábbi SECAM-sugárzású színes műsor MESECAM-ban rögzített műsora van a háztartásokban, így egyelőre nehéz elfelejteni a múltat és a kereskedelemben lévő készülékek alapvetően kétnormásak. Ráadásul a VHF-sávbeli adóink frekvenciakiosztása és kísérőhangja is idézi még az OIRT-rendszert, így szükség van még a 6,5 MHz-es kísérőhangra. Viszont majdnem mindegyik videó az NTSC-rendszerű tengerentúli (Amerika, Japán) kazettákat le tudja játszani. Felvenni már kevesebb videó képes NTSC-színrendszerben, de egyes *(JVC* és *Panasonic)* modellek – igaz, logikusan csak a videóbemenetről – adnak ilyen lehetőséget. Azt viszont tudni kell, hogy a műsorforrásnak is NTSC-rendszerűnek kell lennie, vagyis a kamkordernek vagy a másik videónak is NTSC-jelet kell kiadnia.

Sávok, hangolások

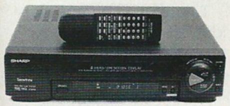
Ma már az egyéb szolgáltatásoktól függetlenül mindegyik videó teljes sávos vételre készül (vagy arra kell készülnie), tehát az összes kábel- és hipercsatornát tudni kell vennie. Ez persze nem szempont az egyedi vételeknél, de kábelhálózat esetén is, az egyre növekvő csatornaszámok miatt a jelek továbbításához egyre több vételi sávot és programhelyet igényelnek. Éppen a növekvő csatornaszámok miatt született számos ötlet a készülékek mind egyszerűbb behangolására, a csatornák rendezésére. A *Grundig,* a *Philips,* és a *Panasonic* – különböző elnevezésekkel (Easy Link, „Megalogic" „NEXTVIEWLIN") – egyes típusainál igen szellemes megoldást ajánl, nevezetesen a már behangolt tv-készülék csatornaadatai a Scart-kábelen keresztül áttölthetők a videóba, így minden ugyanazon a programhelyen fog jönni, mint amit megszoktunk. Másik egyszerű behangolási mód (*JVC*-nél, *Panasonic*nál), hogy az újonnan vett készülék első bekapcsoláskor automatikusan behangolódik, sőt a *Panasonic* az óráját is beállítja, ha talál teletextes adót. Ezen túl a hagyományos behangolási rendszer minden videónál megvan, s szinte mindegyik készüléken ezt követően a kívánt sorrendnek megfelelően át is lehet rendezni az adókat. Sőt egyes típusoknál az állomás azonosító nevét is be lehet írni.

Mindezek a képernyőmenük segítségével könnyen kezelhetők, az egyes lépések jól követhetők, s azoknak sem okoznak gondot, akik az ilyen jellegű képernyőpárbeszédtől idegenkedtek. Néhány egyszerűbb GoldStar és Grundig modelltől eltekintve ily módon történik a behangolás, és a különböző előreprogramozások a készülékek döntő részénél, sőt a Phi-

lips, a Sony és a Thomson egyes típusainál magyarul is társaloghatunk.

Programozás

Minden bizonnyal sok videótulajdonos életében előfordult, hogy egyegy olyan műsort akart felvenni, amit számára kedvezőtlen időben sugároztak, mégis, idegenkedve az



előreprogramozástól, lemaradt a rögzítésről. Nos, ezek egyszerűsítésére számos megoldás született, egyesek csak a drágább készülékeket jellemzik, mások az egyszerűbb típusoknak is részei. Nem ördöngősség a menün keresztül történő időzített felvétel kezdet- és végidőpontjainak beírása, de egyes (drágább) *Grundig* készülékeket a teletext műsorújságja alapján is lehet időzíteni, és egyre inkább terjed (egyelőre még nem nálunk) a ShowView, vagyis a számokkal történő adatbevitel. Bár egy-egy készülék kapcsán *(Panasonic, Samsung, Sony* típusoknál*)* már említettük előnyeit, annak ellenére, hogy nálunk még nem funkcionál, egy gondolattal visszatérünk rá, hiszen videómagnót nem egy évre vásárolunk, s ha kisebb lépésekben, de eljuthatunk ehhez hasonló kényelmi szolgáltatások bevezetéséig. A dolog lényege, hogy a műsorújságban minden program mellett található egy 4–9 jegyű szám, melynek egyszerű bepötyögtetésével (valamint egy csatornaazonosító előzetes, hasonló módon történő beírásával) a videó tudni fogja, mit mikor rögzítsen. Akár ShowView-val, akár más módon programozzuk a készüléket, célszerű olyan rendszereket alkalmazni, melyek figyelik a műsorcsúszást. Nos, ez is csak akkor üzemel, ha az adóoldalon megvannak a kisugárzott VPS-, illetve PDC-jelek.

Az egyszerűbb szolgáltatású típusoknál egy hónapra előre hat időpont írható be, általában azonban nyolc lehetőséget kínálnak fel a készülékek, s emellett lehetőség van naponta vagy hetente, sőt egyes esetekben bizonyos időszakokon belül (például hétfőtől–péntekig) meghatározott intervallumú felvételek rögzítésére. A baj akkor van, ha véletlenül kimarad a hálózat, s ez olykor előfordulhat. Ilyenkor a memóriaáramkörök egyórás védelmet tudnak nyújtani, egyes típusok azonban rögtön mindent kiejtenek emlékezetükből, mint például a *GoldStar S12HW*-je, vagy a *Panasonic* egyszerűbb *NV–SD225E* típusa. Az egyszerűbb *Thomson*ok sem érik el a 15 percet, viszont a *JVC* legújabb családja, lítiumeleme révén, nem hajlandó felejteni.

Lassítás, gyorsítás, állókép

Az igazi határvonal a képlassítási-gyorsítási, képléptetési tudományoknál van. Egyes kétfejesek, különösen az ún. családelv szerinti típusok ugyanúgy lassítanak, mint a nagyok, legfeljebb képeik remegősebbek, jobban érződik a szinkronizálási zavar, egyszóval nem öröm vele dolgozni. Állóképeik is értékelhetők ugyan, de gyors mozgások-



nál igen idegesítő, fárasztó az oldalirányú remegés.

Egyes négyfejes típusoknál – és ilyenek a *Sony*k –, éppen erre számítva, mind az előlapon, mind a távvezérlőn van egy képkereső gyűrű, melynek lassú forgatásával különböző lassítások, gyorsítások állíthatók be, és képük minősége is kellően stabil.

Csatlakoztatás

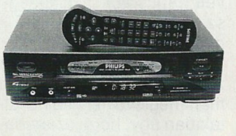
A képmagnóknál kiemelt szerepet kell kapniuk a csatlakoztatásoknak, bár vásárláskor erre kevesen fordítanak figyelmet. Elvárnánk, hogy a videóbe- és kimeneten kívül egy második csatlakozó is legyen a készüléken a Pay-Tv dekóder, illetve a műholdvevő csatlakoztatására. Hazai forgalomban a kétfejesek között ilyen szolgáltatást tudomásunk szerint csak a *Thomson* nyújt (a *V2700*-nál), és a négyfejesek közül is kevés gyártó vette tudomásul ennek a piacon is meglévő fontosságát *(Thomson, Sony, Panasonic)*. A *Panasonic* és a *JVC* előszeretettel alkalmazza az RCA-rendszerű, ún. harangcsatlakozót, mely a szűken értelmezett jelátadáson kívül további funkcionális kapcsolatot nem létesít a tv és a videó között. A *JVC* viszont – éppen azért, mert kamerái vágásvezérlő komputert tartalmaznak – négyfejes típusainál szinkroncsatlakozót is alkalmaz. S ha már kameráról esett szó, igen praktikus, ha a videó előlapján van audio–videójel-fogadási lehetőség.

A négyfejesek alapvető többlettudománya a Long-Play, vagyis a hosszan játszó üzemmód, lehetővé téve, hogy 240 perces kazettára 8 órányi műsor is ráférjen. Egyes típusok, melyek külön parancsra a maradék játékidőt (felvételi időt) is figyelik, ha a szalagra nem férne rá a kívánt program, automatikusan átváltanak felezett sebességre. Csatlakoztatásaik igényesebbek, itt már általánosabb a második Scart-csatlakozó és egyes típusok *(Sony SLV–E570G, Samsung SV–405G)* utóhangosíthatók. Ez az eredeti hanganyag lecserélésével jár, hiszen ezek a videók csak egy állófejes sávval rendelkeznek.

Visszatérve a maradék játékidő kiírásához, egyes típusok ezt számszerűen, percnyi pontosan teszik meg, a *Sony*k sajátossága a képernyőn történő grafikus kijelzés. A legmeglepőbb a *Thomson* számlálója, mely felvételkor csak képernyőn keresztül ellenőrizhető. A fejek számából következően tehát nagyobbnak lehetnek a különbségek a két- és négyfejes modellek között. Egyben azonban megegyeznek: hangfrekvenciás átvitelük igen csak korlátozott, a hang jel–zaj-aránya szerényebb, egyszóval kísérőhangjuk csodákra nem képes.

A hatfejesek

Míg a normál VHS-készülékekkel gyakrabban foglalkoztunk az év folyamán, ritkábban esett szó a hatfejes videókról, melyek éppen a fejdobba épített további két fejjel a kísérőhangot sztereóban és hifi mi-



nőségben képesek rögzíteni. Bár mindegyik nagyobb hazai forgalmazó kínálatában szerepel egy-két igényesebb modell, összevetésükre inkább technikai okok miatt kevésbé volt mód. A *Grundig* jelenlegi kínálatában a *GV560 HiFi/5* és a *GV6400 HiFi/5* szerepel, mindkét típus PAL-SECAM-normás, mindkettő alkalmas az NTSC-lejátszásra, hangolásuk frekvenciaszintézeres, 99 csatorna programozási lehetőségével, mindkettőnek természetesen van automatikus csatornabehangolása, ShowView időzített programozása, VPS-jel figyelése, azonban a *GV560 HiFi/5* specialitásaival különleges igényeket is megcéloz.

Míg a *GV6400 HiFi/5* esetében a hátlapon a 2 Scart-csatlakozón kívül egy RCA-pár van a sztereó jelek kiadására (és az előlapon sajnos nincs bemenet), addig a *GV560*-nál a hátlapon további 2 RCA-csatlakozó van a CD vagy másik hangfrekvenciás készülékből jövő jelek felvételére. Ugyanakkor az előlapon is van videó- és sztereójelek fogadására lehetőség, mikrofon és fejhallgató is csatlakoztatható, s azon kevés készülékek közé tartozik, amelyeknél a kivezérlés manuálisan is állítható. Ennek mértékét LED-ek jelzik, kicsit lustán, így aztán célszerű az optimális beállítást bejátszani. Utóhangosítási lehetőségei sokoldalúak, behelyezéses képszerkesztése is van, sőt ilyen esetben az állófejes sávról is be lehet ültetni a hangot. Automatikus hangolását kiegészítették Megalogic rendszerrel, előreprogramozása pedig teletextről is történhet. Teletext vétele révén a felvett filmek feliratozhatók, ami határozott igényként jelentkezett már a korábbiakban. A felvételekre feliratok generálhatók, s mód van S–VHS-kazetták lejátszására is.

Mindkét *Grundig* modell – akárcsak a *Sony* és a *Panasonic* hazai forgalmazású készülékei – antennabemenetről is sztereó, azzal a „parányi" szépséghibával, hogy sztereó hangjuk A2-rendszerű, vagyis a német rendszer szerint dolgozik, míg nálunk egyre valószínűbbnek látszik, hogy a digitális kódolású NICAM rendszer nyer majd teret.

A *Sony SLV 870*-es típusa szintén frekvenciaszintézeres hangolású modell, behangolása az automatikus beállításon kívül, a *Sony* által SMARTLINK rendszernek nevezett áttöltéses rendszer, mely a *Grundig* Megalogic megoldásához hasonló. Természetesen ennek is van képernyőmenüje, mellyel magyarul is lehet kommunikálni. Képjavító áramköre a *Sony*nál megismert szalagbemérő OPC-rendszer, akárcsak a *GV560*-nál itt is van a



lassításokat, képléptetést vezérlő Jog-Shuttl-gyűrű. Repülőtörlőfeje pontos insert-snittek készítését (behelyezéses szerkesztést) teszi lehetővé, hátlapján két Scart-csatlakozón kívül sztereó hangkimenet is van és elöl a sztereó audio-videóbemenet is megtalálható, viszont a hangszintszabályozást az automatikára bízták. A kisebbik modell, az *SLV–720*-as néhány szolgáltatásában egyszerűsödött, így nincs kétszeres lejátszása, távvezérlőjén nincs képkeresést szabályzó gyűrű. Itt is van OPC-rendszer, de a *870*-esé némileg meggyőzőbb volt, ezzel együtt SP és LP üzemben is korrekt képet produkált.

A *Panasonic NV–HD650EE* és *NV–600EE* felépítésük, típusjelölésük alapján is láthatóan egy családot alkotnak, azonban a *HD–650*-nél is van *S–VHS* kvázi lejátszási lehetőség és az előlapon megtalálható az utómunkálatokhoz a vezérlőtárcsa. Mindkét készüléknél mód van NTSC-felvételek lejátszására, a *HD–650*-es utóhangosítható, a hátlapon két Scart-csatlakozója van, így műholdvevő is csatlakoztatható, míg az előlapon van AV-bemenet. Elmaradt viszont e készülékekről is a felvételi szintszabályozás.

Mindkét típus egy szalagoptimalizáló képszabályzó áramkört is tartalmaz, mely mind felvételkor, mind lejátszáskor beállítja a legkedvezőbb, kontrasztosabb értékeket és csökkenti a zajokat. A távvezérlők egyidejűleg biztosítják – megtaníthatók – különböző márkájú tv-készülékek vezérlését is. Az állomások programozása természetesen itt is menürendszeren keresztül történik, de van ShowView és VPS/PDC-jelfigyelés is.

Összeállította: Horváth János

KIS KÉPMAGNÓ -LEXIKON

Aerial – antennabemenet jelölése.

Állófej – a VHS videókban a hagyományos hangfejet nevezzük így. Amikor a videószalag elhalad előtte, felső, kb. 1 mm-es sávjára kerül rá az ún. normál (*hosszanti csíkos)* hang.

Assemble snitt – hozzáillesztéses képszerkesztés. Egy kész jelenetsor végéhez illesztjük zavarmentesen az újat (erre minden korszerű videó képes).

Audio dubbing – utóhangosítás. Új hang felvételét jelenti egy már kész műsort tartalmazó videókazettára úgy, hogy a kép érintetlen marad.

AV-csatlakozás – audio–videó vagyis hang–kép- csatlakozás. A jelek nincsenek átalakítva, így jobb kép- és hangminőség biztosítható.

B/G – a hátlapon található kapcsoló ilyen helyzetében a rádiófrekvenciás kimeneti hang nyugat-európai szabvány szerinti. (Lásd még: RF-modulátor.)

D/K – a hátlapon található kapcsoló ilyen helyzetében a rádiófrekvenciás kimeneti hang kelet-európai szabvány szerinti. (Lásd még: RF modulátor.)

Editálás – elektronikus vágás. (Lásd assemble és insert snitt.)

Fejdob – henger alakú forgó egység, ami a videófejeket és hifi készülékek esetében a hangfejeket is tartalmazza.

Felbontás – az apró részletek láthatóságát jellemzi. Minél nagyobb a *MHz*-ben vagy *sor*ban megadott adat, annál jobb a videó.

Helikális letapogatási rendszer – olyan videójelrögzítési rendszer, amelynél a mágnesszalag csavarmenetszerűen körülveszi a döntött tengelyen forgó fejdobot és ezáltal a képjelek egymás melletti ferde sávok formájában kerülnek a videószalagra.

Hifi sztereó videó – olyan képmagnó, amelynek fejdobjába hifi sztereó hangfelvétel céljára két további fejet építettek be. A jobb hifi képmagnókkal felvett műsorok minősége szinte azonos az audio CD-k minőségével.

Insert snitt – új jelenetsor zavarmentes beillesztése a már meglévő felvételbe általában úgy, hogy az eredeti hang megmarad.

Jel/zaj-arány – a jel zajosságának mértékét jellemzi. Általában decibelben (*dB*) szokták megadni. Minél nagyobb ez a szám, annál jobb az adott készülék.

Jog – képléptetés. A képmagnónak az a funkciója, amikor állóképről állóképre lépünk.

LP (Long Play) – hosszan játszó üzemmód. „Felezős"-nek is szokták nevezni az erre alkalmas készülékeket. A játékidő duplájára nő, a minőség azonban romlik.

MESECAM – Secam színrendszerű tv-adások felvételére kifejlesztett videómagnó-rögzítési rendszer.

NTSC Playback on PAL TV – NTSC rendszerű videókazetták lejátszásának lehetősége PAL-rendszerű tv-készüléken.

OTR (One Touch Recording) – videómagnók gyors, speciális felvételprogramozása. A felvétel egy gombnyomásra azonnal elindul, a kikapcsolási idő félórás lépésekben, esetenként perces pontossággal állítható.

Repülő törlőfej – a fejdobba beépített törlőfej, ami a beillesztéses (insert) szerkesztéskor biztosítja azt, hogy az előző felvétel kép- és hangjelmaradványai ne zavarják az újakat.

RF-modulátor – a videómagnónak az az áramköre, mely a képmagnó jeleit a tv-készülék antennabemenete számára alkalmas formában kiadja a 36-os tv-csatorna környezetében.

S–VHS – Super VHS rendszer; a VHS rendszer továbbfejlesztett, magasabb minőségi színvonalat képviselő változata.

SCART- (Euro AV)-csatlakozó – 21 pólusú csatlakozó, melynek érintkezőin valamennyi, a videótechnikában használatos jelfajta átvitelére lehetőség van. (A *„Syndicat des constructeurs d'appareil radio récepteurs et téléviseurs"* rövidítése.)

ShowView – egyszerű videómagnó-programozási rendszer, amelynél elegendő a műsorújságban az adott műsor mellett feltüntetett maximum kilencjegyű kódszámot a távvezérlő számgombjaival bebillentyűzni, és máris valamennyi programozási adat automatikusan eltárolásra kerül a képmagnó időzítőegységében. Magyarországon egyelőre nem használják.

Shuttle – gyors képkeresés jelzése a videómagnókon.

SP (Standard Play) – normál szalagsebességgel történő felvétel illetve lejátszás.

Szalagoptimalizálási rendszerek – korszerű videómagnók szolgáltatása a minél jobb kép- és hangminőség elérése érdekében. Alapvetően kétféle rendszer létezik: az egyik a felvétel megkezdése előtt méri a behelyezett kazetta szalagjellemzőit és ehhez „igazítja" a képmagnó elektronikáját (AI, I–HQ, Super I–HQ, OPC, Twin IP). A másik rendszer csak lejátszáskor avatkozik be (ACC, ASO, ASO-plus, SQ, SPC).

Timer – videómagnók időzítőegysége, mely a programozásnak megfelelően indítja el és állítja meg a felvételt.

Trackingszabályozás – sávhelyzetszabályzás. Annak beállítása, hogy lejátszáskor a videófej pontosan az előzőleg felvett sávokon fusson.

VCR – a kazettás videómagnók angol elnevezésének kezdőbetűiből alkotott rövidítés (Video Cassette Recorder).

VHS (Video Home System) – a legelterjedtebb amatőr videórendszer, amelyet a JVC fejlesztett ki 1977-ben.

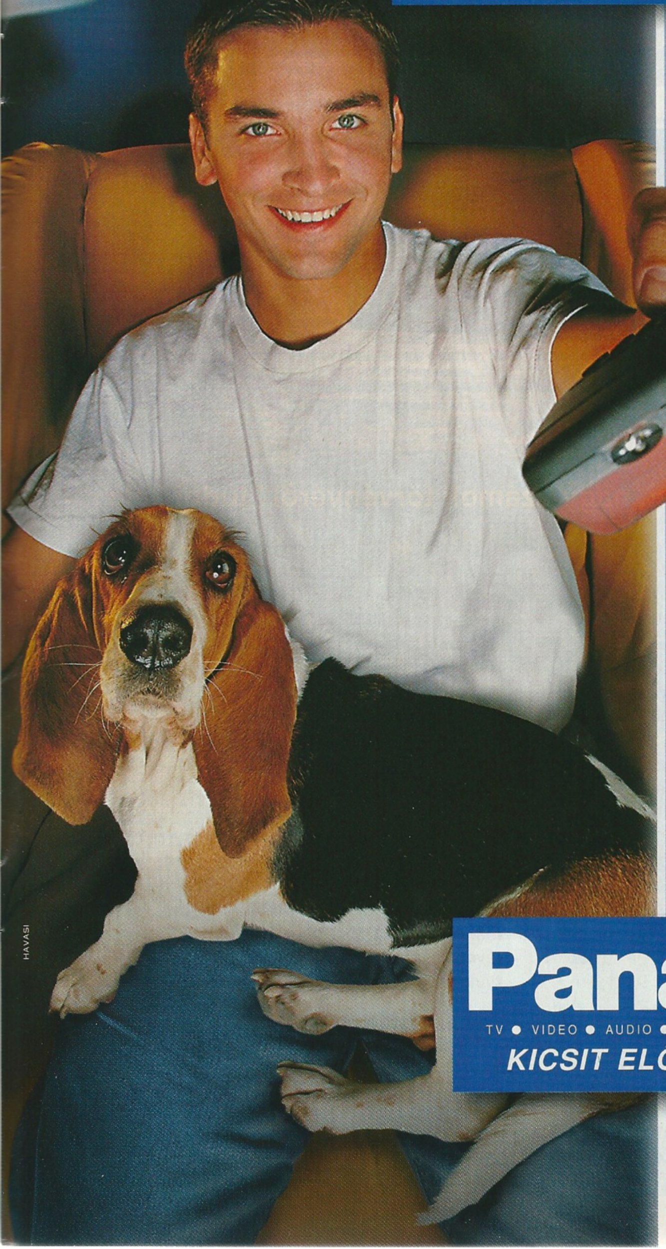
VISS – VHS Index Search System, azaz VHS indexkeresési rendszer. VHS videómagnók szolgáltatása, főleg közepes árkategóriától felfelé fordul elő. Célja, hogy a felvételek kezdetén a szalagra automatikusan „felvitt", a képen természetesen nem látható jelzések alapján később könnyen megkereshető legyen az így „sorszámozott" műsorrészlet.

VPS (Video Program System) – az ilyen rendszerben működő képmagnók a tv-adóból érkező start- és stopjelekre indítják el illetve állítják meg az előre programozott felvételt, így a műsor csúszása esetén is rákerül a kívánt műsor a kazettára.

VPT (*Video Programming by Text*) – képmagnó programozása teletext segítségével. Feltételezi azt, hogy a videómagnó rendelkezik teletext-dekóderrel. A képújságból ki kell választani a tévéműsor aktuális oldalát, egy kurzorral kijelölni azt a műsort, amit fel akarunk vetetni a videóval, majd a választást nyugtázni.

Távirányított izgalom

Panasonic NV-HD625 videomagnó



Ha az asztali videomagnók között valóban csúcsminőséget keres, akkor először nézze meg, mit kínál a VHS rendszerben világelső Panasonic. Az egyedülálló Super Drive technológia, az egyetlen alumínium öntvényből készült, hihetetlenül precíz mechanika és nem utolsósorban a Crystal View Control elektronikus képjavító rendszer együttesen olyan képminőséget garantál, hogy bármi történjen a képernyőn, abban biztos lehet, izgalmat Önnek csupán a film fog okozni.



- **Hifi sztereó hang**
- **Kristálytiszta képszabályozás (CVC)**
- **Super Drive technológia**
- **Alumínium-öntvény mechanika**
- **Műholdvevő vezérlés**

Panasonic

TV • VIDEO • AUDIO • HÁZTARTÁSI GÉP • IRODATECHNIKA

KICSIT ELŐBBRE MÁSOKNÁL

Panasonic/Technics Bemutatóterem és mintabolt
1061 Bp, Andrássy út 4.
Tel.: 111-7492 Fax: 131-8582
Panasonic Magyarország Kft. 1139 Fáy u. 4.

VAN KÉPÜNK HOZZÁ!



Amit a videósoknak a „nagy számok törvényéről" tudni kell:

Több mint 5 éve, hogy a **COMET** megrendelte az első tétel professzionális VHS másolószalagot a BASF-től. Azóta több mint **4 000 000** db VHS videokazettát gyártott és szállított le a hazai videokiadók és stúdiók részére. Műsoridőben kifejezve ez több mint **6 000 000** óra, azaz több mint **685** év non-stop szórakozást jelent, ha minden kazettát csak egyszer játszanának le. A COMET viszont csupán kölcsönzési célra több mint **1 500 000** db kazettát gyártott le. Ezeket átlagban több mint **30** alkalommal kellett, hogy kikölcsönözzék, ha csak azt nézzük, hogy a kazetta ára a videotékásnak megtérüljön.

Ha átlagosan **90** percet veszünk műsorhossznak, akkor ez több mint **67 500 000** órát, azaz **7700** évet jelent. És mindez alig több mint 5 év alatt.

Hát kell ennél több? - IGEN!

A COMET ez év végéig még több mint **600 000** db kazettát fog gyártani!

Több mint **60** évvel ezelőtt történt, hogy a **BASF** kutatói kifejlesztették majd szabadalmaztatták a mágnesszalagot, és megalkották az első szalagos magnetofont. Több mint **60** éve a BASF Európa legnagyobb mágnesszalag-gyártója. Több mint 5 éve, hogy a BASF leszállította az első tétel VHS másolószalagot a COMET részére. A BASF éves mágnesszalag-termelése több mint **2,5 milliárd** m², amely VHS szalaghosszban kifejezve több mint **20 000 000** km szalagot jelent: azaz a BASF szalagjaival évente **500**-szor lehetne körbetekerni a Földet az Egyenlítő mentén.

Hát ezért van az, hogy a BASF-nél a szalag gyártási egysége a km². A BASF több mint **5** féle minőségi fokozatú, professzionális VHS másolószalag-választékával egyedülálló a világon, és a több millió darab COMET által töltött VHS másolókazettával piacvezető márka nemcsak egész Európában, hanem Magyarországon is.

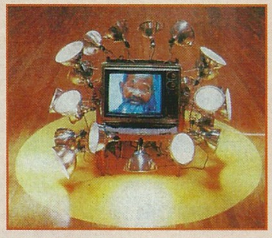
A nagy számok legújabb törvénye:
COMET + BASF = Több mint gondolná...

COMET

COMET Video Kft.,
2013 Pomáz, Ipartelep Tel.: (06-26) 326-226

BASF
by EMTEC Magnetics

VIDEOLÓGIA '97



A videó és ideológia szavakból összetett címnek: v-ideo-lógia, a mögötte rejlő tartalmat tekintve nem sok köze van a rossz emlékű „ideológiához” – legfeljebb ironikusan. És azok a mozik, melyeket mágnesszalagra másolva a tékákból hazaviszünk, és többségben Hollywoodból származnak, megint csak igen távolról tartoznak a videológia, azaz a videóművészet körüli kalandozás, vizsgálódás tárgykörébe. A képzőművészek a vetítéstechnikát a hatvanas évek óta felhasználják sík vagy térbeli műalkotások részeként. S mióta a vidótechnika elterjedt, a videóhoz tartozó egész apparátus – a tv-készülékeket is beleértve – mint speciális látványhordozó szintén bevonult a képzőművészeti kiállítótermekbe, olyannyira, hogy maga a videó mint műfaj önállósult. Az első videóinstallációt a koreai származású *Nam June Paik* alkotta, akinek neve a videóművészetben épp annyira fogalom, mint a festészetben Leonardo da Vincié. Hazánkban ezt a három évtizedes múltra visszatekintő művészeti ágat már vagy fél évtizede oktatják a Képzőművészeti Főiskola Multimédia Tanszékén és az Iparművészeti Egyetemen. Az itt végzett hallgatók a televíziózásban, zenei klipek gyártásában tehetik képpé és pénzzé tudásukat, míg a kiállításokon és más művészeti eseményeken való részvétel inkább csak ünnep, együttlét és egyéni (egzisztenciális) próbatétel.

A Budapesti Francia Intézet a Peternák Miklós által vezetett Magyar Képzőművészeti Főiskola média tanszékével, a Magyar Iparművészeti Egyetem videószakával, valamint a Balázs Béla Stúdióval karöltve rendezte meg a videóművészet ötödik magyarországi francia–magyar fesztiválját, melyre jeles francia *(Jean Paul Fargier, Jean-Francois Guiton, Marc Mercier, Michael Gaumitz, Martine Dondeyne)* és magyar művészek, tanárok *(Maurer Dóra, Hámos Gusztáv, Sugár János)* voltak hivatalosak, de e fesztiválon diákok munkái is szerepeltek. A találkozón video art alkotások vettek részt, kísérleti jellegű videófilmek, valamint október 9-én a Magyar Képzőművészeti Főiskola Barcsay Termében *Hámos Gusztáv, Jean Francois Guiton* és egy hallgató videóinstallációját is megnézhették az érdeklődők. A szeptember 27-e és október 10-e között zajló eseménysorozatot kerekasztal-beszélgetés s *Sugár János* és *Litván Gábor Halhatatlan tettesek* című videóoperája zárta.

A videóművészetről az első televíziós tudósításokat 1988-ban egy kiállítás kapcsán éppen francia művészekkel kezdte az induló Videóvilág című televíziós műsor, melynek felelőse a jelen fesztivál egyik meghívott vendége, *Kopper Judit* volt: *„Számomra a francia művészet mindig csoda. Egy olyan kultúra a televíziózásban is, melyet nagyon nehéz nekünk utolérni, de igyekszünk és megpróbáljuk. Amikor az első Videóvilág adásba került, francia művészekről adtunk hírt, akik Nyíregyházára hozták kiállítani a munkáikat. Akkor találkoztam először video arttal, addig azt sem tudtam, mi az. Majd e munkák átkerültek a Műcsarnokba, itt láthatta a közönség az első videómunkákat, az első installációkat. Ez egy nagy pillanat volt. Az első műsorban szerepelt Jancsó Miklós is, aki úgy beszélt a televízióról, mint a konzervativizmus melegágyáról. E videókísérletekkel a televízióba bevonulni olyan anakronizmusnak számított akkor, hogy szinte lehetlen volt. Az utómunkastúdióban a technikusok például nem akarták betenni a műsorba Nam June Paik művét, mert azt mondták: »hibát« nem raknak a műsorba, s hogy ilyet ők is tudnak csinálni, de nem akarnak.”*

„Magyarországon épp csak kezdjük sejteni, mi is az a videóművészet, amikor Nyugat-Európában helyét már szemmel láthatóan átveszi a komputer” – fogalmazott a Francia Intézetben tartott előadásán *Beke László* művészettörténész. *„Persze kérdezhetnénk, hogy arra a kis időre érdemes e még a videóról beszélgetni”* – tette hozá *Kövesdy Gábor*, a BBS program igazgatója. Kérdés, hogy légüres térbe kerülhet-e a videó mint rögzítéstechnika, mely hirtelen középen találja magát a hagyományos fotogenetikus rögzítési eljárások és a digitális képrögzítés illetve képalkotás között. Ha viszont a „videó” szó alatt a „képet” értjük, akkor a digitális videótechnika minden bizonnyal a videózás és a videóművészet új időszámítását jelenti.

Varga Mária

KERES–KÍNÁL

Rovatunkban ingyen tesszük közzé magánszemélyek 100 szónál nem hosszabb szövegű hirdetéseit. Felhívjuk a Kedves Olvasó figyelmét, hogy e rovatban nem áll módunkban közölni olyan hirdetéseket, amelyekben megvételre ajánlanak vagy díjazás ellenében keresnek szerzői jogvédelem alatt álló műsorokat.

Eladó egy 8 mm-es Canon UC 2000 típusú videókamera. Alig használt, garanciális. 15x zoom, távirányító, különféle felvételi üzemmódok. Telefon: 227-1940, Szőke Attila.

❖

Eladásra kínálom az XXL Posztermagazin 1996/3, 4, 6., a Popcorn 1994–1996/1–12, 1997/1, 2, 3, 4, 5, és 9. havi, továbbá a Cinema Video Plus 1995/1–12, 1996/1, 2, 3, 5, 6–12 és az 1997/1. számát. Érdeklődni lehet az 56/370-929-es telefonszámon.

A FÉSZKES FENEVADAK-JÁTÉK EREDMÉNYHIRDETÉSE:

Szeptemberben arra kértük játékos kedvű olvasóinkat, válaszoljanak Galla Miklós kérdéseire. Íme a nyertesek:

FÉSZKES FENEVADAK MŰSOROS VIDEÓKAZETTÁT NYERT:
Szabó Gábor 7800 Siklós, **Lakatos Ibolya** 5100 Jászberény,
Görbe Beáta 4400 Nyíregyháza

FÉSZKES FENEVADAK-PLAKÁTOT NYERT JOHN CLEESE AUTOGRAMJÁVAL:
Bóna Csaba 6000 Kecskemét, **Smid László** 3526 Miskolc,
Csordás István 1108 Budapest, **Béres János** 7275 Igal,
Gutai Zoltán 2151 Fót, **Kovács Mihály** 4032 Debrecen,
Sulek Gábor 4481 Nyíregyháza-Sóstóhegy, **Madár Mihály** 1144 Budapest

A helyes megfejtés:
X, 2, 1, 1, vagyis 58 éves John Cleese; a Monty Python Repülő Cirkusza című tévésorozatban a legtöbbször a „the” szó hangzik el; nemrégiben férjhez ment John Cleese lánya; John Cleese nem angolai, nem mongol, hanem angol nemzetiségű.
A nyerteseknek gratulálunk!
A nyereményeket a UIP–Duna Film ajánlotta fel és postázza is azokat.

DR. RÁCZ GÁBOR

kedvenc videófilmjei

Az országban mindössze egyetlen ember akad, aki válságkommunikációból és válságmenedzselésből doktorált: *dr. Rácz Gábor,* aki ma a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem marketingkommunikáció tanszékén egyben előadó is e tárgykörből. A 44 éves közgazdász érdekes módon előbb vegyészmérnöki diplomát szerzett. Tudását ma a dohányiparban kamatoztatja: a kilencvenöt éves világcég, a British–American Tobacco magyarországi cégénél a vállalati kapcsolatok igazgatója. A nemzetközi holding termékeivel – többek között a Kent, a Lucky Strike, a Pall Mall cigarettával – a világ százharminc országában van jelen, több mint ötven országban van gyára, s kétszázezer embert foglalkoztat. Magyarországon hatszázan dolgoznak a British–America Tobbaco Hungarynél: öt esztendeje a Pécsi Dohánygyárat vásárolták meg, s azóta 7,5 milliárd forint fejlesztéssel a világ legmodernebb gyárainak egyikévé futtatták fel. Itt gyártják a Sopianaét, melyből tavaly hétmilliárdnál több szál készült.

– Óhatatlan az első kérdés a dohányiparban tevékenykedő marketingszakemberhez: milyen érzés egy olyan cégnél dolgozni, mely olyan terméket állít elő, amelynek hirdetésében is közölni kell: káros az egészségre!

– E cégnél nagyon jó érzés dolgozni, mert a legmodernebb berendezéseivel a csúcstechnológiát képviseli, és menedzselése világszínvonalú. Az egészségkárosító hatásról szóló vitáról most nem szívesen szólnék bővebben, arról csak annyit, hogy azt még nem bizonyították, az viszont igaz, hogy a dohányzás rizikófaktor. De hogy a cigarettázás miként hat, milyen formában károsítaná az egészséget, ennek megválaszolásával szerintem a tudósok egyelőre még adósak. Mi egy legális piacon legális terméket forgalmazunk, vagyis munkánk szempontjából ez olyan érzés, mintha aludttejet vagy cementet gyártanánk és árusítanánk. Ami pedig a hirdetésekben az egészségügyi figyelmeztetést illeti, arra törvény kötelez bennünket, nem okvetlenül a mi véleményünket tükrözi.

– Ismert önről, hogy nagy filmbarát, s hogy otthonában szinte egymás után „falja" a filmeket, egyszerre egy tucat kazettát is kikölcsönöz kedvelt tékájából. Így szakavatottól kérdezhetjük: ha egy alkotásban egy színész rágyújt egy cigarettára, annak mennyire van dramaturgiai szerepe, funkciója? Egyáltalán oda szokott-e figyelni az ilyen jelenetekre?

– Az az igazság, nem nézek meg sokkal több filmet, mint egy átlag videózó, inkább azért emlékezetesek jelenéseim kedvenc tékámban, mert ritkábban járok be, de egyszerre tízet, sőt akár húszat is szoktam cserélni, és csak akkor megyek újra, ha azokat mind megnéztem. Általában olyan a munkarendem, hogy mire hazaérek, a televízió csatornáin már javában pörögnek a filmek, ezért inkább felteszek egy kazettát. De a kérdésre visszatérve: hogy rágyújtanak-e egy filmben és azt mikor teszik, nem figyelem különösebben. Azt azonban már igen, vajon milyen márkára gyújtanak rá. Az már szakmai ártalom, hogy megfigyelem, vajon a főhős a mi termékünket szívja-e. De ugyanígy észreveszem, ha csak dekorációként fekszik cigarettásdoboz az asztalon. A dohányosoknál a cigarettára gyújtásnak stresszoldó hatása van. A filmekben is gyakran előfordul, hogy a főhős idegességében rágyújt, a feszültséget, drámai hatást ezzel fokozni lehet. A rágyújtás lassú procedúrája hatásszünet, s nem lehet tudni, hogy a következő pillanatban megpofoz-e valakit vagy éppen revolvert ránt… Élnek is a rendezők e dramaturgiai fogással.

– A márkákat figyelve mennyire feltűnő, hogy szponzor keze is benne van egy adott filmben?

– Semennyire, ugyanis ennek nincs reklámhatása. Ha most végeznénk egy felmérést és száz videózót megkérdeznénk, emlékszik-e, milyen cigarettát szívott egy adott filmben a főhős, százból egy sem emlékezne rá, legfeljebb talán az, aki szakmabeli és a dohányiparban dolgozik.



– És milyen arányban vannak jelen a filmekben az ön cégének termékei?

– Sajnos nem jó arányban, mert általában Marlborót szívnak, ami nem a mi termékünk. Ugyanakkor már előfordult, hogy egy magyar tv-filmsorozat készítésekor megkerestek minket, mennyit fizetnénk, ha a mi egyik termékünket szívnák a produkcióban. Általában nem szponzorálunk ily módon. Csak egyetlen alkalommal szálltunk be támogatóként, ez *A három testőr Afrikában* című *Bujtor István*-film volt. A cigaretta mellett a stábnak adtunk plakátokat, sapkákat, posztereket, napernyőket, ez utóbbiak Afrikában aranyat értek.

– S mindez hogyan jelent meg a filmben?

– Sehogy, legfeljebb annyiban, hogy készült a forgatásról egy verkfilm, amelyben látszanak a reklámhordozóink. Bár az is igaz, hogy az afrikai légióstörténet a harmincas években játszódik, s ez időben a leghíresebb cigarettamárka a Lucky Strike volt, melyet *Humphrey Bogart*tól kezdve számtalan amerikai híresség szívott, és így azt ingyen reklámozta.

– Függetlenül a feszültségteremtő, „rágyújtós" filmektől, melyek a marketingszakember kedvenc videói?

– Bevallom, kedvelem az akciófilmeket, azokat az alkotásokat, amelyekben sokat verekednek, a fegyvereket pedig puffogtatják. Szeretem a karatés filmeket is, s *Bruce Lee*-t, akit a harcművészet nagymesterének tartok. De kedvencem *Chuck Norris* is, s ha csak tehetem, megnézem *Jean-Claude Van Damme* valamennyi alakítását. Talán azért is e szeretet, mert magam is foglalkoztam küzdősporttal: birkózással, később önvédelemmel. Inkább azok a színészek tetszenek, akik egykoron maguk is élsportolók voltak és művészi fokon űzték, űzik sportjukat. De kedvelem a vígjátékokat is, az olyan típusúakat, amelyekben ötlet, humor van, nem azokat, amelyekben egymás arcán kenik szét a habostortát. Egyik kedvencem például *Az Istenek a fejükre estek.* A megtörtént eseményeken alapuló történelmi kalandfilmeket is kedvelem, ilyen a *Győzelem Entebbé*ben vagy az Eichmann elrablásáról szóló film. Tetszenek a politikai krimik is, bár újabban az ilyen típusú filmek egy része, mely a Szovjetunió szétbomlása idején játszódik, feltételezéseivel már szinte sci-fibe hajlik. Szeretem a sci-fit is, azokat, amelyek nem primitív technikával készülnek. Eszembe jutnak a hetvenes évek magyar házi-sci-fijei, amelyekben kávéfőzőt engedtek le zsinóron, és az volt az űrhajó, nos nem ezeket szeretem, hanem azokat, amelyek élethű benyomást keltenek.

– Mennyire kedveli a természet- és ismeretterjesztő filmeket? Ha hóna alá csap tíz videókazettát, akad közöttük legalább egy ilyen film?

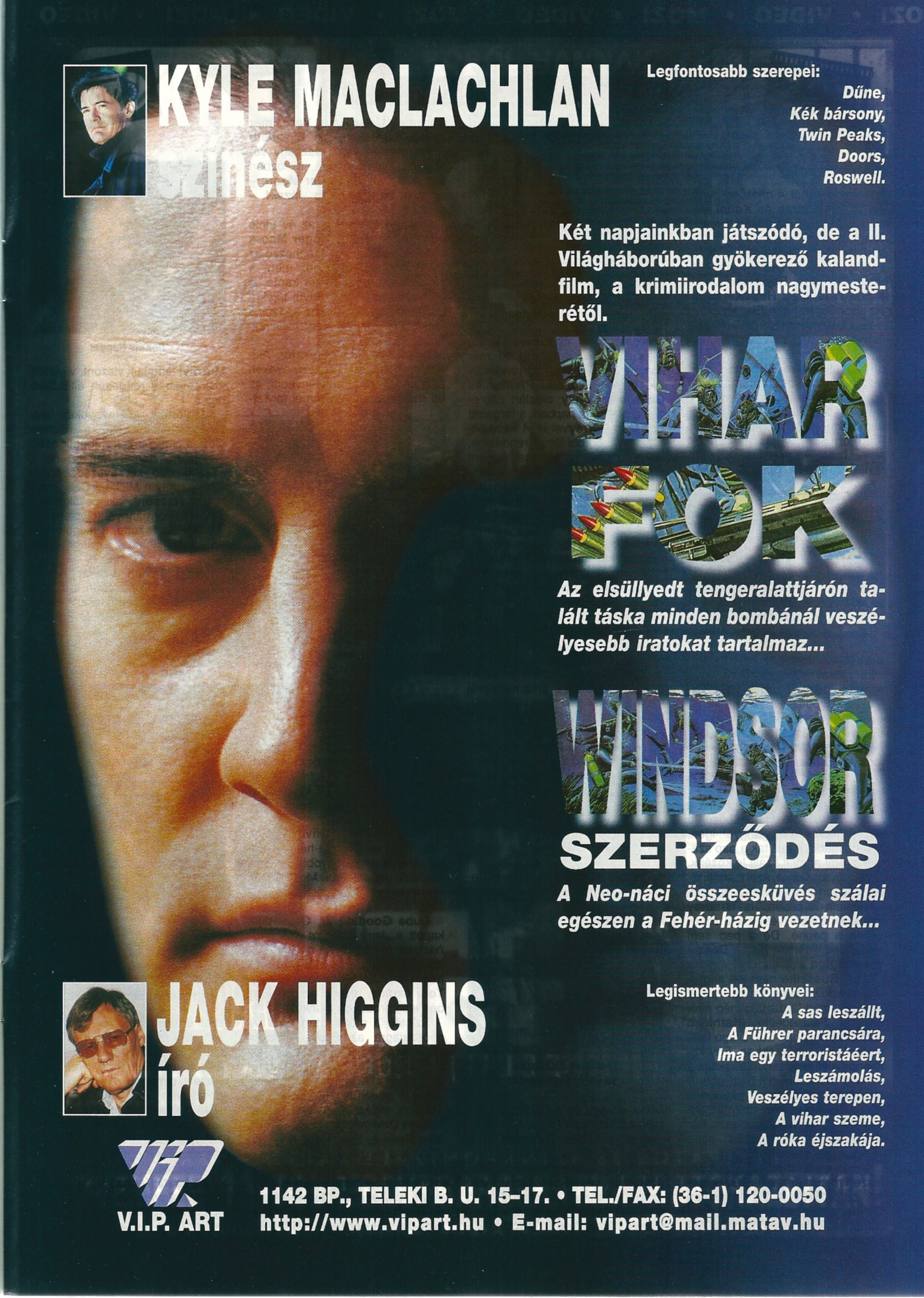
– Hogyne! Úgy látom, hogy a tékákban fellelhető ismeretterjesztő filmek színvonalasak, nagyon jók. Legutóbb *A világ hét csodája* című kétrészes filmet láttam, és sok új dolgot tanultam belőle. Eddig például nem tudtam, hogy a római Colosseum neve a rhodoszi Kolosszusról, a Napisten szobráról kapta nevét. Vagy nagyon tetszett, ahogy levezették, mekkora is lehetett valójában a Kolosszus. A legenda szerint ugyanis akkora lehetett, hogy szétterpesztett lábai alatt a hajók kényelmesen át tudtak haladni a kikötőbe. Nagyon érdekes volt a piramisok építéséről, elhelyezkedéséről szóló rész, és ahogy számítógéppel rekonstruálták, miként nézhettek ki például a függőkertek. Örültem, hogy a filmen nem száraz, tudományos módon magyarázták a hét csodát, hanem élvezetes, jól követhető módon, videótechnikailag kimunkáltan.

– Ha ilyen nagy videózó, akkor bizonyára otthonában is gyűjti a kazettákat, hogy a kedvenceket bármikor leemelhesse polcáról!

– Jelenleg pontosan 359 videókazettám van. Már nem is nagyon férek el tőlük a lakásban. Többségük tévéfelvétel vagy a videózás hőskorából származó másolás. 1986 óta van videóm, s akkoriban még kevés volt a videótéka, kevés a kölcsönözhető film, ezért ha kölcsönkapott az ember egy kazettát, rögtön megpróbálta lemásolni. Ha újra kezdeném nézni a gyűjteményem, talán soha nem érnék a végére. A korai, rossz minőségű felvételeket ma már kezdem letörölni.

– És filmnézés közben rágyújt?

– Persze! Rágyújtok, eszem vagy elalszom, ugyanúgy, mint bárki más. Ez a videózás előnye, a néző nincs úgy odaszögezve a képernyő elé, mintha tévét nézne. Ha akar, elmehet közben zuhanyozni, vagy ha valaki érkezik, el lehet zárni a készüléket és lehet az illetővel beszélgetni. De akár izgalmas a film, akár nem, este szívok többet. Igaz, a lehető leggyengébb cigaretta a kedvencem.


KYLE MACLACHLAN
színész
Legfontosabb szerepei:
Dűne,
Kék bársony,
Twin Peaks,
Doors,
Roswell.
Két napjainkban játszódó, de a II. Világháborúban gyökerező kalandfilm, a krimiirodalom nagymesterétől.
VIHAR FOK
Az elsüllyedt tengeralattjárón talált táska minden bombánál veszélyesebb iratokat tartalmaz...
WINDSOR SZERZŐDÉS
A Neo-náci összeesküvés szálai egészen a Fehér-házig vezetnek...
JACK HIGGINS
író
Legismertebb könyvei:
A sas leszállt,
A Führer parancsára,
Ima egy terroristáért,
Leszámolás,
Veszélyes terepen,
A vihar szeme,
A róka éjszakája.
V.I.P. ART
1142 BP., TELEKI B. U. 15–17. • TEL./FAX: (36-1) 120-0050
http://www.vipart.hu • E-mail: vipart@mail.matav.hu

MOZI

ELŐZETES

VIDEO

A MAGYAR MOZIKBAN

december 11-től *A miniszter félrelép*. **Kern András** és **Koltai Róbert** rendezte a legújabb magyar filmet, melynek egyben társforgatókönyvírói és főszereplői is. A további szereplők: **Dobó Kata, Udvaros Dorottya, Reviczky Gábor, Kállai Ferenc és Hernádi Judit.** Az operatőr **Ragályi Elemér.**

A *Goldeneye* után máris itt a legújabb *James Bond*-film, a *Tomorrow Never Dies*, s a 007-es ügynök újra **Pierce Brosnan**, nyomában látványos robbanásokkal és természetesen szép nőkkel. Egyikük közülük Malajzia szépségkirálynője, **Michelle Yeoh.**

Álljon meg a nászmenet! Ez már **Julia Roberts** legfrissebb filmje, **Cameron Diaz**zal és **Dermot Mulroney**val az oldalán. Két fiatal szerelmes elhatározza, hogy ezentúl csak barátok lesznek. Majd szerződést is kötnek: ha 28 éves korukig egyikük sem szeret bele valaki másba, összeházasodnak. A megadott életkort elérték, s most a fiú házasodni készül – de nem hajdani szerelmét kívánja feleségül venni…

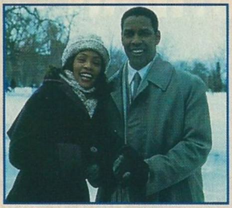


Cameron Diaz és Julia Roberts

Vidám szerelmesfilm a *Kinek a papné...* is, melynek főhősei a pap, a papné és egy angyal. Igen, meghallgatásra találtak a pap szavai és egy angyal szállt le közénk. Egy angyal, akinek azonban hirtelen nagyon is földi vágyai támadnak. Nem is csoda, ha **Whitney Houston** személyében oly szépséges a papné. De a pap sem rosszképű férfi, hisz **Denzel Washington** alakítja.

Kurt Russellre nem lelt angyal a *Breakdown* című filmben (mely magyar címet lapzártáig még nem kapott). Feleségével **(Kathleen Quinlan)** hajtanak San Diego felé, amikor kocsijuk lerobban. Egy kamionos siet segítségükre, akivel a feleség elhajt a közeli bisztróba. A férj közben elhárítja a hibát, s ő is eljut a bisztróba, ahol magtalálja a kamionost, ám feleségét nem. Rádásul a kamionos állítja: soha életében nem találkozott vele...

Ismét reszkethetnek a betörők, hiszen megszületett a *Reszkessetek betörők 3.*! A kis **Macaulay Culkin**, akit az első két részből jól ismerünk, időközben megnőtt, így szerepét egy nyolcéves kisfiú, **Alex D. Linz** vette át, aki már komoly színészi múlttal rendelkezik, hiszen **Michelle Pfeiffer** és **George Clooney** oldalán szerepelt a *Szép kis nap*ban, s forgatott már **Jim Carrey**vel is *A kábelbarát*ban. A korábbi filmek rendezője, **John Hughes** ezúttal csak íróként és producerként dolgozott, a rendezői feladatokat **Raja Gosnell**re bízta, aki a sorozat első darabjának vágója volt, s ez első direktori munkája.



Whitney Houston és Denzel Washington

Halálhajó – egy horror decemberre is jut, **Laurence Fishburne** játékával. Partnere nem más, mint a *101 kiskutyá*ból megismert Anita, a kedves kutyatulajdonos hölgy, **Joely Richardson.**

Nemcsak a sci-fi-rajongóknak és nem csupán a kamionosoknak szól az *Űrkamionosok* című csillagközi akció-kalandfilm. A sztori egy bolygóközi űrkamionosról szól, aki egy gyanús szállítmányt visz a kék bolygóra. Hogy mitől gyanús? Túl sokat fizetnek a fuvarért. A főszereplő **Dennis Hopper**, a rendező pedig **Stuart Gordon**, a *Fortress*, illetve a *Drágám...* sorozat első két epizódjának rendezője.

A HONI VIDEÓTÉKÁKBAN

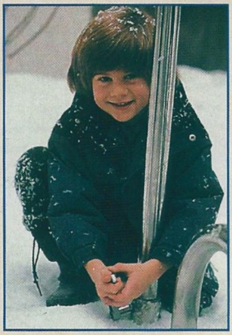
decemberre többszörösen is leszáll az angyal, feltámad James Bond, Jockey és a Dallas, sőt felbukkan Stan és Pan is. Az angyal megjelenik **John Travolta** képében, aki a *Michael* című vígjátékban őrangyalként önkéntes szám-űzetésben a Földön tölti életét: szárnyai vannak, de bagózik és ő sem veti meg a szebbik nemet. Színésztársa **Andie MacDowell.** Angyalként jelenik meg **Val Kilmer** is *Az Angyal*ban, aki **Elizabeth Shue** oldalán vesz rész egy veszélyes nyomozásban, miközben kíséri a múlt (és **Roger Moore** – magyar hangja **Láng József** – szelleme).



Laurence Fishburne és Joely Richardson

James Bond pedig az év utoló hónapjában ezúttal **Roger Moore** képében is feltámad, méghozzá az 1979-es *Moonraker*ben, mely a *Holdkelte* magyar címet kapta. A 007-es ezúttal Földön kívüli tájékra utazik, oda, ahonnan az angyalok jöttek, s megvívja a maga csillagok háborúját.

Dallas: Jockey visszatér. Akinek nem volt elég hosszú éveken át a képernyő előtt szenvedni, az bő másfél órára e filmmel folytathatja megpróbáltatásait. Jockey a tévésorozat utolsó részében magára zárta az ajtót és az ajtó mögül egy lövés hallatszott. E film arra ad választ, mi történt a lövést követően.



Alex D. Linz

Stan Laurel és **Oliver Hardy**, azaz **Stan és Pan** hat-hét évtizeddel ezelőtt a legnagyobb nevettetők közé számítottak. Most videón jelenik meg 1944-es játékfilmjük, *A nagy bumm.*

Cuba Gooding Jr. Oscar-díjat kapott a *Jerry Maguire – A nagy hátraarc* című filmben nyújtott alakításárt. Most videón is megnézhetjük őt, bár a film igazi sztárja **Tom Cruise**, akinek ez volt egyben első produceri munkája is.

Szintén a mozik után kerül videószalagra az *Eddie,* **Whoopi Goldberg** főszereplésével, aki ezúttal egy amatőr kosárlabdaedzőt alakít. A *Változások kora* az angliai udvarban játszódik az 1660-as években. A játszótársak **Robert Downey Jr., Hugh Grant, Meg Ryan** és **Sam Neill.** A *Légörvény*t is a mozikból fújta videóra a szél. Egy repülőgép fedélzetén egy rab megszerzi kísérője fegyverét. A főszereplők **Lauren Holly** és **Ray Liotta.** A *Tökös tekés*ben **Woody Harrelson**t és **Bill Murray**t láthatjuk viszont, vígjátéki szerepükben rendesen eltökölődnek.



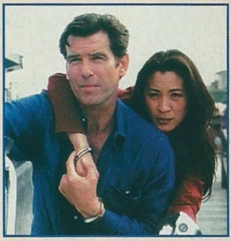
Dennis Hopper

Megtörtént eseményeken alapuló történelmi film a *Michael Collins,* mely az ír függetlenségi mozgalom harcát mutatja be a század első két évtizedében, a középpontban Michael Collinsszal **(Liam Neeson),** aki politikusként az angol kormánnyal folytatott tárgyalásokat vezette, s akinek döntései máig kihatnak az angol-ír politikára.

David Lynch vitákat kavaró mozija, az *Útvesztőben* is hamarosan kölcsönözhető lesz. A két főszereplő **Bill Pullman** és **Patricia Arquette.**

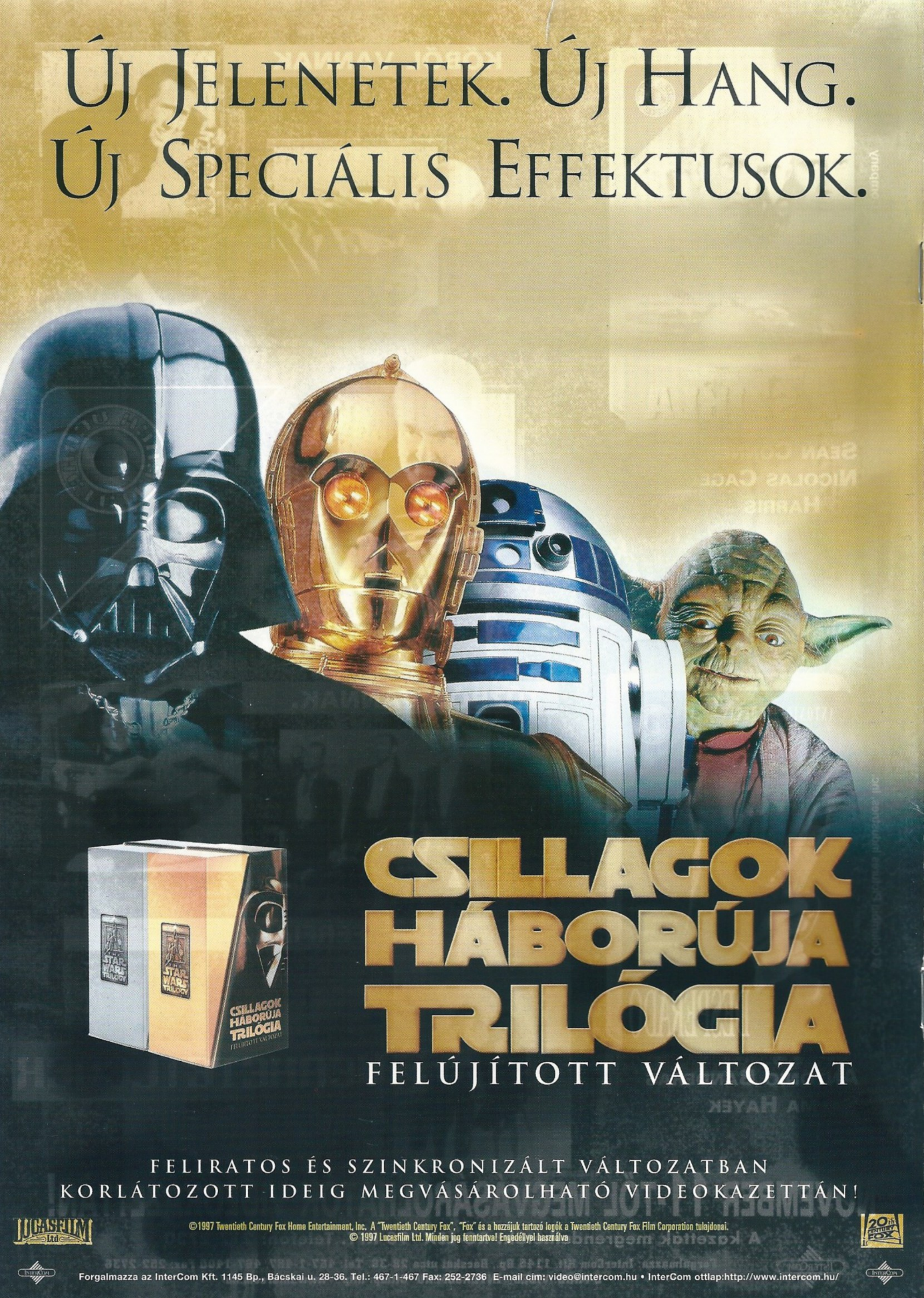
A MEGVÁSÁROLHATÓ KAZETTÁK

között már e hónaptól ott találjuk **Spielberg** egyik legbájosabb alkotását, az *E.T.*-t. Ha nem is idegen lénnyel, de egy óriás állattal kell szót érteni a főhősöknek a *Sárkányszív* című mesében, **Dennis Quaid**del a főszerepben. Ha már állatok, akkor e sorba kívánkozik a *Babe* című malacfilm s a *Beethoven 2.*, a kutyabarátok egyik kedvenc alkotása. (A *Babe* és a *Sárkányszív* Dolby Surround hanggal vásárolható meg.) Sokak kedvence is megvehető lesz majd, a klasszikus *Volt egyszer egy vadnyugat.* Választani is lehet a normál vagy a széles vásznú kópia között. **Zeffirelli** *Rómeó és Júliá*ja december 1-től lesz kapható.



Pierce Brosnan és Michelle Yeoh


© Hollywood Pictures Company
SEAN CONNERY
NICOLAS CAGE
ED HARRIS
Alcatraz - a börtönsziget.
Amíg működött,
csak egyvalakinek sikerült
megszöknie onnan.
Most ötmillióan bánják,
ha nem sikerül visszajutnia.
DON SIMPSON ÉS JERRY BRUCKHEIMER FILMJE
A SZIKLA
Sean Connery
Nicolas Cage
Ed Harris
KŐBŐL VANNAK.
© Columbia Pictures Industries, Inc.
ANTONIO BANDERAS
Az élet
egy dallam,
a bosszú
a kotta,
a hangszer
a fegyver
DESPERADO
Antonio Banderas
Salma Hayek
TŰZBŐL VANNAK.
FÉRFIAK.
VERHETETLENEK
NOVEMBER 11-TŐL MEGVÁSÁROLHATÓK VIDEOKAZETTÁN!
A kazetták megrendelhetők: RO-LEX '93 KFT. Telefon: 217-2730
InterCom
Forgalmazza: InterCom Kft. 1145 Bp., Bácskai utca 28-36. Tel: 467-1-467, 467-1400 Fax: 252-2736
E-MAIL: VIDEO@INTERCOM.HU Ottlap: http://www.intercom.hu/


ÚJ JELENETEK. ÚJ HANG.
ÚJ SPECIÁLIS EFFEKTUSOK.
CSILLAGOK HÁBORÚJA TRILÓGIA
FELÚJÍTOTT VÁLTOZAT
FELIRATOS ÉS SZINKRONIZÁLT VÁLTOZATBAN
KORLÁTOZOTT IDEIG MEGVÁSÁROLHATÓ VIDEOKAZETTÁN!
©1997 Twentieth Century Fox Home Entertainment, Inc. A "Twentieth Century Fox", "Fox" és a hozzájuk tartozó logók a Twentieth Century Fox Film Corporation tulajdonai.
© 1997 Lucasfilm Ltd. Minden jog fenntartva! Engedéllyel használva
Forgalmazza az InterCom Kft. 1145 Bp., Bácskai u. 28-36. Tel.: 467-1-467 Fax: 252-2736 E-mail cím: video@intercom.hu • InterCom ottlap:http://www.intercom.hu/